

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA POLITOLOGIE A EVROPSKÝCH STUDIÍ

DOMINIKA ROČKOVÁ

Sekuritizace imigrace v Evropě: komparace Německa a Maďarska
Bakalářská diplomová práce

Vedoucí práce: Mgr. Hynek Melichar

OLOMOUC 2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci na téma *Sekuritizace imigrace v Evropě: komparace Německa a Maďarska* vypracovala samostatně a na základě všech uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci 28. 4. 2016

Podpis:

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Hynku Melicharovi za vedení této bakalářské práce, cenné připomínky a rady.

Obsah

Úvod	5
1. Kapitola.....	9
1.1. Bezpečnostní studia.....	10
1.2. Kodaňská škola: rozšíření a probloubení bezpečnosti	12
1.2.1. Vnímání konceptu bezpečnosti Barryho Buzana.....	12
1.3. Teorie sekuritizace, teorie řečového aktu	13
1.3.1. Pohledy na sekuritizaci odjinud.....	15
1.3.2. Jak měřit sekuritizaci?	15
1.4. Sektory	17
1.5 Jak nastane sekuritizace? - <i>What security utterances do and what they mean?</i>	18
1.5.1 Societální sektor.....	22
1.5.2. Sekuritizace migrace.....	23
2. Kapitola.....	25
2.1. Německo.....	26
2.2. Maďarsko	44
3. Kapitola.....	60
3.1. Angela Merkelová: „Pomoc těm, kteří pomoc potřebují“	60
3.1.1. Vývoj veřejného mínění v Německu	63
3.2. Viktor Orbán: „Evropa byla napadena“	65
3.2.1. Vývoj veřejného mínění v Maďarsku	69
3.3. Srovnání rétoriky Angely Merkelové a Viktora Orbána	71
Závěr	73
Literatura	78
Přílohy.....	94
Abstrakt	104
Abstract.....	105

Úvod

Migrační krize ukázala, že to, co se děje ve vzdálených oblastech Blízkého východu či severní Afriky, může mít významný vliv i na Evropu. Lidé utíkají před násilným režimem syrského prezidenta Bašára Asada a před činy páchanými Islámským státem. Nejedná se ovšem jen o uprchlíky ze Sýrie. Rozpad režimu v Libyi či etnická, kulturní a náboženská nenávist šířící se v islámském světě jistě představují zdroje nebezpečí nutící obyvatele hledat lepší podmínky pro život jinde.

V zemích jako je Sýrie, Irák či Afghánistán nefunguje tržní ekonomika, nejsou tam přítomné stabilní a fungující politické instituce. Země nejsou schopné regulovat násilí na vlastním území. V těchto zemích dlouhodobě neexistují stabilní a legitimní vlády, problémem je také vynucování státní autority. Následkem činů, které páchají skupiny- jako je Islámský stát, přichází islámské myšlení i víra o uznání v globálním měřítku.

Z ekonomických i bezpečnostních důvodů začal narůstat počet migrantů opouštějících oblast severní Afriky i země jako Afghánistán a Irák, a to především v 90. letech 20. století. V důsledku selhání Arabského jara a chaosu, který v zemích nastal, se začal počet migrantů rapidně zvyšovat. Od roku 2013 se Itálie a Řecko potýkají s přílivem ilegálních imigrantů z Afriky a Blízkého východu. V únoru roku 2015 ztroskotaly dvě lodě u břehů Libye ve Středozemním moři, kdy zahynulo až 300 lidí prchajících především ze západní Afriky. Tou dobou si Evropa začala uvědomovat rozměr migrační vlny uprchlíků. Italská pobřežní stráž se v následujících týdnech začala setkávat se zvyšujícím se množstvím lodí mířících ke břehům Evropy.

I přes riziko, jakým je bezesporu plavba řízená ilegálními převaděči, počet uprchlíků neklesá. Žádný z národních či mezinárodních aktérů doposud nepřišel s efektivním způsobem, jak situaci řešit. V českém i mezinárodním prostředí se hojně diskutuje o tom, že bychom se měli zaměřit primárně na řešení konfliktů v zemích, odkud uprchlíci utíkají. Zastáncem tohoto názoru je český premiér Bohuslav Sobotka či ministr zahraničí Lubomír Zaorálek. Řešit situaci v zemích, odkud migranti přicházejí a nenastavovat nařízené kvóty, to je postoj i britského premiéra Davida Camerona či Viktora Orbána. Hovoří se také o společné ochraně vnějších hranic. Existuje také přesvědčení, například v Maďarsku, že každá evropská země, by se o ochranu svých hranic měla postarat sama, v případě potřeby je i uzavřít. Jsou slyšet i hlasy volající po zrušení celého Schengenského systému. Francie a Španělsko usilují alespoň o jeho

revizi. Naopak Itálie či Slovensko podporují evropské instituce v postoji, který nepřipouští rozpad Schengenského prostoru.

Evropská unie (EU) bezesporu potřebuje silnou a fungující vnější hranici. Pobřeží Itálie a Řecka pomáhají strážit pohraničníci, kteří jsou součástí operací Triton a Poseidon. Pohraniční a pobřežní stráž zajišťuje primárně agentura Frontex, ovšem není dostatečně silná, především proto, že nemá vlastní lodě ani jednotky, je závislá pouze na tom, co poskytnou členské země EU. Frontex nedisponuje pravomocemi, které by umožnily zásah tam, kde samotné členské státy nezvládají účinně a bezpečně ochránit vlastní hranice. Agentura koordinuje a cvičí personál, vytváří analýzy a vysílá Pohraniční jednotky rychlé reakce (RABIT)¹, které pomáhají přímořským státům vypořádat se s náporem migrantů.

V září 2015 ministři vnitra zemí EU hlasovali o kvótách pro rozdělení uprchlíků. Proti přijetí hlasovaly jen čtyři státy: Česká republika, Slovensko, Rumunsko a Maďarsko. Finsko se zdrželo hlasování. Vystává otázka, jaký mají odsouhlasené kvóty význam, když se uprchlíci poté mohou volně pohybovat v rámci celého Schengenského prostoru. Kritici kvót také poukazují na to, že ne všichni, kteří přicházejí do Evropy, jsou skutečně uprchlíky prchající před válkou. Pro hlasovalo například Německo, Itálie nebo Francie, tedy velké státy s velkým počtem obyvatel. Podle zastánců kvót za předpokladu správného postupu při integraci, může být přerozdělování úspěšné.

Absenci společné azylové politiky EU můžeme jmenovat jako jednu z dalších problematických překážek při hledání účinného řešení krize. Státy jižní Evropy měly v minulosti velmi rozdílnou migrační politiku od států střední či západní Evropy. Míra podpory oblasti svobody, bezpečnosti a práva (The Area of Freedom, Security and Justice) závisí mimo jiné na geografické poloze či kulturních vazbách. I přes všechna doposud přijatá opatření, jsou to jednotlivé státy, které rozhodují o tom, kdo se kvalifikuje pro vstup do jejich země. Ústřední principy azylové politiky pramení z mezinárodního práva, tedy z mezinárodních konvencí. Imigrační politika je v rukou států, nemůžeme proto hovořit o „společné“ imigrační politice EU.

Předmětem analýzy je migrační politika předsedů vlád Maďarska a Německa, a to z několika důvodů. Diskuze se od Německa po Maďarsko pohybuje v rozpětí od „jak se s uprchlíky vypořádáme“ k „jak uprchlíky zastavíme“. Zvláště tyto dvě země a jejich postoj měly a mají vliv na celou situaci v Evropě. Maďarsko a Německo jsou státy, kde

¹ Od října 2015 působí na řeckých ostrovech, kde nahradil jednotky operace Poseidon, na žádost řecké vlády.

již několik volebních období vládnou silní předsedové vlád, dominující danému politickému prostředí. V současnosti mají velký vliv na veřejné dění doma i v zahraničí, což je další důvod, který mě vedl k jejich komparaci. Dalším důvodem pro výběr aktérů, je odlišný postoj, kdy každý z nich zastupuje jeden ze dvou vyhraněných názorových skupin, které přinesla pluralita názorů rozdělujících Evropu.

Německo je významným mezinárodním aktérem ve všech sférách. Postoje a politika kancléřky Angely Merkelové proto mají obrovský ohlas a sílu, nejen na půdě EU. Byla to právě ona, kdo ukázal hned na začátku migrační krize optimistickou tvář Evropy. Na druhé straně stojí Maďarsko pod vládou Viktora Orbána, který je tvrdým zastáncem zastavení migrační vlny a obrany vnější hranice EU. Orbán čelí kritice za negativní nacionalistickou rétoriku, za odmítnutí kvót na rozdělování migrantů i za stavbu plotu na hranicích se Srbskem, později také s Chorvatskem.

Jako nástroj k analýze postojů k migraci v daných zemích jsem zvolila teorii sekuritizace. Teorie odkazuje na proces, který přeměňuje jistá témata či subjekty na hrozbu, která je vykonstruována na základě tzv. speech acts, tedy řečových aktů. Poté budu prezentovat jednotlivé aspekty a fáze teorie, budu analyzovat dostupné výstupy představitelů vlád, jedná se především o jejich veřejné projevy, rozhovory nebo tiskové konference.

Abych mohla posoudit, zda k sekuritizaci migrace došlo či nikoliv, jsou důležité především dva faktory. K úspěšnému provedení řečového aktu je nutné přijetí publika, tedy veřejnosti, proto se podívám na dostupné výzkumy veřejného mínění související s otázkou migrace a s podporou lídrů obou zemí. Za další faktor lze považovat počet přijatých „mimořádných opatření“, která následují akceptovaný řečový akt za předpokladu úspěšné sekuritizace. Časové rozpětí jsem především kvůli aktuálnosti tématu a jeho proměnlivosti vymezila od ledna do prosince roku 2015. (viz přehled událostí Tabulka 3) V celé práci je používán termín „migrant“, který je využíván jako obecná kategorie zahrnující termíny „imigrant“, „uprchlík“, „žadatel o azyl“.

V textu bakalářské práce budu hledat odpovědi na následující výzkumné otázky: *Čím se vyznačuje rétorika lídrů Německa a Maďarska? Došlo k sekuritizaci migrace v obou zkoumaných zemích, popř. jakým způsobem či do jaké míry? Snažil se lídr téma migrace sekuritizovat či desekuritizovat? Ovlivnili předsedové vlád zkoumaných zemí vnímání migrace v očích veřejnosti, respektive odrazil se postoj občanů k současné situaci v Evropě ve vnímání osob samotných státníků?*

Cílem práce je analýza a následná komparace veřejných výstupů Angely Merkelové a Viktora Orbána a následná aplikace teorie sekuritizace ke zjištění, jaké fáze sekuritizačního procesu bylo v jednotlivých případech dosaženo. Práce je rozčleněna do tří hlavních kapitol. První kapitola se soustředí na teoretické uchopení textu. Blíže se zaměřím na jednu z významných disciplín mezinárodních vztahů, a to bezpečnostní studia. Krátce se věnuji definici základních pojmů a vývoji této disciplíny.

Tato část textu je především věnována kodaňské škole (nebo také skupině) a teorii sekuritizace, která je stěžejním nástrojem analýzy pro celou práci. Nejprve přiblížím základní teze expertů kodaňské školy. Škola se zabývá rozšířením spektra hrozeb a referenčních objektů, zaměřuje se především na sociální bezpečnost a bezpečnost jednotlivce. Primárně se ovšem soustředí na sekuritizaci. Protože je důležité rozlišovat, jaká témata patří do sféry výzkumu bezpečnosti, pro ilustraci využívám sektorového přístupu k zařazení různých existenčních hrozeb pro různé referenční objekty.

V následující kapitole, která je rozdělena do dvou podkapitol, studuji výstupy (videa, interview, tiskové zprávy) obou lídrů. Nejprve analyzuji rétoriku Angely Merkelové, kde jsem čerpala z primárních zdrojů, jakými jsou oficiální webové stránky německé vlády (bundesregierung.de) či oficiální stránky kancléřky (bundeskanzlerin.de). Další kapitola je zaměřena na veřejné výstupy Viktora Orbána. Zdrojem pro tuto kapitolu byly především oficiální webové stránky maďarské vlády (kormany.hu).

Ve třetí kapitole analyzuji výstupy obou politiků, komparuji jejich rétoriku a zkoumám, jakého stupně v procesu sekuritizace bylo dosaženo. Stručně se zde také zabývám výzkumy veřejného mínění v daných zemích. Zkoumám, jakých změn doznalo mínění občanů vůči předsedům vlád, jejich stranám a jaký způsobem se proměnilo vnímání migrace veřejností.

Zpracování problematiky teorie sekuritizace v literatuře je velmi obsáhlé. Mezi nejvýznamnější experty zabývající se teorií sekuritizace lze zařadit představitele tzv. kodaňské školy Barryho Buzana, Ole Weavera a Jaapa de Wilde. Pro celou práci byly stěžejní publikace Barryho Buzana (1983, resp. 2. vydání z roku 1991; 2008), popřípadě publikace, které jsou výsledkem jeho spolupráce s ostatními odborníky kodaňské školy. V knize *Bezpečnost: nový rámec pro analýzu* je snahou autorů formulace radikálnějšího pojetí bezpečnostních studií. Analyzují vojenské a nevojenské hrozby působící na referenční objekty a zkoumají sekuritizaci takových hrozeb. Zkoumají logiku

bezpečnosti, aby zjistili, jak se liší bezpečnost a proces sekuritizace od procesů a témat pouze politického charakteru.

Komplexní strukturovaný přehled o bezpečnostních studiích, kodaňské škole a doplňující poznatky k teorii sekuritizace autorka získala z knihy *Critical Security Studies: An Introduction*, jejíž autory jsou Columba Peoples a Nick Vaughan-Williams. Dalšími doplňujícími zdroji pro první část práce byly například kniha *Security, Identity and Interests: A Sociology of International Relations* Billa McSweeneyho či kniha *Evolution of International Security Studies*, která vznikla za spolupráce Barryho Buzana a Lene Hansena. V českém prostředí lze nalézt pouze konkrétní případové studie využívající teorii či texty čerpající z publikací zahraničních autorů.

1. Kapitola

1.1. Bezpečnostní studia

Bezpečnostní studia jsou subdisciplínou mezinárodních vztahů, lze říci, že studium bezpečnosti je ústředním bodem mezinárodních vztahů. Obecně se bezpečnostní studia zabývají zdroji či původem válek a podmínkami pro mír. Snaha přežít, především snaha suverénních národních států, se stala významným vysvětlením chování národních států v mezinárodních vztazích.

Pojem ‚bezpečnostní studia‘ odkazující na odvětví učení mnohem širší, než je vojenská tradice strategických studií, je poměrně nový. Odlišení od strategických studií vzniklo za procesu, kdy se odborníci odklonili od zájmu o vojenské síly a zbraně směrem k širšímu zahrnutí politiky a ekonomie. Právě zájem o rozšíření konceptu bezpečnosti souvisí se vznikem označení ‚bezpečnostní studia‘, které by sloužilo k pokrytí širšího spektra témat. Ačkoliv tento obor leží v samém středu mezinárodních vztahů, neexistuje jeho obecně uznávaná definice, co všechno bezpečnostní studia zahrnují a kde jsou hranice.

Strategická studia jsou jedním z přístupů ke zkoumání konceptu bezpečnosti. Definují subjekty v politicko-vojenských termínech, soustředí se na dynamiku vojenské složky. Konkrétně mezi jejich oblasti zájmu patří válka, šíření nukleárních zbraní, zbrojení, kontrola zbrojení nebo teorie odstrašování. (Buzan, Hansen 2009: 37) Strategická studia přinášejí tradiční definici bezpečnosti, kterou je absence války, přímé a přítomné hrozby pro přežití národního státu. Ovšem v současnosti tato absence hrozeb nemusí pokrývat pouze oblast ozbrojeného konfliktu, můžeme uvést například hrozby pro životní prostředí či hrozby plynoucí z migrace.

Strategická studia ve fázi počínající v 80. letech 20. století zauímají svou tradiční vojenskou orientaci. (Booth, Herring 1994 in McSweeney 2004: 26) Buzan definuje jako ústřední bod strategických studií *„efekty nástrojů síly v mezinárodních vztazích“*. (Buzan 1987 in McSweeney 2004: 26) Všechny tyto diskuze často vedou k překrývání pojmů ‚bezpečnostní studia‘ a ‚strategická studia‘ navzájem.²

Ne vždy byla klíčovou složkou bezpečnostních studií ‚bezpečnost‘, v období do druhé světové války byla primárním předmětem studií válka a obrana. Po druhé světové válce došlo k obratu s přívalem nových problémů ve formě nukleárního zbrojení a Studené války. Do studií bezpečnosti začali přispívat i odborníci z odvětví fyziky,

² Více k vývoji bezpečnostních studií: Buzan, Hansen 2009; McSweeney 2004: 25-44.

ekonomie, sociologie či psychologie. Na bezpečnostní studia lze nahlížet skrze analytické nástroje, které napomáhají porozumět jejich evoluci, a to v podobě několika otázek, které strukturují debaty v rámci bezpečnostních studií již od 40. let 20. století.³ (Buzan, Hansen 2009: 10-12)

„Bezpečnost je z podstaty o přežití, pouze existenční hrozby se počítají“. (Powell 2008: 8) Za referenční objekt lze považovat národ, stát, jedince, etnikum, životní prostředí či chudé. Buzan s kolegy definují referenční objekty jako *„entity, jež jsou existenčně ohroženy a můžou si legitimně nárokovat právo na přežití“*. (Buzan et al. 2005: 48) Během studené války byly považovány národní a mezinárodní bezpečnost za primární referenční objekty. Národní bezpečnost znamenala téměř totéž, co vojenská bezpečnost.

Ostatní referenční objekty byly v podstatě chráněny tím, že byla zajištěna ochrana státu. Od 80. let a ještě v intenzivnější formě po skončení studené války došlo k posunu k dalším referenčním objektům bezpečnosti. Další složky ve výzkumu bezpečnostních studií (např. stabilita vlády, ekonomická síla a stabilita, zásoby energií, věda, přírodní zdroje) byly obsažené pouze z důvodu jejich úzké návaznosti a možných dopadů na vojenskou složku. V 90. letech se koncept bezpečnosti začal rozšiřovat a docházelo k začlenění společnosti, hospodářství, životního prostředí, rozvoje, genderové problematiky aj.

„Bezpečnost žádného referenčního objektu nebo úrovně nemůže být dosažena izolovaně od ostatních, bezpečnost každé z nich se z části stává podmínkou pro bezpečnost všech.“ (Buzan in McSweeney 2004: 61) Pokud se zaměříme na sféru národní bezpečnosti, je to stát, co musí přežít, proto je nutné, aby si stát udržoval armádu a výrobu zbraní. Stát by měl být zabezpečený bezpodmínečně, pro to je nutným předpokladem absence hrozby pro stát ze strany lidí, nikoliv jejich bezpečnost. (Peoples, Vaughan-Williams 2010: 76; McSweeney 2004: 61)

Dalším ze základních pojmů bezpečnostních studií je pojem ‚existenční hrozba‘. Jedním ze způsobů, jakým se dá taková hrozba rozlišit, je stupeň reakce, kterou vygeneruje. Za předpokladu, že je téma s úspěchem prezentováno jako existenční hrozba, opravňuje relevantní hráče užít výjimečná politická opatření. (Peoples, Vaughan-Williams 2010: 76)

³ Otázky jsou následující: Budeme upřednostňovat stát jako referenční objekt? Zahrneme vnější i vnitřní hrozby? Rozvineme bezpečnost vně vojenský sektor a užití síly? Je bezpečnost neoddělitelně spojená s dynamikou hrozeb, nebezpečí a naléhavostí? (Buzan, Hansen 2009: 11-12)

1.2. Kodaňská škola: rozšíření a prohloubení bezpečnosti

Kodaňská škola se zabývá rozšiřováním spektra hrozeb a referenčních objektů, tedy sekuritizací témat, což je sociální proces, kdy skupina lidí či jednotlivci postaví určitou záležitost jako hrozbu. V následující části představím kodaňskou školu v širším kontextu, její rozvoj a základní teze. Dále se zaměřím na hlavní představitele školy, jejich pohledy na bezpečnost a především na jeden z novějších konceptů studia bezpečnosti- teorii sekuritizace.

Jak se proměnil koncept bezpečnosti pod vlivem kodaňské školy? Odehrála se změna konceptualizace bezpečnosti, ke které došlo pod vlivem sociálního konstruktivismu. „*Kodaňská konceptualizace bezpečnosti ukazuje proměnu realistického konceptu národní bezpečnosti a vytvoření konceptu mezinárodní bezpečnosti.*“ Právě předpoklad mezinárodní společnosti umožnil odklon při vymezení konceptu bezpečnosti od úrovně státu k úvahám o vztahu mezi bezpečností státu a bezpečností mezinárodního či regionálního systému. (Waisová 2004: 67)

Pojem ‚kodaňská škola‘ použil jako první Bill McSweeney roku 1996 v kritice odborníků Buzana, Waevera a dalších. Název je odvozený od propojení jejich teoretiků s Centrem pro výzkum míru a konfliktu (COPRI) sídlícím v Kodani.⁴ Jádrem kodaňské školy tvoří odborníci Barry Buzan, Ole Waever a Jaap de Wilde. Ačkoliv publikovali texty dotýkající se evropské bezpečnosti, vztahů mezi regiony a globální bezpečností nebo *regional security complex theory*, záměrem této kapitoly je přiblížit jejich teorii sekuritizace a snahu o rozšíření/prohloubení konceptu bezpečnosti.

S tímto souvisí i další posun učiněný kodaňskou skupinou, posun od tradičního vnímání zdrojů hrozeb ke zdrojům nevojenským a nepolitickým. Kodaňská skupina navrhla rozšíření škály relevantních hrozeb, Buzan s kolegy zahrnuli politický, vojenský, ekonomický, sociální a environmentální sektor. Nicméně v ohnisku zájmu bezpečnosti zůstává stát a použití síly jako hlavní prostředek k zažehnutí bezpečnostních rizik. K rozšiřování bezpečnosti je nutné vzít v úvahu specifickou nevojenskou sektorální dynamiku jako samostatný fenomén. (Buzan, Hansen 2009: 189)

1.2.1. Vnímání konceptu bezpečnosti Barryho Buzana

⁴ COPRI ukončilo svou samostatnou působnost, od roku 2003 působí pod záštitou Danish Institute for International Studies (DIIS).

„Security is taken to be about the pursuit of freedom from threat and the ability of states and societies to maintain their independent identity and their functional integrity against forces of change which they see as hostile. The bottom line of security is survival, but it also reasonably includes a substantial range of concerns about the conditions of existence.“ (Buzan 1991: 432-433)

*„Rizika slabě vymezeného, nejednoznačně vymezeného, ale politicky mocného konceptu jakým je národní bezpečnost, neprošla bez povšimnutí.“ Buzan ve své knize *People, States and Fear*⁵ poukazuje na nedostatečný rozvoj bezpečnosti jako konceptu mezinárodních vztahů. Snažil se rozvinout tento koncept, analytický rámec i širší mezinárodní kontext pro studium bezpečnosti, spíše než ten, který navrhuje kontext tradiční národní bezpečnosti.*

Jednoduchou cestou, jak můžeme jev nedostatečného rozvoje konceptu vyzorovat, je jeho použití v literatuře, například ve srovnání s literaturou týkající se moci. Neexistuje žádný ekvivalent zájmu o moc v literatuře realistických myslitelů. *„Koncept bezpečnosti je zřídka využíván z jiného hlediska, než jsou politické zájmy konkrétních aktérů či skupin a diskuze dává velmi těžký důraz na vojenskou složku“.* (Buzan 1983: 3-4; McSweeney 2004: 52-53)

Buzan vnímá bezpečnost jako příliš úzce nastavený pojem. Pokládá si otázky, jako jsou: Co znamená bezpečnost z obecného hlediska? Co přesně je referenčním objektem bezpečnosti, pokud hovoříme o národní bezpečnosti? Pokud je to stát, co to znamená? Co je stát, je to součet jedinců uvnitř či je to více než součet částí? Co je mezinárodní bezpečnost? Je to entita výše, než jsou státy nebo je to bezpečnost mezi státy jako nedělitelný fenomén? (Buzan 1983: 10)

1.3. Teorie sekuritizace, teorie řečového aktu

Tvorba kodaňské školy původně rozvíjela koncept sekuritizace jako „nový rámec pro analýzu“ (Buzan et al. 2005). Sekuritizace je v odborném prostředí primárně konceptem rozvíjeným třemi autory, kterými jsou Barry Buzan, Ole Wæver a Jaap de

⁵ Bill McSweeney označuje tento text za počátek hlavního posunu v debatě o konceptu bezpečnosti a o dopadu tohoto díla na bezpečnostní studia v následujících letech. (McSweeney 2004: 53)

Wilde. Buzan a Waever představili dvě hlavní teoretické a konceptuální inovace na půdě bezpečnostních studií. Zatímco Buzan přinesl pohled na různé sektory bezpečnosti (Buzan et al. 2005; Buzan 2008), Ole Waever nabídl koncept ‚sekuritizace‘ (Waever 1995).

Přesná definice a kritéria sekuritizace vznikají na základě *„intersubjektivní konstrukce existenční hrozby“*, která dosahuje takového významu, který je dostatečným pro zásadní politické působení. (Buzan et al. 2005: 35; Peoples, Vaughan-Williams 2010: 78) Závisí proto na sociálním prostředí, vnímání hrozeb a jejich interpretaci. Rozvoj teorie pramení z obavy, že existují intelektuální a politická rizika, kdy je slovo ‚bezpečnost‘ až příliš jednoduše implementované na stále širší škálu témat (Buzan et al. in Peoples, Vaughan-Williams 2010: 76)

Je velmi důležité rozlišit, která témata patří do oblasti výzkumu bezpečnosti. Za další je nutné vysvětlit, jak a proč určitá témata získávají ‚bezpečnostní‘ charakter. Buzan a jeho kolegové připouští kritiku tradicionalistů, kteří jsou proti rozšíření konceptu bezpečnosti v obavách z myšlenkové nesoudržnosti, neboť obsáhlejší agenda znamená vyšší nároky na znalosti. Teoretici se snaží nevy pouštět tradiční postoje, naopak se pokouší do svého výzkumu jejich názory zahrnout. Nalezneme shodu v tom, že otevírají výzkumnou agendu i jiným, než vojenským typům hrozeb. Polemizují ovšem s názorem, že bezpečnostní studia se mají omezit na válku a užití ozbrojených sil, zatímco ostatní oblasti získají relevanci, pouze pokud s nimi mají souvislost. (Buzan et al. 2005: 12-13)

Můžeme hovořit o dvou důsledcích, které bychom při rozšiřování témat spadajících do sféry bezpečnosti neměli opomenout. Pojem ‚bezpečnost‘ nabývá politického charakteru a důsledkem toho mohou značný vliv nabýt ti, kteří vyžadují důraznější zásahy státu do společenského života. Za druhé, existují tendence povyšovat ‚bezpečnost‘ až na stupeň univerzálního dobra. Podle Waevera je takový pohled omezený, měli bychom se spíše snažit vyjmout problematická témata z kategorie ‚krizové‘ či ‚nebezpečné‘, teoreticky řečeno desekuritizovat taková témata. (Buzan et al. 2005: 13)

Ústřední otázka v rámci teorie sekuritizace je následující: co je a co není bezpečnostní téma v kontextu rozšířeného chápání bezpečnosti? Pokud přijmeme nutnost rozšiřovat agendu bezpečnosti, pak musí existovat analytické základy či principy jak posuzovat, co je a co není bezpečnostním tématem, jinak by mohlo dojít až k přílišnému rozšíření konceptu bezpečnosti, který pokrývá vše, a tak by mohl začít

naprosto postrádat jakýkoliv smysl. (Peoples, Williams 2010: 76) Koncept bezpečnosti se stává všezahrnující, čímž se může jeho obsah zcela vyprázdnit.

1.3.1. Pohledy na sekuritizaci odjinud

Sekuritizace dovoluje porušovat pravidla a s každou bezpečnostní situací se lze takto vypořádat, a to různými způsoby. I když to proces sekuritizace jako takový umožňuje, není specifikováno, jaká pravidla musí být porušena, aby k sekuritizaci došlo. Například Jonathan Bright si klade otázku: „*Jak konkrétní hrozby vyústí ve specifická opatření porušující pravidla?*“ (Bright 2012: 861)

Teorie sekuritizace neumožňuje určit, co by měla nebo neměla bezpečnost být. Je pouhým teoretickým nástrojem, se kterým lze sledovat dopady sekuritizace a desekuritizace. Taureck tedy namísto toho uvádí, že teorie se pokouší najít odpověď na otázku, „*co bezpečnost dělá*“. Ovšem z pohledu sekuritizačního aktéra může být sekuritizace pojata jako politická metoda. „*Tady se sekuritizace nepochybně stává etickou a morálně laděnou otázkou, které je ze své vlastní povahy chápána jako špatná.*“ Taureck navzdory vši kritice sekuritizační teorie, kterou se ve své práci zabývá, tvrdí, že „*teorie nabízí jedny z nejvýstižnějších a nejatraktivnějších analytických nástrojů.*“ (Taureck 2006: 55)

Fred Vultee se zabývá analýzou jak je „War on Terror“ zformulována (framed) v amerických médiích. Shoda na tom, že se sekuritizační rámec objevil s útoky 11. září 2001, se v následujících letech stále více fragmentovala. Výsledky jeho práce podtrhly hodnotu politických hráčů v jejich schopnosti „speak security“ v daném tématu. Hovoří také o důležitosti médií, které na jedné straně mohou intenzitu daného tématu v bezpečnostním diskurzu zesílit či naopak zmírnit. (Vultee 2010: 34)

Podle autorů knihy *Critical Security Studies* Peoples a Vaughan-Williamse, zastánci sekuritizační teorie uznávají rozšíření konceptu bezpečnosti až „za“ tradiční vojenské otázky a zahrnují environmentální, ekonomické, sociální a politické sektory. Pokouší se rozvinout analytický rámec k posuzování, co je a co není bezpečnostním tématem v každém jednotlivém sektoru. (Peoples, Vaughan-Williams 2010)

1.3.2. Jak měřit sekuritizaci?

Jak rozlišit mezi různými typy hrozeb a problémů? Aby mohly být hrozby zařazeny do kategorie bezpečnostních problémů, musí splňovat kritéria, která je odlišují od běžného politického dění. Hrozby mohou přicházet z rozličných prostředí, ať už vojenských či nevojenských. „*Musí být uspořádány jako existenční hrozby pro*

referenční objekt sekuritizačním aktérem, který tímto vyvolá podporu mimořádných opatření nad rámec pravidel, kterými by byl jinak svázán.“ (Buzan et al. 1998: 5) Ačkoliv je nutné poznamenat, že Buzan s kolegy odmítají kategorizování referenčních objektů a sektorů na škále podle důležitosti. (Buzan et al. 2005: 12-14; 36)

Lepším způsobem jak „měřit“ sekuritizaci je pátrat po důsledcích a dopadech na vztahy v dané oblasti, protože podle teoretiků kodaňské skupiny může sekuritizace narušit „zavedené vzorce vzájemného zvládnání problémů“. Akt bezpečnosti rodící se ze vztahu mezi sekuritizačním aktérem a publikem- veřejností, je ve své konečné fázi „jednostranné ospravedlnění porušení pravidel“, kde motivací je strach z činnosti druhé strany, která by mohla znamenat konec existence subjektu. Jednotky pak v krajní situaci, kterou je válka, spoléhají zcela na své zdroje, jednají a rozhodují nezávisle na prioritách a potřebách ostatních. Riziko toho, že pokud něco neučiní subjekt ihned, nebude již cesty zpět, protože celá jeho existence je v ohrožení, vede k myšlence, že takové riziko nemusí pramenit pouze z vojenského či politického sektoru. (Buzan et al. 2005: 36-37)

Buzan se ve své starší publikaci (Buzan 1983) zabývá několika úrovněmi analýzy. Do jisté míry se inspiruje myšlenkou Kennetha Waltze, který nabízí tři úrovně analýzy: úroveň jedinců, států a úroveň mezinárodního systému. Upozorňuje však, že bezpečnost nemůže být izolována na žádném jednotlivém stupni a vnímá Waltzův koncept jako omezený pouze na úroveň jednotek a systému. Nabízí celkem pět analytických rovin: mezinárodní systémy, mezinárodní subsystémy, jednotky, podjednotky, jedinci. Každá z těchto úrovní se může stát objektem bezpečnosti, sektory (viz níže) jako takové za objekty považovat nelze. (Buzan 1983: 13-14; Buzan et al. 2005: 14-16; McSweeney 2004: 60)

Analytické roviny jsou dalším z užitečných nástrojů, jak uspořádat hráče bezpečnostního dění, referenční objekty a dynamiku jejich vztahů. Označují oblasti, ve kterých se odehrávají dané události a pomáhají rozvíjet další výzkum. (Buzan et al. 2005: 14-16) Buzan s kolegy poukazují na propojení problematiky analytických rovin s teorií neorealismu, kde je ústředním bodem stát. Posilování státocentrického pojetí se setkalo s kritikou, protože docházelo k opomíjení jednotek, které působí za hranicemi státu. Nicméně Buzan neopouští své tvrzení o prvořadosti státu. (McSweeney 2004: 60)

Na základě analýzy vztahu individuální a národní bezpečnosti, kde Buzan zkoumal možné hrozby státu pro jedince, tvrdí, že bezpečnost má význam nezávisle na státu i na

úrovni jednotlivce. Platí i teze, kdy se jedinci či podskupiny mohou stát problémem pro národní bezpečnost. (Buzan 1983: 32-34)

1.4. Sektory

„Roli sektorů je vymezit charakteristické zóny, ve kterých mohou být státy ohroženy.“ (McSweeney 2004: 60)

Abychom mohli hovořit o obsáhlejší a pestřejší výzkumné agendě, kde se vyskytují témata od vojenských a politických až k tématům ekonomickým, společenským a environmentálním, poslouží nám sektorový přístup. K jeho rozvoji docházelo během doby, kdy se agenda čistě vojensko-politická začala otevírat novým otázkám a tématům, tedy v posledních dekadách studené války. Waisová poukazuje na odklon od objektivního směrem k subjektivnímu pojetí bezpečnosti. *„Bezpečnost jako subjektivní stav závisí na sociálním prostředí, na vnímání hrozeb a na jejich interpretaci.“ (Waisová 2004: 67).*

„Bezpečnost lidských shluků je zasažena faktory v pěti hlavních sektorech“, které od sebe neexistují izolovaně. McSweeney o sektorech hovoří jako o „pěti oblastech zranitelnosti“. (McSweeney 2004: 59) Každý jednotlivý sektor definuje svůj ústřední bod zájmu a způsob jakým řadí priority, nicméně všechny jsou svázány dohromady silnou sítí vazeb. (Buzan 2008: 38) *„Všichni pohlížejí na stejný celek, ale každý z nich vidí pouze jeden z jeho rozměrů.“ (Buzan et al. 2005: 18)*

Abychom porozuměli celému problému, je důležité sektorovou metodou zpřehlednit celou analýzu, a to tak, že se celek nejprve rozdělí na jednotlivé části. Odlišování sektorů poslouží pouze k zjednodušení analýzy. K úplnému a komplexnímu pochopení je pak nutné všechny tyto části opět spojit. Sektory *„vydělují charakteristické vztahové vzorce, ty však ve skutečnosti zůstávají vzájemně neoddělitelnými součástmi komplexních celků“.* Dochází tedy k jejich překrývání. (Buzan et al. 2005: 17)

Sektorový přístup úzce souvisí s dynamikou sekuritizace. Interakce, referenční objekty a hrozby v prostředí nevojenských sektorů mohou být odlišné od typů tradiční vojenské sféry. V každém jednotlivém sektoru může existenční hrozbu představovat něco jiného. Buzan s kolegy tvrdí, že existenčním hrozbám můžeme porozumět pouze *„ve vztahu ke konkrétnímu charakteru daného referenčního objektu“.* To znamená, že charakter existenčních hrozeb bude odlišný napříč sektory. (Buzan et al. 2005: 32) Rozdělení bezpečnosti na jednotlivé části- sektory dovoluje také rozpoznat

pravděpodobné sekuritizační aktéry a možnosti sekuritizace. (Peoples, Vaughan-Williams 2010: 79-80)

Průkopníci kodaňské školy hovoří o přístupu k analýze sektorů jako k hledání specifických druhů interakcí. Vztahy násilného donucení najdeme ve vojenském sektoru. Vojenská bezpečnost zahrnuje působení na dvou úrovních, na jedné straně ozbrojených ofenzivních/defenzivních kapacit států, na druhé vnímání úmyslů a záměrů jiných států. Politický sektor zahrnuje vztahy autority, vládnoucích a ovládaných a vzájemné uznání. Týká se organizační stability států, systémů vládnutí a také ideologií, které jim dávají legitimitu. Ekonomický sektor v sobě nese vztahy mezi ochodem, výrobou a financemi neboť souvisí s přístupem ke zdrojům, financím a trhům, které jsou nutné k udržení přijatelné úrovně ‚blahobytu‘ (welfare) a státní moci. Environmentální bezpečnost je vymezená vztahy mezi lidským jednáním a planetární a lokální biosférou jakožto nezbytným systémem, na kterém závisí veškerá lidská činnost. (Buzan et al. 2005: 16-17; Buzan 2008: 38)

Kodaňská škola se věnuje především sociálnímu sektoru bezpečnosti a pro účely této práce je tento sektor stěžejní, proto mu vyčleňuji nejvíce prostoru, a to v závěrečné části této kapitoly, kde postupně navážu na sekuritizaci migrace.

1.5 Jak nastane sekuritizace? - *What security utterances do and what they mean?*

Teorie sekuritizace „*vychází z filozofie přirozeného jazyka a z konceptu řečového aktu, umožňuje nahlížet na bezpečnost a hrozby jako na subjektivní a sociálně konstruované*“. (Waisová 2004: 67) Myšlenka sekuritizace čerpá z teorie jazyka, z odvětví nazvaného ‚teorie řečového aktu‘. Velmi stručně, bezpečnost je řečovým aktem. (Waever 1995: 51; Waever in Peoples, Vaughan-Williams 77) Proto například Thierry Balzacq o teorii sekuritizace hovoří jako o „*teorii řečového aktu*“. (Balzacq 2011: 1)

Felix Ciuta dodává, že definice teorie sekuritizace spočívá na definicích pojmu bezpečnosti. Diskurzivní definici můžeme pozorovat skrze chápání bezpečnosti jako ‚řečového aktu‘. Cokoliv je chápáno jako bezpečnost, je vlastně výsledkem diskursivního procesu, kde dochází k rozpoznání a představení hrozeb. Druhá definice trvale postupuje v souladu s tradičními přístupy a bezpečnost je zde o přežití existenčních hrozeb. (Ciuta 2009: 306)

„Schopnost odvolat se na bezpečnost tak zahrnuje sdílené chápání potřeby mimořádných opatření a zejména sdílený smysl nebezpečí hrozící ‚národu‘: nejen jeho hranicím nebo ozbrojeným složkám, ale jeho institucím a podstatě (národa, pozn. autora) samotné.“ (Vultee 2010: 34)

Peoples s Vaughan-Williamsem nabízejí zjednodušený vzorec:

existenční hrozba pro referenční objekt = otázka bezpečnosti/bezpečnostní téma
--

Pokud zjistíme přítomnost/absenci vzorce může to být nápomocný analytický nástroj k identifikaci toho, co je a co není bezpečnostní otázkou. (Peoples, Vaughan-Williams 77)

Jak lze rozlišit procesy politizace od procesů sekuritizace? Sekuritizaci lze vnímat jako radikálnější stupeň politizace. Teoreticky každé veřejné téma může projít celou stupnicí od depolitizovaného přes politizované k sekuritizovanému. Umístění tématu na škále se liší v závislosti na prostředí a okolnostech. V praktické rovině, například některé státy mohou vnímat náboženství jako politizované téma, jiné nikoliv. Vnímání daného tématu se může měnit také v čase. Téma nemusí projít všemi jednotlivými stupni, umístění témat v daném spektru je zcela otevřené. Může nastat situace, kdy se depolitizované téma stane ihned bezpečnostním problémem. Teoretici kodaňské školy upozorňují, že propojení politizace a sekuritizace neznamená, že sekuritizace je vždy svázaná se státem, oba procesy mohou být ustanoveny i v jiných prostředích. (Buzan et al. 2005: 34)

Sekuritizační spektrum:

depolitizované téma → politizované téma → sekuritizované téma

Počátečním stupněm je sféra, kdy téma není politickým tématem, stát se tématem nezabývá, není součástí veřejné debaty ani rozhodování. Politizované téma je součástí veřejné debaty, veřejné politiky. Situace vyžaduje vládní rozhodnutí a přerozdělování zdrojů nebo obecně jakoukoliv jinou formu veřejného vládnutí. Na posledním stupni je téma prezentováno jako existenční hrozba, vyžaduje výjimečná opatření a

ospravedlnění akcí mimo normální hranici politického jednání. (Buzan et al. 2005: 34; Buzan et al. 1998: 23; Peoples, Vaughan-Williams 2010: 77)

Z jednoho úhlu pohledu je sekuritizace intenzivnější formou politizace, z jiného leží v jejím protikladu. Politizace učiní téma otevřenějším, je předmětem volby, která s sebou nese určitou míru zodpovědnosti. Sekuritizace znamená prezentovat téma jako urgentní a existenční záležitost, která je natolik důležitá, že by neměla být vystavena normálnímu politickému vyjednávání ale řešena vrcholnými představiteli, a to s nejvyšší prioritou. (Buzan et al. 1998: 29)

„Tradičně, když se řekne ‚bezpečnost‘, zástupce státu vyhlásí mimořádné podmínky, takže si nárokuje právo použít jakýkoliv způsob nutný k zastavení ohrožujícího vývoje.“ (Buzan et al. 1998: 21) Tak začíná proces sekuritizace. Političtí aktéři, kteří chtějí určité téma posunout až do existenční sféry, přiřknou tématu slovo bezpečnost/bezpečnostní/ohrožující, apod. Do jaké míry jsou tyto sekuritizační kroky úspěšné či nikoliv záleží na nárocích politiků, kontextu a přijetí publika. (Balzacq 2005)

Jak je již zmíněno výše, celý proces musí být iniciován řečovým aktem. Pokud o tématu nebylo předtím smýšleno jako o „bezpečnostní hrozbě“, avšak některý z významných politických aktérů o stejném tématu promluví jako o „bezpečnostním tématu“, nastane sekuritizační pohyb (securitization move). Samozřejmě, některé hrozby je mnohem jednodušší prezentovat jako existenční hrozby než jiné. (Peoples, Vaughan-Williams 2010: 78)

„Diskurz, jehož prostřednictvím je něco prezentováno jako existenční hrozba pro referenční objekt, sám o sobě ještě sekuritizaci nevytváří“, jedná se pouze o sekuritizační krok/pohyb (securitization move). (Buzan et al. 2005: 25, 35-36) Aby řečový akt fungoval, musí splňovat několik podmínek, které Waever nazývá „felicity conditions“ (podmínky štěstí). Akt musí provést někdo, kdo disponuje dostatečnou autoritou, k „vyřčení“ musí dojít ve správném kontextu a podle předem stanovených konvencí.

1. Existenční hrozba je prezentována jako legitimní pro použití mimořádných opatření v boji proti hrozbě.
2. Sekuritizační aktér stojí v pozici autority a disponuje dostatečným sociálním a politickým kapitálem k přesvědčení publika o přítomnosti existenční hrozby. Je

vnímán jako kvalifikovaný či má dostatek zkušeností, aby mohl „to speak security“.

3. Jestliže objekty spojené s daným tématem mohou toto téma spojit v historickém kontextu s hrozbou, nebezpečím či jakoukoliv újmou, je jednodušší vydávat téma za existenční hrozbu.

(Peoples, Vaughan-Williams 2010: 77-79)

Někteří aktéři mohou být v procesu úspěšnější a některá témata je jednodušší sekuritizovat než jiná, a to zejména kvůli jejich konotacím. Také to, jak okolí vnímá sekuritizační aktéry, se může v průběhu času změnit, stejně tak může nastat situace, kdy se v čase změní vnímání historických hrozeb. (Peoples, Vaughan-Williams 2010: 79) Pokud je řečový akt přednesen úspěšně, vytvoří bezpečnostní problém. (Huysmans in Taureck 2006: 56) Nicméně, aby byla sekuritizace opravdu úspěšná, musí existovat jistá míra přijetí a souhlasu mezi tím, kdo vykonává řečový akt a publikem, ke kterému se obrací, jinak sekuritizační krok nebude kompletní. Je nutné, aby značná část publika přijala označení objektu pojmem „existenční hrozba“. (Peoples, Vaughan-Williams 2010: 78; Buzan et al. 2005: 25, 35-36)

Vultee uvádí, že vykonávání sekuritizačních kroků není určeno pouze úzké skupině elity či držitelům moci, ačkoliv k těmto krokům nemůže přistoupit kdokoliv. Pro to existuje jednoduché vysvětlení, sekuritizace je založená na moci a způsobilosti vykonstruovat hrozbu, sociální i politickou. (Taureck, 2006, p. 55 in Vultee 2010: 34) Je důležité poznamenat, že témata se nepřenesou do kategorie „bezpečnostní“ na základě jejich ohrožujících vlastností, ale spíše ve spojení s jejich prezentací a přijetím. (Peoples, Vaughan-Williams 2010: 78)

Buzan upozorňuje, že prezentovaná mimořádná opatření nemusí být ve finální fázi realizována. Hrozba musí být obhájena a veřejností přijímána do té míry, aby se popřípadě dalo přistoupit k mimořádným opatřením, aby takové kroky měly nutnou legitimitu. (Buzan et al. 2005: 36)

Zcela nezbytné je položit si otázku, jakou podobu má úspěšná sekuritizace. Podle teoretiků teorie sekuritizace se skládá ze tří částí, jsou to: existenční hrozby, mimořádná opatření a dopady překročení sdílených pravidel na vztahy mezi jednotkami. S pouhým vznikem existenční hrozby tedy nejsou naplněna kritéria sekuritizace, té nedosáhneme ani při využití nestandardních pravidel. Ke splnění a úspěšné sekuritizace dojde až „v případě vzniku existenčních hrozeb, jež legitimizují přestoupení pravidel“ a pokud „se

aktér sekuritizace dokáže tvrzením o prioritě a naléhavosti existenční hrozby osvobodit od jinak závazných pravidel a procedur“. (Buzan et al. 2005: 35-36)

Když se řekne sekuritizační teorie, znamená to, že hovoříme o obou procesech sekuritizace i desekuritizace. (Taureck 2006: 55) Tradičně o bezpečnosti přemýšlíme jako o něčem, co je dobré, panuje přesvědčení, že je to něco, o co bychom měli bezvýhradně usilovat. Jedním ze závěrů odborníků zabývajících se teorií sekuritizace, je teze, že bezpečnost není vždy „dobrá“. Jak je již zmíněno výše, Ole Waever navrhuje, aby primárním cílem bylo desekuritizovat dané téma, jinými slovy vyjmout ho z kategorie „nebezpečné“, „hrozba“.⁶

1.5.1 Societální sektor

Neboť Buzan s kolegy uznávají, že i jiné objekty, tedy jiné než stát, mohou být předmětem sekuritizace, pokoušejí se zkoumat zvláště societální bezpečnost jako nový referenční objekt. Sociální identity mají dostatek stálosti, aby fungovaly jako referenční objekt v procesu sekuritizace.

Societální (společenská) bezpečnost v sobě stručně zahrnuje vztahy kolektivní identity. Právě ohrožení této identity, jazyka či kultury je v tomto případě existenční hrozbou. Příkladem může být příliv migrantů s konkurenčními či neslučitelnými hodnotami. Migranti mohou být prezentováni jako hrozba pro samotnou existenci způsobu života, jazyka či komunity. (Peoples, Vaughan-Williams 2010: 81)

Prvky individuální bezpečnosti souvisí s pátráním po tom, co vlastně můžeme nazývat sociálními hrozbami. Lidé se cítí být „usazení“ v lidském prostředí s nevyhnutelnými společenskými, ekonomickými a politickými důsledky. Sociální hrozby mohou nabývat čtyř různých forem, které se vzájemně nevylučují: fyzické, ekonomické, ohrožení práv a hrozby pro postavení/společenský status. Zde Buzan polemizuje o dilematu rovnováhy svobod jednotlivce a zajištění bezpečnosti na úkor těchto svobod. (Buzan 1983: 19-20)

Otázka zkoumání bezpečnosti jedince otevírá diskuze o postavení bezpečnosti jedince, společnosti, státu a globální bezpečnosti vůči sobě navzájem. Lze uvést příklady, kde stát či jiný politický aktér uvedli do pohybu společnost, aby čelila

⁶ Podrobněji: Waever, Ole. 1995. „Securitization and Desecuritization.“ Pp. 46-86 in Ronnie D. Lipschutz (ed.). *On Security*. New York: Columbia University Press.

vnitřním/vnějšíh hrozbám. Jako dalším příklad může nastat situace, kde jsou menšiny ohrožovány vlastním státem. (Buzan, Hansen 2009: 2013)

Ole Waever definuje sociální sektor jako prostor, kde se společnost pokouší odolávat měnícím se podmínkám a možným či skutečným hrozbám. Referenčním objektem pro politickou, ekonomickou, vojenskou i environmentální bezpečnost byl stát, zatímco referenčním objektem pro tento sektor je společnost. V prostoru sociálního sektoru by měly panovat udržitelné podmínky pro vývoj a pro uchování tradičních vzorců jazyka, kultury, náboženství, národní identity a zvyků. (Waever et al. in Buzan, Hansen 2009: 213; Buzan 2008: 38)

Je velmi náročné v rámci sektoru stanovit hranice vymezující, jaké hrozby jsou závažné a které nikoliv. Nicméně na základě výše popisovaného lze říci, že referenčními objekty v sociálním sektoru jsou kolektivní identity, například národy či náboženské systémy. Kolektivní identity nejsou ničím trvalým, mění se a vyvíjejí. Změny pak mohou být vnímány buď jako narušení současného uspořádání, tedy jako možný zdroj existenční hrozby nebo jako součást přirozeného vývoje na straně opačné. (Buzan et al. 2005: 32-33) Sekuritizace nastane, pokud publikum přijme téma v domnění, že ohrožuje identitu celého kolektivu. Hrozbou zde může být vlna migrantů, která by mohla ohrozit samotný způsob života, jazyk či komunitu jako takovou.

1.5.2. Sekuritizace migrace

Sociální bezpečnost odkazuje na bezpečnost rozsáhlých „my“ identit (např. národnostní, náboženské skupiny). (Peoples, Vaughan-Williams 2010) Pokud je imigrace vykreslena jako hrozba pro kulturu, jazyk či národnost dodává to sekuritizující zemi svoji jedinečnost, která může vézt k uzavírání společnosti spíše než k volání po lepších imigračních opatřeních a procedurách. Zda budou migranti (nebo jiné soupeřící identity) zařazeni do kategorie sekuritizovaného tématu závisí na tom, zda nositelé dané identity přistoupí k otázce konstituování a udržení vlastní identity s otevřeným či uzavřeným míněním. (Buzan et al. 1998: 23; 2005: 33)

Teorie sekuritizace byla aplikována na studium migrace zvláště za účelem zjistit jak, kdy a kým bývá migrace sekuritizována jako existenční hrozba pro skupinové identity. Migranti nemusí být prezentováni jako hrozby pro státní instituce nebo politickou stabilitu. Příliv migrantů může znamenat hrozbu pro tradiční koncepte národní identity. (Peoples, Vaughan-Williams 2010: 82-83)

Sekuritizovaná migrace, jinými slovy aplikace bezpečnostního rámce na pohyb lidí, se může vyskytovat v zemích ‚klasicky imigračních‘ i ve ‚zdráhajících se‘ imigračních zemích. Ovšem migrace může být sekuritizovaná na rozdílných úrovních. Phillipe Bourbeau tak zakládá své zkoumání na předpokladu, že bezpečnost je kontinuum zahrnující odlišné stupně intenzity a síly. (Bourbeau 2011: 18) Tento koncept studia bezpečnosti se tak blíží k teoretickému přístupu, který nabízí teorie sekuritizace. Zejména protože hovoříme o ‚procesu‘ sekuritizace.

Jef Huysmans v textu *The European Union and the Securitization of Migration* pojednává o tom, jak se migrace rozvinula v bezpečnostní otázku v západní Evropě. Politická konstrukce migrace se od 80. let vztahuje ve stále větší míře na její destabilizující efekt na domácí integraci a na nebezpečí pro veřejný pořádek. Autor označuje dřívější třetí pilíř vnitřních věcí a spravedlnosti, Schengenské dohody a Dublinskou konvenci jako indikátory toho, že se proces evropské integrace podílí na rozvoji restriktivní migrační politiky a sociální přeměně migrace na bezpečnostní téma. To je spojené s širší politizací, v rámci které jsou migranti vykresleni jako výzva pro uchování a ochranu národní identity a sociální zaopatření (welfare). (Huysmans 2000: 751)

Debata o sekuritizaci odráží obavy veřejnosti z ekonomické konkurence a z hrozby pro soudržnost celé komunity. Diskurzy, které představují migraci jako kulturní a ekonomickou výzvu pro sociální a politickou integraci se staly důležitými zdroji mobilizující rétoriky obecně, i rétoriky institucí. Ze základů diskursivně-teoretického⁷ přístupu v článku Alessandry Buonfino vyplývá, že sekuritizace migrace se jako převládající typ objevuje v zemích, kde je diskurs vytvářen ý interakcí veřejnosti, médií a vlád a „*usiluje o uchování existujících mocenských struktur a socio-politických hranic*“. Vznik tohoto diskursivního typu je podnícen zejména potřebou národních vlád, které budou kontrolovat příliv migrantů, dále mírnit tlaky médií a chlácholit veřejnost ve strachu z návalu cizinců. (Buonfino 2004: 23-24, 39)

Zastánci spíše sociologického přístupu tvrdí, že i přesto, že migrace není výslovně ukazována jako bezpečnostní riziko, „*způsob, jak s ní zacházet (s migrací, pozn. autora) prostřednictvím bezpečnostní racionality by migraci mohl vykreslit jako bezpečnostní problém.*“ (Toğral 2012: 66) Jef Huysmans přichází s tezí, že aby se stal

⁷ Alessandra Buonfino za účelem zjistit jak probíhá interakce mezi aktéry a jak aktéři vytvářejí a udržují hegemonní diskursivní typ, identifikuje dva diskursivní typy imigrace: ekonomizaci (the economization) a sekuritizaci.

azyl bezpečnostní otázkou, nemusí být explicitně definovaný jako hlavní hrozba pro společnost. „*Bezpečnostní modulace azylu může vyvstat z kontextu, uvnitř kterého je zakořeněný, spíše než z definice aktu hrozby jako takového.*“ Azyl se tedy může stát bezpečnostní otázkou tak, že je institucionálně a diskurzivně integrovaný v politických rámcích, které kladou důraz na kontrolu a obranu. Jak uvádí Huysmans, příkladem může být přítomnost azylu a imigrace v Schengenských dohodách, kde je silně zdůrazňována kontrola hranic a vnitřní bezpečnost. (Huysmans 2006: 3-4; Toğral 2012: 66) Rozprostírání hraničních kontrol a represe cizinců jsou podle Bigo ukázkami toho, že právě tato opatření mají „*méně co dělat s ochranou, než s politickou snahou ujisti jisté segmenty elektorátu toužícího po důkazu konkrétních opatření přijatých k zajištění bezpečnosti.*“ (Bigo: 6)

2. Kapitola

2.1. Německo

Po útocích na redakci Charlie Hebdo 7. ledna se začala stupňovat intenzita demonstrací německého pravicového hnutí Pegida⁸. Hnutí se ovšem setkala i s odporem „anti-Pegida“ protestantů. Několik význačných osobností i některých vysoce postavených německých politiků (mezi nimi ministr financí, ministryně pro rodinné záležitosti, ministr obrany či zahraničí) se negativně ohradilo vůči tomuto xenofobnímu hnutí. (bundeskanzlerin.de 2015a) Kancléřka se již na konci roku 2014 vyjádřila o svobodě demonstrovat na půdě Německa, avšak *„není místo pro štvání a urážení lidí, kteří k nám přišli z jiné země“*. (bundesregierung.de 2014) K problematice podněcování nenávisti a xenofobie se znovu vrací v průběhu celého roku.

Po jednání s tureckým premiérem 12. ledna prohlásila, že je *„kancléřkou všech Němců, jakýkoliv je jejich background a odkudkoliv původně přišli“*, to podle ní zahrnuje každého, kdo v Německu žije trvale nebo delší dobu. V otázce islamismu kancléřka přebírá slova bývalého prezidenta Wulffa, který prohlásil, že islám k Německu patří. Země dělá vše proto, aby probíhala integrace a *„nezávisle na náboženství, ti, kteří uznávají zákony, žijí tu, umí jazyk, jsou zde stejně jako všichni ostatní vítáni“*. Zdůrazňuje nutnost upevňovat dialog mezi náboženstvími. (bundeskanzlerin.de 2015b)

Na konferenci o bezpečnosti, která se konala 7. února, poukazuje Merkelová na to, že pařížské útoky, epidemie eboly a uprchlická krize ve Středozezemním moři, tedy otázky zahraniční a bezpečnostní politiky, mají do velké míry dopad na vnitřní politiky našich společností. (bundesregierung.de 2015a) V březnu byla stále ústředním bodem německé zahraniční politiky krize na Ukrajině.

19. dubna se udála tragédie ve Středozezemním moři, během které zemřelo na 800 migrantů. V průběhu dialogu G7 se kancléřka zúčastnila setkání s neziskovými organizacemi. Uvedla, že se musí udělat vše, co je možné k poražení pašeráků a převaděčů, k zastavení nelidského a nebezpečného obchodování s lidmi. Hovořila také o intenzivním úsilí zvládnout příčiny migrační vlny a zamezení dalším obětem ve Středomoří. *„To není v souladu s našimi hodnotami. Abychom měli důveryhodnost, ale také odpovídali našim hodnotám, které tu u nás doma pěstujeme, musíme naše snahy zintenzivnit“*. (bundesregierung.de 2015b) Dále se k situaci ve Středozezemním moři vyjadřoval především Steffen Seibert, mluvčí vlády.

⁸ Patriotische Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes.

Na summitu o uprchlících se 8. května sešli zástupci federální vlády i vlád spolkových zemí, aby diskutovali o tom, jak sdílet břímě stále nárůstajícího počtu uprchlíků a žádostí o azyl. „*Musíme najít nové odpovědi na migrační otázky.*“ Podle Merkelové bylo již vynaloženo mnoho úsilí ze strany německých občanů ve snaze pomoci těm, kteří opravdu potřebují pomoci. Hovořila o své účasti na zasedání Evropské rady, kde vyjádřila „*připravenost*“ na německé straně. „*Na nás to neztroskotá.*“ (bundesregierung.de 2015c)

Na tiskové konferenci po summitu padla otázka, pojednávající o tom, že v Německu otázku kvót veřejnost a tisk spojují především s financováním. Ovšem některé země zcela kvóty odmítly. „*Počítáte s tím, že si Německo díky přerozdělování pomocí kvót početně ulehčí, neboť kritérii by měly být počet obyvatel a HDP?*“ Merkelová poukázala na to, že pokud se mluví o možných mimořádných opatřeních, vždy se jedná i o financování, „*vše co děláme je provázáno s navýšením nákladů*“. V diskuzích probíhajících ve vládě si pokládají otázku, jak uvedla Merkelová, co se musí udělat, z čehož vyplývají přirození jisté finanční závazky. Zatím ještě není jasné, kdo a jaké konkrétně převezme. Merkelová říká, že Němci jsou připraveni najít řešení, věří, že je to „*poselství dnešních dní*“. (bundesregierung.de 2015d)

Na základě evropského práva, musí být každý uprchlík zaregistrovaný. Aby bylo možné zajistit dodržování evropského práva, musí se, podle Merkelové, přejít k jinému přerozdělování, než je stanoveno dle Dublinských pravidel⁹. Nicméně uvedla, že „*dnes se musíme nejprve koncentrovat na naše úkoly*“, protože ti, kteří přicházejí, se neptají, zda se bude či nebude měnit Dublinská dohoda, ale chtějí, aby o ně bylo postaráno. „*Je naše povinnost tak učinit.*“ Podle kancléřky je také důležité hovořit o návratové politice. (bundesregierung.de 2015d)

Vzhledem k narůstajícímu počtu uprchlíků, federální vláda a vlády spolkových zemí začaly usilovat o přípravu balíčku opatření, v rámci Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky by také měla být navýšena kapacita pracovníků. Takový duch, v jakém se nesla debata, dal kancléřce přesvědčení, že „*společně můžeme tyto výzvy zvládnout*“. Merkelová posuzovala jako ústřední bod diskuze otázku, jak rychleji pomoci těm, u

⁹ Dublinské nařízení stanovuje kritéria k identifikaci členské země, která je odpovědná za přezkoumání nároku na azyl v Evropě. Podle Evropské Komise: „*Objem a koncentrace příchodů v roce 2015 odhalily nedostatky zejména tzv. dublinského systému. Ten slouží k určení členské země odpovědné za posuzování žádostí o azyl. Je jím vždy ta země, jejíž území je prvním místem vstupu do EU, případně kde poprvé žadatel o azyl požádá, což logicky zatěžuje nejvíce země na vnějších hranicích EU jako Itálie, Řecko a Španělsko.*“ (Evropská komise 2016)

kterých je větší pravděpodobnost, že získají azyl. O dalších opatřeních by se mělo hovořit také na evropské úrovni. „*Najdeme řešení.*“ (bundesregierung.de 2015d)

Po schůzce s francouzským prezidentem Francois Hollandem, Merkelová vyzdvihla „*potřebu bojovat proti hlavním příčinám masového exodu uprchlíků zkoušejících dostat se do Evropy*“. Ministři vnitra obou zemí došli ke společným nápadům, obě strany souhlasí s tím, že „*musí jít až nad rámec Dublinu, vzhledem k výzvám, kterým čelí*“. (bundesregierung.de 2015e) Evropa na začátku léta stála proti stále většímu tlaku nekontrolované vlny migrantů. Po schůzi s lucemburským premiérem 16. června kancléřka deklarovala, že bude důležité celou agendu vztahující se k migraci diskutovat „*s velkou mírou citlivosti a pokud možno sounáležitosti v Evropské unii*“. Takovým způsobem je podle ní třeba hovořit o tématu potírání faktorů, které nutí lidi opouštět jejich zemi, až po záchranu životů a zvládnání žádostí o azyl. (bundeskazlerin.de 2015c)

„*Solidarita a zodpovědnost musí jít ruku v ruce.*“ V rámci vládního prohlášení 18. června kancléřka vyzvala k solidaritě, která by měla být samozřejmostí mezi členskými státy EU při přijímání uprchlíků. Všechny členské státy mají odpovědnost participovat na určité úrovni při tomto procesu. „*Německo je připraveno přispět.*“ Ovšem bez toho, dodala, aby i ostatní členské země zavedly a uplatňovaly rovnocenný společný azylový systém to nelze provést, protože je zapotřebí spravedlivých pravidel k příjmu uprchlíků i pro celý azylový proces. (bundesregierung.de 2015f)

Německá vláda má v roce 2016 vydat až 8.3 miliard eur na pomoc rozvojovým zemím, což je pouze jedna část komplexní migrační agendy. Podle kancléřky je zásadní také spolupráce se zeměmi původu i s tranzitními zeměmi, to vše s cílem vylepšit životní podmínky místním obyvatelům. Na druhou stranu, je také podstatné urychlit návrat domů migrantům, kteří nemají právo zůstat na území státu, zredukovat tak podněty k iregulární migraci. Kancléřka znovu nadnáší téma strašlivých činů terorismu, nicméně dodává, že také „*mnoho mladých Evropanů se přidalo na stranu teroristických uskupení v konfliktech v Sýrii a Iráku*“. Možnost návratu takových osob zpět do Evropy, může ohrozit „*naši vlastní vnitřní bezpečnost*“, řekla Merkelová, ta osobně stojí o uzavření nové strategie na půdě Evropské rady k zajištění vnitřní bezpečnosti. (bundesregierung.de 2015f)

Vláda v čele s kancléřkou se s lídry spolkových zemí 18. června dohodli na návrhu azylové a uprchlické politiky. „*To vše pod hlavičkou toho, že sami sebe vidíme jako komunitu sdílené odpovědnosti, a proto také každá úroveň- vláda, spolkové země,*

obce- přispívá k tomu, aby byly tyto mimořádné problémy dobře vyřešeny. Věřím, že se nám to podařilo.“ Kancléřka také zdůraznila, že je potřeba rozlišit mezi těmi, kteří mají nárok na ochranu, a kteří nikoliv, *„ti nemají perspektivu zůstat“*. (bundesregierung.de 2015g)

Jako reakci na rostoucí počet uchazečů o azyl se Spolková vláda usnesla zdvojnásobit podporu jednotlivým spolkovým zemím a tamním úřadům, došlo tak k propojení debaty vlády a zemí, jak v budoucnosti přijmout odpovědnost závisující na počtu uprchlíků. Proto byla utvořena pracovní skupina, jež má být vedena šéfem spolkového kancléřství a ministrem vnitra. Spolkové země se zapojí tak, že budou vysílat šéfy svých vlád. Zřízení skupiny považuje kancléřka za důležitý krok. (bundesregierung.de 2015g)

Ovšem okamžitou akcí má být ustanovení akčního plánu, který bude obsahovat opatření, zejména rychleji přidělit žadatelům status, a pokud je to nutné, provést jejich návrat zpět do země původu. Součástí jednání bylo také téma přerozdělování nezletilých, kteří vstoupí na německé území bez doprovodu, což je *„velkým problémem pro spolkové země“*. Proto má k 1. lednu 2016 vstoupit v platnost příslušný zákon. *„Věřím, že je před námi ještě mnoho práce, ale tento dokument, který jsme dnes přijali, zpodobňuje ducha sdílené zodpovědnosti. Přesto je stále co dělat a problém je veliký.“* (bundesregierung.de 2015g)

Měsíc červen je v Německu také měsícem, kdy se chystá návrh na rozpočet pro následující rok. V té době kancléřka ještě neměla přesné údaje, ale uvedla, že: *„Od roku 2016 se bude vláda strukturálně, trvale a dynamicky podílet na společných státních výdajích, které vyplynou v závislosti na počtu přijatých žadatelů o azyl a uprchlíků“*. (bundesregierung.de 2015g) Navíc, k otázce financí bylo ještě kromě prohlášení o zdvojnásobení finanční pomoci doplněno, že plánovaná částka 500 milionů euro by se mohla vyšplhat až na miliardu eur v roce 2016 na podporu uprchlíků, azylového procesu a integraci ve spolkových zemích. (bundeskanzlerin.de 2015d)

Summit vrcholných představitelů zemí EU se sešel ve dnech 25. až 26. června. Politici se neshodli na přerozdělovací kvótě, ale výsledkem jednání byla shoda zavázat se přerozdělit 60 000¹⁰ uprchlíků, a to pouze na dobrovolné bázi během následujících

¹⁰ Na dobrovolné bázi si státy přerozdělí 40 000 uprchlíků již pobývajících na území EU, primárně z Řecka a Itálie a dalších 20 000 žadatelů prchajících před občanskou válkou, kteří se nacházejí stále vně území EU. Bulharsko a Maďarsko nebudou zahrnuty v tomto schématu. (euranetplus 2015)

dvou let, *„solidarita musí jít ruku v ruce se snahami postižených“*. *„Jsem absolutně přesvědčená, že čelíme jedné z největších výzev, které kdy Evropská unie viděla“*, uvedla Merkelová. Evropská rada se usnesla na návratové politice migrantů, kteří nemají zákonný nárok na to zůstat na území EU. Kancléřka poprvé spojuje pojmy bezpečnosti a migrace. Vzhledem k islamistickému terorismu, *„je pro nás velmi, velmi důležité být schopní bránit naši bezpečnost; musí být zajištěno, že islámští bojovníci si nebudou moci vynutit svou cestu do Evropské unie“*. Proto je samozřejmě životně důležité dodržovat standardy spojené s registrací a přijímáním uprchlíků. Podle kancléřky *„je tu možnost, že to vyřešíme velmi dobře a vyjdeme z toho silněji“*. (nytimes.com 2015)

Důsledkem terorismu, války a z toho plynoucí ztráta perspektivy je obrovský počet uprchlíků. *„Víme, že tuto výzvu můžeme překonat prostřednictvím spolupráce a solidarity“*, poznamenala Merkelová 13. července při příležitosti recepcce diplomatických sborů v New Yorku, uvedla také, že řešení problému spočívá mimo jiné v lepší spolupráci zejména se zeměmi přechodu a původu. *„Musíme zastavit zlo a kriminální činy obchodníků s lidmi, jejichž zájem tkví v bezohledném vykořisťování ve vážné situaci bezmocných a zranitelných lidí.“* (bundesregierung.de 2015h)

V „letním interview“ 19. července pro ARD představila a vysvětlila kancléřka svůj pohled na migrační krizi. *„Ztratila Evropa schopnosti řešit její problémy?“* Tak zazněla jedna z otázek, na kterou Merkelová reaguje s odpovědí, že Evropa si za poslední roky prošla několika krizemi a těžkostmi, čímž také zároveň ‚vyrostla‘. *„My, jako lídři států a vlád jsme vždy přišli s jednohlasným řešením. A to mě povzbuzuje.“* Z toho plyne fakt, že výzvy jakým Evropa čelí dnes, půjdou mnohem hůře porazit, pokud v tom bude každý sám za sebe. *„I společně je to dost náročné.“* (tagesschau.de 2015)

Na otázku, zda není *„nedůstojná tahanice o kvóty“* ukázkou toho, že chybí schopnost Evropanů řešit problémy společně se solidárním přístupem, Merkelová odpověděla přitakáním, že je to problém, který se musí řešit. *„Schengenská dohoda už neodpovídá dřívější realitě. Není chybně (řící, pozn autora), že Dublinská dohoda nesplňuje podmínky. Co se týká přijímání uprchlíků, musí dojít k férovému přerozdělení zátěže.“* Během července probíhaly diskuze ministrů vnitra, z kterých vyplynulo, že by mělo být přerozděleno 40 000 uprchlíků. Pro některé státy EU je stále velmi těžké, vypořádat se s otázkou kvót. (tagesschau.de 2015)

A co uprchlická politika? Co se dá udělat pro to, aby občané akceptovali příchozí migranty? Jak vylepšit klima ve společnosti? Během července se stupňovaly nenávistné nálady vůči uprchlíkům. Moderátor zmínil fakt, že v Německu „*panuje nálada proti uprchlíkům*“ a uvedl případ, kdy během víkendu hořela ubytovna pro uprchlíky. Podle kancléřky je nutná spolupráce na všech úrovních, spolkové, zemské i komunální. Především není správné, že až v 50% jsou to lidé z východního Balkánu, kteří žádají o azyl. (tagesschau.de 2015)

V dalším „Sommerinterview“, 16. srpna pro ZDF Merkelová uvedla: „*Rostoucí počet žadatelů o azyl a uprchlíků představuje pro Německo ohromé závazky*“. Podle kancléřky, „*země není situací přetížena*“. Nicméně musí hledat odpovědi jak se spolkovými zeměmi, tak s obcemi. „*Můžeme najít odpovědi, ale nenajdeme je, pokud budeme pracovat v normálním módu. Musíme se pokusit mobilizovat všechny personální rezervy (míněno úředníků, pozn. autora) k pomoci při registraci*“. Hovořila také o problematice příchodu ekonomických uprchlíků a znovu zdůraznila, že „*nemůžeme vytvářet falešné naděje, protože potom bychom nemohli dostatečně pomoci těm, kteří naši pomoc potřebují*“. (zdf.de 2015)

V saském městě Heidenau se ke konci srpna odehrály střety mezi policií a protestujícími, kteří se staví proti zřízení uprchlické ubytovny. Odehrálo se také několik žhářských útoků a probíhaly výtržnosti. Situace došla až do takových rozměrů, kdy muselo být úřady zakázáno se shromažďovat. (ct24.cz 2015c) 24. srpna se kancléřka sešla s francouzským prezidentem Hollandem. V průběhu tiskové konference zmínila několik důležitých bodů jejich diskuze. Reagovala na události, ke kterým došlo 21. srpna v Heidenau a odsoudila násilí: „*Byla tam agresivní, xenofobní nálada, která není v žádném případě přijatelná. Je odpudivé, jak pravicoví extremisté a nenonacisté zkouší hlásat hloupé nenávistné projevy*“. Podle německé ústavy, je „*Německo zemí, která respektuje důstojnost každého jednotlivce*“, každý má právo vyložit svoji situaci, bez ohledu na to, zda bude žádost o azyl vyřízena kladně či nikoliv. (bundesregierung.de 2015i)

Dalším bodem bylo poděkování ministrům vnitra obou zemí, kteří definovali bezpečné země původu. Nejvyšší představitelé států pak hovořili o registračních centrech, tzv. hotspotech, které společně staví na území nejvíce postižených zemí, tedy v Itálii a v Řecku. Důležité je podle Merkelové také ustanovení společných norem návratové politiky a ti, „*kteří získají právo k pobytu v Evropské unii, musejí být*

spravedlivě přerozdělení. Tato spravedlivá rovnováha prozatím není zajištěna“.
(bundesregierung.de 2015i)

V projevu ve Vídni 27. srpna ukazuje na to, že se až příliš hovoří o „zátěži“, „dopadech“ nebo „výzvách“, jaké uprchlíci představují. Na druhou stranu kancléřku velmi těší, že směřují v takové míře právě do Německa a Rakouska s představou lepšího života, „z čehož plyne velká zodpovědnost“. Na základě historických zkušeností je humanitární odpovědnost na prvním místě. „*Tím jsme pobízeni odpovědně se vypořádat s touto výzvou a zároveň se držet našich zásad, tedy těch, ke kterým se hlásíme v našich ústavách a politických programech.*“ Ale jak říkáme, „*Evropa je osudovým společenstvím (Schicksalsgemeinschaft; community of fate), nebudeme se s touto výzvou potýkat individuálně*“. Je nutné ji zdolávat na zásadách solidarity a společné odpovědnosti. (bundesregierung.de 2015j)

Ve svém prohlášení během návštěvy Lange Uhren GmbH hovořila o svých čerstvých zkušenostech z Heidenau, kde v ubytovacím zařízení pro uprchlíky pracuje s odhodláním mnoho dobrovolníků. „*To je úžasné. Dává to znamení těm, kteří provokují k opovržení, útočí na uprchlíky a chtějí vše rozbít na kusy. Tito násilníci jsou ostudou naší země.*“ Dále už poněkolkrát opakovala, že od druhé světové války nebylo tolik lidí na útěku jako dnes. „*Ale my společně, stát, spolkové státy, lokální autority i dobrovolníci, tuto výzvu zdoláme. Tak jako Evropa zvládla bojovat s finanční krizí, musí se jí podařit pomoci lidem v nouzi, těm, kteří jsou tu, ale také těm, kteří jsou v zemích, odkud přicházejí. Všechno ostatní by nebylo důstojné hodnot Evropy.*“ (bundesregierung.de 2015k)

27. srpna byl nalezen na rakouské dálnici nákladní vůz, ve kterém se nacházelo 71 mrtvých běženců. Merkelová, která se v té době účastnila summitu týkajícího se západního Balkánu, dala následující vyjádření: „*Toto je varování pro všechny z nás, že musíme okamžitě najít řešení migrační situace ve shodě s Evropským duchem. A to znamená na základě solidarity. Evropští lídři se musí poprat obrovskými výzvami, kterým čelí státy, jako je Makedonie a Srbsko a najít řešení. Je naší povinností, abychom se v těchto oblastech postarali, že klid bude znovu skutečností.*“ (bundesregierung.de 2015l)

Merkelová také tvrdí, že může být učiněno mnohem víc (např. návrh Komise na ustanovení „bezpečných států původu“ či zavedení kvót). Kancléřka se vyjádřila i k rozhodnutí rychle přijímat syrské válečné uprchlíky, a tedy k postoji k Dublinskému systému, který podle ní nefunguje. Je také velmi důležitá vysoká „míra rozpoznávání“,

Merkelová zde naráží na obavy politiků i veřejnosti z přílivu teroristů mezi „obyčejnými“ uprchlíky, což je téma, které hýbe celou evropskou společností. *„Zjistíme identitu syrských občanů a zkontrolujeme, zda tam figuruje jakékoliv teroristické pozadí.“* (bundesregierung.de 2015l)

Německo je svobodným, ekonomicky silným právním státem, o kterém sní mnoho migrantů, *„Německo je zemí naděje a šancí“*. Přišla řeč na *„obrovský národní úkol“*, který se dotýká každého v zemi, který však Němci mohou řešit. *„Německá důkladnost je super, ale nyní bude potřeba německé flexibility“*. Kancléřka také zmínila 9. a 24. září, kdy má proběhnout setkání představitelů spolkových vlád, kteří chtějí rozhodnout o komplexním balíčku. Znovu také zdůraznila otázku, jakou si je nutné položit: *„Kdo má velkou perspektivu zůstat a kdo žádnou?“*. Německo toho podle Merkelové již zvládlo tolik, že může zvládnout i toto, *„Německá vláda udělá vše, co je v její moci“*. Samozřejmě je významné i úsilí na evropské úrovni, protože jestliže Evropa selže v otázce uprchlíků, *„bude evropské úzké pouto s univerzálními občanskými právy zničené“*. (bundesregierung.de 2015m)

Během letního interview na konci srpna hovořila i o nenávistných projevech. *„Obracíme se proti těm, kteří vyzývají k demonstracím nenávistným zpěvem. Neexistuje žádná tolerance těm, kteří zpochybňují důstojnost ostatních. Nenaslouchejte těm, kteří podněcují demonstrace. Často jsou v jejich srdcích předsudky, chlad a nenávist. Držte si odstup!“* (bundesregierung.de 2015m)

Ve spojitosti s násilnostmi v Heidenau, také sama kancléřka Merkelová čelila na konci srpna útokům, dav ji nazval *„zrádkyní lidu“*. (E15.cz 2015) Ovšem ta to vzala jako součást života každého politika. Co ji trápilo mnohem více, je fakt, že v Německu panuje tak nenávistná nálada. *„Musí existovat jasná hranice, neexistuje žádné ospravedlnění. Samozřejmě máme své argumenty, ale není tu ani stopa porozumnění. Není žádná biografická zkušenost, žádný historický zážitek, nic, nic neospravedlňuje takové jednání.“* Nenávistné hlasy se ozývají především z východní části země. *„V některých zemích jsou extremistické myšlenky přijímány. Naopak jsou také lidé, kteří se staví proti, je také mým úkolem je povzbuzovat.“* V Německu jsou extremisté na obou stranách politického spektra, pravicovní i levicovní, ani jedna ze skupin se nevyhýbá násilí, *„ze všech věcí je nejdůležitější, postarat se o to, aby v žádném z regionů nebyli lidé zavražďováni“*. (bundesregierung.de 2015m)

Otázka, zda by neměl být redefinován „národní obraz“ Německa, obraz převážně křesťanského, homogenního národa s obyvateli světlé pleti, zavedla řeč

k diskuzi o tom, zda islám patří k Německu, přičemž Merkelová zastává názor, že zcela jistě ano. Nicméně upozorňuje na to, že „*tendence hovořit o existujících rozdílech se teď bude znovu stupňovat*“. Rozpory se také začaly rozrůstat uvnitř kancléřčiny Křesťanskodemokratické unie (Christlich Demokratische Union Deutschlands- CDU), ta se stranu snaží přesvědčit o prosazení imigračního zákona. Při příležitosti výročních oslav strany řekla, že „*Německo je imigrační zemí*“. Bude podle ní nutná změna zákona, zejména z toho důvodu, že přichází mnoho mladých, u kterých je problém zjistit, jakou mají kvalifikaci a to, zda odpovídá současným potřebám. Znovu také hovořila o právu na pomoc, o poskytnutí humanitární ochrany, potažmo dobré integraci těch, kteří takové právo mají. (bundesregierung.de 2015m)

V každé zemi je pro veřejnost i politiky důležité, jaký bude mít tak mimořádná situace vliv na veřejné finance. Migrační krize jistě představuje pro zemi jakou je Německo obrovskou finanční zátěž. Avšak Merkelová nevnímá nutnost toto téma pro rok 2015 diskutovat. Moderátor se dále ptal na její pohled na schůze zemí V4, což kancléřka nevnímá jako špatné, protože sami Němci se také scházejí například s Francií či Itálií. Ale zároveň vyzdvihla její nelibost nad tím, jak je v Evropě zacházeno s lidskou důstojností. „*Dělá mi starosti, když někdo začne říkat: ‚Muslimy nechceme, jsme křesťanskou zemí‘. To není správně.*“ Všechny problémy, se kterými se Evropa potýká, by měly být řešeny společně, nikdo by neměl být přetěžován a hodnocen odlišně, „*mnoho zemí ze střední a východní Evropy má ještě nepatrně nižší životní standardy a zkrátka nemohou navýšit počet obyvatel*“. Kancléřka se pozastavila nad tím, jak někdo může říct: „*Nemám s celou touto věcí nic společného, není to můj problém*“. Deklarovala, že se bude zasazovat o to, „*aby Evropa v téhle otázce nesehlala, neboť Evropa je Evropou všech*“. (bundesregierung.de 2015m)

Pokud vezmeme v potaz názory na migrační vlnu a její řešení napříč státy Evropy, nabízí se otázka, zde nedochází k rozdělení na Východ a Západ. Merkelová chápe, že určité země, mají určité názory. Ale ve výsledku to musí vézt ke společnému řešení, „*musíme být poháněni našimi hodnotami*“. Je důležité zmínit, že Německo je ochotné vypracovat systém kvót, nejenom na základě velikosti populace, ale také ekonomického výkonu každého státu. (bundesregierung.de 2015m)

Války, terorismus a nouze, všechny tyto pohromy, mají dopady i důsledky pro Evropu. Německo prozatím přijalo nejvíce uprchlíků. Merkelová ovšem konstatuje, že „*Německo je velkou zemí. Tuto výzvu zvládneme. Ale potřebujeme více solidarity na evropské úrovni*“. Podle Merkelové je potřeba praktická společná evropská azylová

politika a jednotné standardy azylových procedur. „*Ti, co prošli politickou perzekucí, získají v Německu azyl. Mají právo na to s námi zůstat bez strachu a nesnází.*“ Což zavedlo řeč na „*naprosto nepřijatelné*“ násilnosti vůči uprchlíkům. Merkelová varovala, že „*pachatelé ucítí tvrdost našich zákonů*“. (bundeskanzlerin.de 2015e)

Ve dnech 4. až 5. září dosáhly území Rakouska první tisíce uprchlíků, poté co opustili Maďarsko „*v náhlém exodu*“, kdy rakouská a německá vláda souhlasila s jejich přijetím. (theguardian.com 2015)

Potenciální vliv islámu na evropskou společnost je jedním z dalších faktorů, které vzbuzují kontroverze v Evropě. Na počátku září odpovídala kancléřka na otázky vztahující se k islamizaci Evropy, na půdě univerzity v Bernu. Poukázala na to, že islamismus je dominantním znakem v zemích jako je Sýrie či Lybie, nicméně dodala: „*Nemůžeme říct, že se nás to netýká*“, mnoho bojovníků pochází ze zemí EU, mnozí z nich v některém ze států EU vyrostli. Na druhou stranu vyzdvihla tezi, která říká: „*Strach ještě nikdy nebyl dobrým rádcem, v osobním životě, ani v tom společenském. Kultury a společnosti ovlivňované strachem s jistotou neovládnou budoucnost*“. (bundesregierung.de 2015n)

Patří islám k Německu? „*Když máte čtyři miliony muslimů, myslím, že není třeba se přít o tom, zda muslimové k Německu patří.*“ „*Musíme to řešit, musíme se snažit bojovat. Ale nemáme vůbec žádný důvod k větší pýše, domýšlivosti, to teď říkám jako německá kancléřka.*“ (bundesregierung.de 2015n)

Spolu s Francií Německo zaslalo dopis evropským institucím s konkrétními návrhy opatření, které se týkaly především registrace, přijetí a distribuce uprchlíků. Důležitou složkou se stal i společný dokument o bezpečných zemích původu. Ten by měl zjednodušit a zrychlit celý azylový proces. Součástí se stala také opatření k boji proti překupníkům s lidmi. Federální kancelář pro migraci a uprchlíky již dříve rozhodla o tom, že Syřané, kteří žádají o azyl, obecně nebudou vraceni do ostatních států EU. Uprchlíci, kteří už jsou na území jiného státu, který je signatářem Dublinského nařízení, mají povoleno pokračovat do Německa bez dalších překážek. Toto rozhodnutí spustilo veřejnou debatu o dodržování Dublinského nařízení. Na to reagoval mluvčí vlády Steffen Seibert tím, že „*Německo nezastavilo Dublin. Stále je to platný zákon*“. Úřad pouze zjednodušil procedury. (bundeskanzlerin.de 2015f) K přijetí balíčku mělo dojít 6. září, vlády by pak o přijetí měly hlasovat 24. září a ukončení celé procedury je vázáno na konec října.

Ihned 7. září německá vláda poprvé představila strategii za účelem vypořádat se s roustoucím přílivem uprchlíků. Kancléřka zdůraznila „*masivní snahu v Evropské Unii*“. „*S toutou výzvou se můžeme vyrovnat pouze se společnou evropskou solidaritou. Evropa je společenstvím hodnot. Hodnoty a právní řád musí být našimi standardy. Dublin III stále platí pro všechny členské státy.*“ Je nutné zmínit, že Německo a Rakousko odsouhlasily převzít uprchlíky z Maďarska, které je v kritické situaci. (bundeskanzlerin.de 2015g)

Kancléřka uvedla, že společný evropský azylový systém by se měl stát skutečností, protože „*Dublin III byl zaskočen událostmi a již není vhodný pro výzvy, které teď musíme překonat*“. (bundeskanzlerin.de 2015h) Při debatě o rozpočtu hovořila o tom, že již není možné pokračovat tak, jako dříve, musí dojít k redefinici pravidel, ke zlepšení a zrychlení procesů. „*Mnozí z nich se stanou občany naší země. Už od začátku by měla mít nejvyšší prioritu integrace. Když se to udělá dobře, přinese to více příležitostí než rizik*“. Přičemž zdůrazňuje, že neexistuje žádná tolerance pro vznik paralelních společností, je proto nutné, aby nově příchozí věděli „*jaká pravidla u nás platí*“. (bunderegierung.de 2015o)

Znovu také zmínila ty, kteří nemohou v zemi zůstat kvůli motivům jejich migrace, jsou to ti, „*kteří neutíkají před politickou perzekucí nebo válkou*“. Projevila svůj postoj namířený proti xenofobii a nenávisťným projevům: „*Budeme proti tomu postupovat s plnou silou právního státu- také na internetu*“. Vyzvala celou EU k dodržování hodnot, na kterých bylo Společenství založené. „*Potřebujeme solidaritu uvnitř Evropy*“. Ve stejný den Jean-Claude Juncker poprvé navrhnul spravedlivé přerozdělování běženců, přesněji řečeno 120 tisíc běženců (schváleno 22. září) k 20 tisícům těch, kteří byli přerozděleni již v květnu. (bunderegierung.de 2015o)

Nicméně nelze pouze říci „*rozdělíme si určitý počet uprchlíků*“, je třeba se s nimi také přiměřeným způsobem vypořádat. „*Znovu a znovu zažíváme situace, kdy před Evropou stojí výzvy, jejichž poražení závisí zvláště na nás, na Německu, na německé moci a síle. Opakovaně jsme mohli vidět, a to by nám mělo dát odvahu, že je to právě připravenost a síla Německa, které nakonec mohou dláždít cestu evropskému řešení. To stojí za všechno to úsilí. Pokud nesežeme, ale najdeme nápady, budeme kreativní, nakonec můžeme jenom vyhrát.*“ (bunderegierung.de 2015o)

Dosavadní odhady předpovídaly příchod 800 000 uprchlíků do Německa ke konci roku 2015, 14. září však německý vicekancléř Sigmar Gabriel přišel s prognózou příchodu až jednoho milionu uprchlíků. (spiegel.de 2015a) Po jednání se spolkovými

vládami Merkelová zdůraznila, že k překonání výzvy musí „*stát jako celek vytvořit masivní úsilí*“. Dalším důležitým opatřením bylo zavedení registračních a distribučních center, které měly začít fungovat 1. října. (bundesregierung.de 2015p)

Na tiskové konferenci po meetingu s rakouským premiérem 15. září prezentovala názory, které se v momentě staly těmi nejdiskutovanějšími na evropské půdě. V jedné z otázek zaznělo, že je viněna za to, že často vysílá politické signály, které signalizují až přehnanou ochotu přijímat migranty, čímž se vlna dále zvětšuje, protože je kancléřka povzbuzuje, aby přišli do Německa. Oponovala tím, že si všichni jistě vzpomínají na nedávné události z Heidenau, na fotografie, které obletěly svět. Fotografie pořídili muži a ženy, kteří u toho byli a se samozřejmostí pomohli. „*A svět si říká: To je ale hezké gesto. Přišlo ze srdcí lidí. Upřímně musím říci: Pokud se budeme muset začít omlouvat, že ukážeme přátelskou tvář v nouzových situacích, potom tohle není moje země.*“ (bundesregierung.de 2015q)

Právě tato „*přátelská tvář*“ vzbuzovala ve společnosti kontroverze. Německá kancléřka byla již několik týdnů kritizována za svůj příliš emotivní, nekonzistentní přístup propagující tzv. Wilkommenskultur. Během září začaly nabírat na intenzitě spory nejen uvnitř CDU/CSU, ale v rámci vládnoucí koalice, kritika začala přicházet ze strany sociálních demokratů (SPD). I podle Merkelové probíhá celý proces s uprchlíky velmi neorganizovaně, musí se řešit i příčiny migrace. Znovu řekla, že to „*musíme zvládnout, a taky že to zvládneme!*“. Tak reagovala na otázku dotýkající se toho, že občané některých zemí mají strach z celé situace související s uprchlíky. Znovu podotkla, že „*strach není dobrým rádcem*“. (bundesregierung.de 2015r)

Snažila se ukázat, že je důležité situaci řešit ve vysílajících zemích, odkud lidé utíkají. Zejména proto, že „*pokud v postižených zemích nastane klid, vznikne tam potenciál pro hospodářství, lidé se budou mít kam vrátit*“. „*Tato situace nás může poučit o tom, že jsme všichni propojeni a naše životy budou propojeny, pokud se kdekoliv stane něco špatného. To nemůžeme změnit stavěním plotů, nýbrž pouze potíráním příčin, o tom jsem pevně přesvědčena.*“ (bundesregierung.de 2015r)

Po jednání Evropské rady 23. září odpovídala na dotazy věnované mimo jiné jejímu názoru na postoje Viktora Orbána. Migrační krizi poprvé označila za „*globální problém*“, který lze vyřešit pouze společnými silami v Evropě. „*Jsou věci, na kterých se s Viktorem Orbánem shodneme (zlepšení ochrany vnějších hranic, posílení dialogu s Tureckem), nicméně existují body, kde panují odlišné názory.*“ Z jejího projevu však

vyplývalo, že budoucí spolupráci se svým maďarským protějškem vnímá optimisticky. (bundesregierung.de 2015s)

Položena byla také otázka, jak Merkelová vnímá Německo, zda je uprchlickou zemí, kde budou uprchlíci přijati a cítit se bezpečně, nebo zda situaci vidí jako Orbán, totiž tak, že hranice musí být uzavřeny a všichni přicházející do Evropy zastaveni. *„Osobně se domnívám, že ploty a ještě dalšími ploty se nic nevyřeší. Nemůžeme uzavřít vnější hranice EU, ale mluvit s Tureckem, sestavit vládu v Libyi, najít s partnery řešení a rozdělit si úkoly. Čím více peněz dáme například na boj proti příčinám migrace, tím méně lidí bude v nouzi, aby opouštěli domovy.“* Na druhou stranu upozornila, že: *„Nikdo nemůže říkat: ‚Já chci tam a ne do jiné země‘. Neexistuje žádný svobodný výběr země“.* (bundesregierung.de 2015s)

„Potřebujeme férové sdílení zátěže“, řekla Merkelová po debatě s šéfy Spolkových vlád 24. září. Poprvé se objevily oficiální návrhy na opatření, vztahující se především k financování z prostředků federální vlády. Vláda bude platit jednotlivým státům sumu 670 eur na uprchlíka za měsíc, částka bude vyplatitelná od momentu registrace. Vláda poskytne 500 milionů eur na sociální bydlení a dalších 350 milionů nezletilým bez doprovodu. Došlo také ke shodě o bezpečných zemích původu, kterými se staly Albánie, Kosovo a Černá Hora (kromě již dříve určených). (bundesregierung.de 2015s)

Vždy, když se kancléřka účastní jednání vrcholných představitelů EU, prezentuje své stanovisko německé vládě. V rámci toho, které představila 24. září, hovořila o dlouhodobých úkolech, které před sebou Německo má, jedním z nich byla jmenovaná integrace. *„K tomu patří to, že od nich (uprchlíků, pozn. autora) očekáváme respekt k pravidlům a hodnotám, které stanovuje naše ústava a také, že se na těchto základech integrují do naší společnosti, především s ochotou učit se německy.“* (bundesregierung.de 2015t)

Z přijatých opatření na evropské úrovni vzešlo podle Merkelové několik faktů: Evropa potřebuje trvalou proceduru, aby mohlo být zajištěno spravedlivé přerozdělování mezi členské státy. Důležitou složkou bude také ustanovení ‚hotspotů‘ a konzistentní metody pro registraci uprchlíků. *„Jsem pevně přesvědčena, že šance jsou mnohem větší než rizika. Jenom je potřebujeme identifikovat a použít. A kdo, pokud ne my, by k tomu měl sílu? Jsem přesvědčená, že to můžeme zvládnout.“* (bundesregierung.de 2015t)

Na konci měsíce září vláda odsouhlasila nutné změny azylového zákona, které vznikaly na základě rezolucí přijatých 24. září mezi federální vládou a zemskými vládami. Hlavním cílem bylo zrychlit azylové procedury, finanční ulehčení spolkovým zemím a obcím, rychlejší návrat těch, kteří nemají vyhlídky zůstat. Jak je zmíněno výše, byly určeny bezpečné země původu a žadatelům o azyl, kteří podali žádost ode dne 1. září, mělo být zakázáno pracovat. (bundeskanzlerin.de 2015j) Změny měly vstoupit v platnost 1. listopadu.

Na začátku října se kancléřka účastnila interview pro Deutschlandfunk (DLF), zde uvedla následující: *„Jsem přesvědčená o tom, že Německo zvládne přijetí i integraci tolika uprchlíků. Jistě je zapotřebí dlouhý nádech. Záleží to na nás, ale také na těch, kteří k nám přicházejí a my jsme připraveni chopit se těchto integračních úkolů. Usiluji o to, abychom tento úkol neodmítali, což nemá tak jako tak žádný smysl, ale abychom ho přijali, vnitřně přijali a pak také utvářeli tak, aby se to pro nás všechno vyvíjelo k dobrému“.* (DLF 2015)

„Co je důležité, je jednat s každým člověkem jako s člověkem, i když musí naši zemi opustit. Musíme bojovat s příčinami přílivu uprchlíků, lépe bránit vnější hranice, integrovat a ti, kteří potřebují pomoc, jsou v Německu vítáni.“ Jedna z položených otázek se nesla právě v duchu toho, že kritici Merkelové ji vykreslují jako tu, která otevřela hranice nekontrolovatelnému toku lidí a neustále se drží postoje ‚můžeme to zvládnout‘, ačkoliv státy i obce tvrdí opak. Kancléřka vyjádřila pochopení, že je to *„obrovský úkol“* a *„musí se udělat neuvěřitelně mnoho“*. (DLF 2015)

Interview se dotklo i sporů uvnitř vládní koalice. Moderátor se tázal na vnímání kancléřky kritiky za otevření hranic na začátku září, kritiku Merkelová sklízí především ze strany Horsta Seehofera (CSU), který tento akt považuje za chybu s možnými dlouhodobými důsledky. *„S ploty problém nevyřešíme. Jsou neúčinné, lidé stejně přicházejí.“* Podle ní existuje mnoho jiných způsobů (již několikrát zmíněných výše, pozn. autora), jak situaci řešit. Po příšerných událostech, jejichž byla Evropa svědkem *„bych toto rozhodnutí udělala znovu“*. (DLF 2015)

„Základní právo na azyl nezná žádnou horní hranici a to také platí pro válečné uprchlíky z válečného pekla Sýrie.“ (11. září¹¹) Touto větou podle moderátora Merkelová změnila kurz své vlády a spustila debatu. Výstavba plotu, policie využívající proti uprchlíkům slzný plyn, to bylo dění na podzim na maďarských hranicích. Podle

¹¹ Dostupné z: <http://www.faz.net/aktuell/politik/fluechtlingskrise/merkel-grundrecht-auf-asyl-kennt-keine-obergrenze-13797029.html>.

kancléřky to znamená, že se musí zintenzivnit veškeré úsilí. „*Ale nemůže to být tak, že pouze tři nebo čtyři země ponесou celé břímě uprchlické politiky*“. Dostalo se i na konflikty, které se začaly stupňovat na půdě CDU. Merkelová se domnívá, že přístup některých ve straně je velmi konzervativní, souvisí to podle ní s tím, že se zcela nepodařilo integrovat tzv. gastarbeitery v 60. letech. Je toho názoru, že se Němci musí otevřít a přizpůsobit podmínkám globalizace, „*také musíme poznávat odlišné kulturní charaktery*“. (DLF 2015)

„*Opravdu masivní počet uprchlíků mění evropskou agendu ještě jiným způsobem, a natrvalo, protože vyzývají naše hodnoty a zájmy nás, jako Evropanů*“. Je potřeba „*více Evropy*“. Kancléřka, tvrdí, že Dublinská procedura je zastaralá, avšak můžeme, jako EU, uspět pokud lépe ochráníme vnější hranice, budeme spravovat hotspoty a „*zvládneme neohrozit naši Evropu bez hranic*“. Neexistuje řešení, v rámci kterého se Evropa uzavře před děním ve světě. Tím by vznikaly další problémy, „*opustili bychom naše hodnoty a tak ztratili naši identitu*“. (bundeskanzlerin.de 2015k)

Ministerský předseda Bavorska, Horst Seehofer (CSU) pohrozil stížností u Federálního ústavního soudu. Kritizoval kancléřku kvůli odmítnutí určení horního limitu počtu přijatých uprchlíků. Podle Seehofera byla rozhodnutím „*porušena ústavou zaručená nezávislost německých zemí*“. Berlín by měl čelit skutečnosti, předseda nabyl názoru, že Německo bylo zaplaveno. (spiegel.de 2015b)

„*Společná evropská akce a solidarita jsou způsoby jak se vypořádat s historickým testem, který představuje uprchlická krize*“, řekla ve svém prohlášení před vládou. Zároveň během stejného dne Spolková rada odsouhlasila legislativní balíček (Pakt o urychlení azylových procedur)¹², jehož hlavní částí, je podle kancléřky ta zabývající se motivy příchodu, nároku na azyl, popřípadě rychlého navrácení osoby zpět do země původu. Výsledkem bude obrovský podíl federální vlády na nákladech. Opatření by měla umožnit lepší integraci „*na základě naší ústavy, na základě našich hodnot a našich zákonů*“, uvedla kancléřka. Zopakovala svoje přesvědčení o nutnosti trvalého a povinného přerozdělovacího mechanismu v Evropě. (bundesregierung.de 2015u)

Tentýž den, ve svém projevu v Saarbrückenu hovořila o hledání politického řešení, protože „*to všechno, co v současnosti prožíváme, je pro Evropu katastrofou*“,

¹² Balíček zahrnuje následující opatření: ulehčení zátěže federálních zemí, určení bezpečných zemí původu, spuštění integračních kurzů, opatření o zaměstnanosti, o rychlejší stavbě ubytování, o asistenci menšinám mezi uprchlíky. Opatření měla vejít v platnost 1. listopadu. (bundeskanzlerin.de 2015l)

hovořila tak v souvislosti s utopenými v Egejském moři, dlouhými frontami lidí či s putováním v blátě a chladu a o plotech, které ničemu nepomáhají. (bundeskanzlerin.de 2015m) Po schůzi v Bruselu byl přijat akční plán o sedmnácti bodech. Primárním účelem je podle kancléřky „zmenšit utrpení uprchlíků“ na Balkánské trase. Kancléřka se tedy znovu v obecné rovině zaměřila na humanitární aspekty. „*J sme všichni vázáni dodržovat humanitární a lidské hodnoty, obrazy, které jsme mohli v posledních dnech vidět, nejsou v souladu s hodnotami, kterými se cítíme být vázáni.*“ (bundeskanzlerin.de 2015n) „*J sme silnou zemí. Chceme být rozmanitou zemí.*“ Rozmanitost lze v tomto případě chápat jako multikulturalismus, kterým je Německo dobře známé. (bundeskanzlerin.de 2015i)

Jean-Claude Juncker, António Guterres a Angela Merkelová po společném setkání, které mimochodem sama Merkelová iniciovala, přednesli několik návrhů. Aby mohly být naplněny všechny morální povinnosti, které Evropa má vůči uprchlíkům, je podle státníků nutné přijmout krátkodobá i dlouhodobá opatření. Musí dojít alespoň k „*částečnému sdílení břímě uvnitř EU*“. (bundeskanzlerin.de 2015n)

Ke konci měsíce října se konala debata *Gut Leben in Deutschland*, kde kancléřka s občany prošla témata od školství až po uprchlickou krizi. Pokud má někdo strach z neznámého, je podle Merkelové důležité o tom hovořit. Víceméně přiznala, i přestože přichází mnoho lidí, na evropské úrovni nebyla doposud přijata žádná opatření ani mechanismy. „*Pracujeme na tom, ale není to v tomhle okamžiku perfektní, to je třeba říci.*“ (Die Bundesregierung 2015)

Kancléřka zdůraznila, že integraci uprchlíků Německo zvládne. „*Musíme uprchlíkům od prvního dne říkat: ‚Jste tu vítáni, ale to přivítání je vázáno pravidly‘. Musíme jim přátelsky říci, co od nich očekáváme. Oni nás neznají a my neznáme je. Musíme tomu dát šanci, odbourat ten strach*“. Ovšem podotkla, že nebude akceptováno žádné násilí, to platí pro všechny bez rozdílu. (Die Bundesregierung 2015)

Je důležité přistoupit k těm, kteří „*nemají žádnou perspektivu zůstat*“ a říci: „*Musíte se vrátit domů*“. Kancléřka tak mluví o těch, kteří nepřejí před válkou, utlačováním či terorem. Opět zmínila dodržování pravidel, které se od uprchlíků očekává, „*to také musí prokázat v každodenním životě*“. S tím podle kancléřky přichází řeč na to: „*Co nás utváří, co je pro nás důležité? Věřím, že z toho mohou mít prospěch obě strany.* Kancléřka vyložila prosbu: „*aby se lidé pokusili vidět to, s čím se teď potýkáme, jako šanci, bez toho abychom rizika zametli pod koberec, ale také jako*

velkou výzvu, se kterou se potýkáme v Německu i v Evropě.“ (bundeskanzlerin.de 2015o)

V následujících měsících budou představitelé spolkových zemí spolu s vládou pracovat na dalším legislativním balíčku. Dohodli se na tom na setkání 6. listopadu. Mělo by se jednat především o vznik „*standardizované identity*“, kdy sjednotí všechny registrace a záznamy do jednoho dokumentu, který bude podmínkou k podání žádosti o azyl i pro vyplácení benefitů. Všechny strany se dohodly, že by se měl navýšit počet těch, kteří se vrátí zpět. Tomu by mělo napomoci právě toto opatření, a to tím, že urychlí celou proceduru. (bundeskanzlerin.de 2015p)

Jak Merkelová uvedla: „*Jediné opravdové řešení je politické řešení*“. Veřejní činitelé i občané se přirozeně mohou obávat navýšení státního dluhu v situaci, kdy se má země potýkat s uprchlickou krizí i financováním boje proti terorismu. „*Podle toho, co víme teď, bychom mohli dodržet vyrovnaný rozpočet*“, uvedla Merkelová ke konci listopadu během rozpravy o rozpočtu. „*Budeme dál připraveni dělat, co je nutné. Musíme ilegilitu nahradit legalitou. Tento úkol přirozeně vyžaduje sílu, také kousek trpělivosti a vyžaduje důraz. Neboť jednoduchá izolace nevyřeší náš problém.*“ Za další, Merkelová varovala, že systém, který v Evropě máme, nestačí. S čímž souvisí i otázka, zda může být trvale zachován schengenský prostor. (bundesregierung.de 2015v)

A jaká je role Německa? „*Řekneme jako první: ‚Nejde to‘? Nebo je role Německa, jako největší ekonomiky ve střední Evropě říci: ‚Budeme to zkoušet pořád znovu a znovu‘?*“ Kancléřka na svou řečnickou otázku odpověděla v tom smyslu, že je několik málo úspěchů, na kterých by se dalo stavět, „*160 000 zranitelných uprchlíků bude přerozděleno z hotspotů*“. Také zmínila fakt, že toho stihnutí poměrně dost za krátkou dobu. Podařilo se například snížit materiální podněty, které přispívaly k tomu, že uprchlíci zůstávají a pokoušejí se znovu a znovu nalézt důvody, aby mohli zůstat. Odkázala také na to, že mají značný úspěch v oblasti návratové politiky západních Balkánců. (bundesregierung.de 2015v)

Kancléřka prohlásila, že na základě toho, jak Spolkový sněm a Spolková rada rychle rozhodly o Azylovém balíčku I, budou v následujících dnech schopni přijmout Azylový balíček II, o kterém se diskutovalo již od začátku listopadu. Zavedení „*standardizované identity*“, o jejíž zavedení politici usilují, by bylo podle kancléřky rozumné. „*Skutečnost, že potřebujeme uprchlickou krizi, abychom něco takového vytvořili, je jednou ze zvláštností Německa. V krizích se také mohou nacházet příležitosti. Věřím, že to bude ještě zmíněno později.*“ (bundesregierung.de 2015v)

V závěru svého projevu zdůraznila ekonomické úspěchy Německa, nízkou nezaměstnanost či vysoký podíl sociálně pojištěných. Nicméně označila za „*příspěvek společenskému klidu*“ postup, kdy nenastane konkurence na pracovním trhu mezi těmi, kteří nemohou najít práci několik let a uprchlíky. Uzavřela to zamyšlením, že tento rok znamenal obsáhlou zkušenost. „*Dokážeme to. Bude to však vyžadovat mnoho úsilí a velkou míru nového myšlení.*“ (bundesregierung.de 2015v)

Na začátku prosince proběhla akce k oslavě „60 let zahraničních dělníků v Německu“ (Gastarbeiter; pozn. autora). Kancléřka zde vychválila důležité služby pracovníků a poděkovala všem německým občanům za to, že jsou ochotni je integrovat. V souvislosti s debatou o integraci, apelovala Merkelová na to, že „*musíme vnímat integraci jako obohacení*“. Podle Merkelové je proto zapotřebí otevřenost na obou stranách „*integrace vyžaduje otevřenost společnosti přijímající migranty, jakož i otevřenost těch, kteří chtějí být přijati*“. (bundeskanzlerin.de 2015q)

Kancléřka sklídila obrovský aplaus během stranického kongresu CDU v Karlsruhe 14. prosince. Prohlásila, že jako strana chtějí a budou usilovat o znatelné snížení počtu uprchlíků. „*Je to v zájmu Německa, s ohledem na úkoly, od zaopatření uprchlíků až po integraci do společnosti a na pracovní trh. Je to v evropském zájmu, pokud jde o vnitřní povahu Evropské unie a s ohledem na naši roli ve světě. A, milí přátelé, je to v zájmu samotných uprchlíků; neboť nikdo, ať už je důvod jakýkoliv, neopouští lehkomyslně svůj domov.*“ I přes opatření, která musela být provedena v souvislosti s návratovou politikou či změnou koncepce vyplácení materiální pomoci. „*Musíme naši sílu koncentrovat do humanitární pomoci. To je to, co nás vede.*“ (cdu.de 2015) Podle britského deníku *Independent*, byl projev snahou obhájit se před kritiky ze strany některých poslanců CDU, kteří kancléřku vinili z toho, že ztratila kontrolu. (Independent 2015)

O den později, opět při příležitosti přednesení svého prohlášení před vládou deklarovala, že: „*Zvláště Německo má speciální odpovědnost zajistit, že Evropa drží pohromadě. Náš způsob života, naše svoboda a náš právní stát jsou mnohem silnější než jakákoliv forma teroru*“. Podle kancléřky není uzavření hranic v 21. století praktická možnost. „*Němeli bychom právě v těchto těžkých časech podléhat pokušení spadnout zpět k národněstátnímu jednání.*“ (bundesregierung.de 2015w)

V novoročním projevu Merkelová podtrhla víceméně vše, o co usilovala a co prosazovala neúnavně celý rok. Celý projev byl zasvěcen uprchlické krizi, hovořila o bezprecedentním počtu uprchlíků, o obrovském úsilí Němců pomoci lidem, kteří prchli

před válkou a o tom, že Německo bude dále poskytovat ochranu těm, kteří o ni požádají. Bezpochyby to bude zemi stát ještě mnohem více času, úsilí i peněz. Podle kancléřky, budou finance mířit zejména na úkol, který představuje integrace těch, kteří zůstanou trvale. (bundesregierung.de 2015x)

Je důležité vyzdvihnout několik vět projevu, které shrnují a definují celou rétoriku kancléřky Merkelové. *„Naše hodnoty, tradice, chápání práva, náš jazyk, pravidla a nařízení- všechny tyto věci tvoří naši společnost a jsou základními předpoklady pro pozitivní a vzájemně se respektující soužití všech lidí v naší zemi. To platí pro každého, kdo tu chce žít. Z úspěšného přistěhovalectví může země ještě vytěžit ekonomicky i společensky. Není pochyb o tom, že naše země dosud zvládla mnoho velkých výzev a roste skrze jejich naplňování. Jsem si jistá, že to uděláme správně, nynější hlavní výzva příjezdu a integrace tolika lidí bude také představovat příležitost v budoucnosti.“* (bundesregierung.de 2015x)

„Je pro nás důležité nenechat se rozdělit. Ani generací, ani sociálně nebo do kategorií dlouhodobých obyvatel a nových obyvatel. Je pro nás důležité nenásledovat ty s chladem a nenávisť v jejich srdcích, kteří usilují nárokovat si německou identitu pro sebe samotné a vyloučit ostatní. Je pravdou, že žijeme v neobvyklých náročných časech. Avšak je také pravdou, že můžeme tyto výzvy porazit, protože Německo je silná země.“ (bundesregierung.de 2015x)

2.2. Maďarsko

Maďarsko leží na tzv. Balkánské trase, přes kterou se uprchlíci snaží dosáhnout převážně do Německa nebo Švédska. Maďarská politická elita se od začátku roku soustředila především na vztahy s Ruskem, na vlastní postoj k sankcím ze strany EU a obecně k politice EU vůči Rusku v souvislosti se situací na Ukrajině, tématem mnoha

jednání byla také energetická politika a bezpečnost Maďarska. Ministerský předseda Orbán se během roku 2015 aktivně pokoušel o zastavení přílivu ilegální imigrantů do Maďarska

13. ledna se Orbán zúčastnil memoriálu za oběti pařížských teroristických útoků. Posléze při rozhovoru pro televizi M1 řekl, že, *„Maďarsko nemůže poskytnout útočiště lidem opouštějící domovy z ekonomických důvodů“*. Dále vyjádřil svou naději, že se podaří *„ochránit Maďarsko před tím, aby se stalo cílem imigrantů“*. (kormany.hu 2015a) Ve dnech 22. až 23. dubna proběhl v Bruselu mimořádný summit Evropské rady, poté oznámil maďarské veřejnosti: *„Odmítáme přístup evropské radikální pravice“*, a dodal, že *„Maďarsko neprosazuje anti-imigrační postoj, ale chce vidět praktičtější imigrační politiky v Evropě.“* Současná opatření podle něj taková nejsou. (kormany.hu 2015b)

V rozhovoru pro německý deník *Frankfurter Allgemeine* mu byla položena otázka, proč odmítá imigraci lidí z jiných kultur. Odpověděl, že je rozdíl mezi politickými uprchlíky a těmi, kteří přicházejí z ekonomických důvodů. Evropská nařízení jsou volná, nerozumná a svádí k porušování. *„Kdo chce opustit domov, aby někde jinde žil lépe, využije těchto možností. Neviním je, ale nás, kteří jsme to dopustili. Jiná otázka je otázka kultury. Je to obrovský úkol a riskantní věc, když kultury žijí společně, tím spíše pokud jde o islám a křesťanství.“* (Frankfurter Allgemeine 2015)

Znovu hovořil o tom, že Maďarsko nesdílí stanovisko evropské extremistické pravice, neboť *„ta je proti islámu, proti tomu my vůbec nejsme. My jsme proti imigraci“*. Maďaři nechtějí být imigrační zemí, avšak Orbán vyslovil respekt zemím Německu a Francii, které si vybraly jinou cestu, *„ale máme také právo, aby byla respektována ta naše. Nechceme žádnou multikulturní společnost“*. (Frankfurter Allgemeine 2015)

A jak by se podle Orbána dalo zabránit přílivu ekonomických uprchlíků? *„Nemůžeme je nechat utopit se ve Středozemním moři“*, dodal zpravodaj FAZ. Tuto otázku považuje Orbán za morálně obtížnou. *„Uprchlíci musí vědět, že je přirozeně budeme na moři zachraňovat. Ale potom je pošleme zpět, odkud přišli. Pokud nejsou politicky perzekuováni.“* K určení prostředí, ze kterého každý jednotlivý uprchlík přichází, by měl existovat mechanismus. *„Dříve to bylo tak, že uprchlíci byli shromažďováni na určitých místech. Ale Evropská unie nám to zakázala: Ti, kteří se prohlásí za politického uprchlíka, to musí doložit a pak s nimi nebude zacházeno jako s ilegálním narušitelem hranic.“* Tito uprchlíci se pak mohou zcela volně pohybovat.

Ale myslím, že „*Rakousko a Německo toho budou mít dříve či později plné zuby*“.
(Frankfurter Allgemeine 2015)

Po setkání s polskou premiérkou, v té době Ewou Kopaczovou, uvedl poznámku, kterou nelze vynechat, protože, jak je všeobecně známo, stala se pravdou, jak bude zmíněno později. „*Co Vám můžu s určitostí říci je, že lídr ve střední Evropě, který je patriotem, který staví národ na první místo, a pro kterého Evropa znamená křesťanskou kulturu, se jistě stane dříve či později černou ovci*“.
(kormany.hu 2015c)

Ve svém Projevu o stavu národa na konci února řekl, že: „*Evropa čelí otázkám, na které už nelze reagovat uvnitř rámce liberálního multikulturalismu. Můžeme ochránit lidi, když mnozí z nich nejsou ochotní přijmout evropskou kulturu nebo když někteří přicházejí s úmyslem evropskou kulturu zničit?*“.
V souvislosti s vyzdvihováním nového směru maďarské zahraniční politiky řekl, že „*pustíme mylnou představu o multikulturní společnosti předtím, než promění Maďarsko v uprchlický tábor*“.
(kormany.hu 2015d)

Pro Maďarsko „*je národní suverenita fundamentální otázkou, dává nám lepší život, což je náš ústřední zájem*“.
Orbán poukázal na nábor bojovníků teroristických organizací z řad imigrantů žijících na západě Evropy, zatímco je jižní hranice EU obléhána vlnami „moderní“ migrace. (kormany.hu 2015d)
Potom, co se potopila loď ve Středozeří a zemřelo zde několik set uprchlíků, byl svolán mimořádný summit Evropské rady. Orbán řekl, že existuje problém, kdy „*jsme svázáni nařízeními EU, která ohrožují maďarský způsob vypořádání se s migračním problémem. V případech, které se nás týkají, bychom rádi řešili problémy sami, a my bychom je mohli sami řešit.*“
(kormany.hu 2015e)

V rozhovoru pro Echo TV uvedl, že „*Maďarsko je v mnohem horší situaci, než kterýkoliv stát v západní Evropě*“.
Přednesl také své stanovisko o tom, že Maďarsko má právo prosazovat a reprezentovat své zájmy. „*Tak dlouho, pokud budou mít možnost pohybovat se dál, nezůstanou tu*“, dodal k tématu uprchlické otázky. Avšak vyjádřil také svou obavu, že dříve či později, na základě rozhodnutí Německa a ostatních zemí, tu zůstanou. „*Naše komunita nechce vidět imigranty v Maďarsku.*“
(kormany.hu 2015f)

V prvních dnech měsíce května slavili Maďaři 25. výročí ustavení Parlamentu. Při této příležitosti se premiér zúčastnil rozhovoru pro *Kossuth Rádió*. Reportérka se tázala, zda je cestou k „*slušnému občanskému životu*“, o který Maďaři podle Orbána usilují, nutné regulovat imigraci. Ten celou situaci přirovnal k oslavě. „*Pokud každého pozveme na velkou party na kolejích, pokud je zván každý, kdo má čas a chuť přijít a dovolíme mu, aby zůstal do rána, není tu šance zřízení občanského urovnání.*“
Hovořil i

o roli Rakouska a Německa: *„Pokud zabrání ilegálním přechodům na vlastních hranicích, všichni žadatelé o azyl přijíždějící do Maďarska ilegálně, se zaseknou v Maďarsku, jako v obřím pytli, a to ohrozí samotné naše živobytí, pracovní místa a vše, co budujeme posledních pár let“*. (kormany.hu 2015g)

Na základě zkušeností s přílivem tuniský uprchlíků v roce 2011 uvedl, že *„to není solidarita, co tu potřebujeme, ale prosazování našich zákonů. Myslím, že je bláznivá myšlenka povolit uprchlíkům vstoupit do vlastní země a potom říci, že se dál budou přerozdělovat mezi státy, které nechtějí povolit vstup vůbec žádnému z nich. To není fér, to není solidarita“*. Podle Orbána je nutné konat za hranicemi Evropy, tedy ničit či zabavovat lodě převaděčů. *„Měli bychom investovat více energie a peněz na posílení zemí, ze kterých se lidé vydávají.“* Maďaři by také měli být schopni bránit svou zemi před příchodem ekonomických migrantů. (kormany.hu 2015g)

Orbán v rozhovoru volal po zavedení přísnějších pravidel pro imigraci. Dle jeho názoru se stane ten, kdo přejde nelegálně hranice osobou porušující zákon páchající kriminální čin, a ne pouhý *„odpustitelný hřích“*. *„Je to porušení jednoho z nejdůležitějších pravidel daného státu a každý pachatel musí být okamžitě vzat do vazby a podroben náležitému řízení.“* Lidé, kteří nespádají do kategorie politického uprchlíka, nemají nárok na azyl v Evropě. Zdůraznil, že je potřeba rozlišovat mezi ekonomickým a politickým uprchlíkem. Ovšem ihned dodal: *„Do jakékoliv kategorie člověk patří, když vstoupí do Maďarska, musí být ihned vzat do vazby“*. Podle nařízení EU, pokud někdo odpoví správně na pět otázek, nemusí být nutně ihned zadržen. Může se poté pohybovat po celé Evropě. *„Pokud se nepřesunou dál, ale zůstanou tu, Maďarsko bude nuceno čelit nezvladatelnému sociálnímu napětí.“* (kormany.hu 2015g)

Moderátorka zmínila kritiku a útoky ze strany ostatních evropských zemí, jejichž předmětem je maďarská touha po přísnějších pravidlech pro imigraci. Orbán to ovšem nevnímá jako kritiku, ale naopak *„jako formu uznání“* či *„nezamýšleného komplimentu“*. Maďarsko je podle něj jedinou zemí, která o současných problémech mluví otevřeně. Posléze přišla otázka, zda Orbán souhlasí s tím, že *„zmiňovat imigraci ve stejném kontextu jako terorismus je přiléváním benzínu do ohně“*. Premiér podotkl, že názory na to se liší, *„je důležité jestli si lidé spojují jejich osobní bezpečnost s růstem imigrace či ne“*. (kormany.hu 2015g)

19. května Orbán promluvil před Evropským parlamentem. Zdůraznil, že otázky, které se řeší, zejména otázka imigrace, bezpečnosti a pořádku, *„nejsou problémy Maďarska, ale evropské problémy“*. Podle Orbána by se měl jasně rozlišit volný pohyb

pracujících a migrační pohyby přicházející z vnějšku Evropy, to primárně proto, že „*situace v Maďarsku v současnosti není taková, abychom byli schopni nabídnout imigrantům práci*“. Orbán označil návrh Evropské komise nechat žadatelé o azyl proudit do Evropy a přerozdělovat je mezi členské země na základě kvót, za „*přinejmenším absurdní, hraničící s šíleností*“. Raději by uvítal, kdyby regulace imigrace byla delegována do rukou států. I přestože Maďaři „*vždy uprchlíkům poskytnuli útočiště*“ zdůrazňuje, že „*imigranti nejsou to stejné, co uprchlíci. Chtějí lepší život, a proto sem přicházejí*.“ (kormany.hu 2015h)

Maďarsko patří k zemím nejvíce kritickým vůči opatřením, která vydává EU za účelem řešení migrační krize. „*Kdokoliv, kdo mi chce vzít základní právo zvolit, koho bych měl pustit do mého domu, mého domovu a mojí země, mi nepřeje nic dobrého, ale újmu. Chtějí mě připravit o nejzákladnější prostředky sebezáchovy*.“ (kormany.hu 2015g) V interview pro Napi Gazdaság na začátku června se ohradil proti nařčení, že prasazuje politiku „*zbavovat se věcí*“. „*Nechceme se zbavovat nikoho, kdo s námi žije, nechceme pouze povolit vstoupit jiným. Jsme zranitelní kvůli naší velikosti i geografické poloze. Pokud uděláme chybu v otázce imigrace jen jednou, pokud na chvíli ztratíme rovnováhu srdce a mysli, nastanou změny, které už později nepůjdou změnit*.“ (kormany.hu 2015j)

V průběhu června se na maďarském území začaly objevovat protiimigrační plakáty. Kampaň objednala vláda za účelem odradit imigranty od příchodu do země¹³. Plakáty byly psány v maďarštině, z čehož plyne, že byly cílené primárně na maďarské občany, ve kterých by mohly podněcovat negativní postoj vůči uprchlíkům. To později vláda přiznala. (BBC 2015a; EurActiv.com 2015) V souvislosti s plakátovou kampaní vlády řekl, že je jejím poselstvím především zastavit převaděče a ekonomické migranty a varovat je, že: „*Maďarsko je místem, kterému by se měli vyhnout*“. Existuje možnost úplného fyzického uzavření hranic, uvedl také v dalším rozhovoru pro Kossuth Rádió. (kormany.hu 2015k)

Po summitu V4 v Bratislavě Orbán poukázal na fakt, že Maďarsko je pod největším migračním tlakem ze všech evropských zemí, neboť v prvních pěti měsících roku 2015 doputovalo do země více než 50 tisíc migrantů.¹⁴ Dále oznámil: „*Maďarsko*

¹³ Znění některých plakátů: „Jestli přijdete do Maďarska, neberte práci Maďarům!“; „Jestli přijdete do Maďarska, musíte dodržovat naše zákony!“; „Jestli přijdete do Maďarska, musíte respektovat naši kulturu!“

¹⁴ Ve skutečnosti, dle dat Eurostatu o počtu žadatelů o azyl v první čtvrtině roku 2015, nejvyšší počet žadatelů bylo registrováno v Německu (40% „first time applicants“) a až na dalším místě figuruje Maďarsko s 18%, to je ovšem 3 322 žadatelů na milion obyvatel, což je zdaleka nejvíce (na druhém místě Švédsko s 1 184). Na dalších příčkách jsou pak Itálie, Francie, Švédsko či Rakousko. (Eurostat Press Office 2015)

nebude usilovat o asistenci při ochraně vlastních hranic, považuje to za svou vlastní povinnost“ (kormany.hu 2015l) Několik dní na to se konal summit Evropské rady, kde oponoval povinným kvótám, s tím, že dle jeho pohledu, je takový nápad myslitelný pouze na dobrovolné bázi. (kormany.hu 2015m)

17. června oznámili maďarské autority plán o vystavění plotu na hranicích se Srbskem. Tento záměr velmi šokoval srbskou stranu i některé z institucí, například Radu Evropy. (BBC 2015b) 6. července maďarský parlament schválil zákon, který povoluje výstavbu plotu na maďarsko-srbské hranici a zpřísnil podmínky pro žadatele o azyl. Nicméně prozatím nebyly stanoveny bezpečné země původu. I přes kritiku Evropské komise, která nabídla Maďarsku pomoc až osmi milionů eur, 13. července začala jeho stavba. Navíc, pokud má linie plotu zasahovat do soukromých pozemků, bude existovat možnost pozemky znárodnit. (CT24.cz 2015a, CT24.cz 2015b) Premiér k tomuto poznamenal, že vláda neměla žádnou jinou možnost, neboť *„bezpečnost je na prvním místě*“ (kormany.hu 2015n)

Maďaři přiznali, že vědí o tom, že plot není řešení, ale je nutné omezit nelegální migraci v rámci zákonných a monitorovaných mezí. Ministr vnitra zdůraznil, že se jedná pouze o dočasné opatření, plot bude možné opět kdykoliv odstranit. *„Děláme to, protože nejsme schopni najít žádnou jinou odpověď na otázku v tuto chvíli 81 333 ilegálních přechodů.*“ (kormany.hu 2015p)

Po setkání se srbským premiérem Aleksandrem Vucicem 1. července řekl, že ho informoval o opatřeních, která Maďaři mají v plánu při *„současné masové migraci*“ a zdůraznil, že nejsou namířena proti Srbsku nebo Srbům. Navzdory tomu, že se Maďarsko snažilo přijmout opatření, která vezmou v potaz zájmy sousedních zemí, *„Maďarsko se ocitlo lapené v komplikované situaci, protože další vlny masové migrace přicházejí do Maďarska nejen z jihu, ale i ze zemí západně od nás, ty hodlají posílat zpět do Maďarska nelegální migranty, kteří odsud odešli do jejich zemí. Jsme proto pod tlakem ze dvou směrů a nemůžeme to unést*“ (kormany.hu 2015o)

21. července obdržela vláda výstupy *national consultation* (což lze přeložit jako „dobrovolné dotazníkové šetření“). Lidé byli dotazováni na otázky související s jejich postojem k imigraci. Z dotazníků, dle Orbána, vyplynuly následující skutečnosti: více než dvě třetiny Maďarů vidí šíření terorismu jako relevantní pro jejich životy; tři čtvrtiny vnímají nelegální imigranty jako hrozbu pro jejich práci a živobytí; čtyři pětiny myslí, že Brusel selhal v otázce imigrační politiky a terorismu; čtyři pětiny povzbuzují vládu k přijetí striktnějších nařízeních (včetně zadržení a deportace nelegálních

imigrantů). „*Výsledky konzultace proto ukazují, že Maďaři nechtějí nelegální imigranty.*“ (kormany.hu 2015q)

Ve své prezentaci na půdě Bálványos Summer Open University upozornil na postoj Evropské levice. „*Evropská levice nevidí imigraci jako zdroj nebezpečí, ale jako příležitost.*“ Dále hovořil o policejních statistikách OSN, které ukázaly, že státy s velkým počtem nelegálních imigrantů zažívají dramatický nárůst kriminality s úměrným poklesem veřejné bezpečnosti. „*Abych to shrnul, můžeme říct, že nelegální imigrace je stejně tak hrozbou pro Maďarsko i pro Evropu. Je to hrozba pro naše společné hodnoty a naši kulturu, dokonce pro naši diverzitu. Je to hrozba pro bezpečnost evropského lidu- hrozba, která podryvá naši schopnost stmelit ekonomické úspěchy. Nyní není otázkou pouze to, v jaké Evropě bychom chtěli my Maďaři žít, ale zda to, co dnes nazýváme Evropou, vůbec přežije. Chceme Evropu ochránit pro Evropany.*“ (kormany.hu 2015q)

Na začátku září adresoval premiér dopis pro deník Frankfurter Allgemeine, jehož část byla uveřejněna 2. září. „*Hrozí, že vše, co se nyní děje před našima očima bude mít výbušné důsledky pro celou Evropu a působí poplach po celém světě.*“ Zmiňoval zde čísla a statistiky týkající se do té chvíle příchozích migrantů, pašeráků či obětí převaděčtví. „*Tyto události, které se dějí na moři, silnicích a našich hranicích jsou nelidské a evropská reakce je šílenství. Musíme přiznat, že pošetilá imigrační politika Evropské unie je zodpovědná za tuto situaci.*“ Uvedl, že Maďarsko a Španělsko jsou jediné země, které chtějí bránit evropské hranice. „*Evropa musí pochopit, že ti, kteří jsou zachvázeni, nemohou nikomu nabídnout útočiště*“, na to bychom podle Orbána neměli zapomínat. Jak také poznamenal, „*ti, kteří přijíždějí, byli vychováváni v jiném náboženství a reprezentují radikálně odlišnou kulturu*“. (kormany.hu 2015r)

„*Maďarsko by nemělo být kritizováno pro plnění svých povinností*“, uvedl Orbán po schůzce s předsedou Evropského parlamentu Martinem Schulzem. Povinností měl na mysli národní závazek chránit vlastní hranice. Od 15. září by měla začít platit nová legislativní opatření, zahrnující nové regulace hraniční kontroly s rozmístěním většího počtu policistů a vojáků na hranici se Srbskem. To vše za účelem „nasměrovat“ imigranty i převaděče vně území Maďarska, odstranit nelegální imigraci a „*ulevit strachu v srdcích lidu Maďarska a Evropy*“. „*Co se děje, je ostuda, je to chaotické, není to evropské. Můžeme diskutovat o kvótách a jiných otázkách, ale bez poskytnutí dostačujícího a účinného systému hraničních kontrol nemá smysl diskutovat o čemkoliv jiném.*“ Je důležité poznamenat, že Orbán neopomněl ani morální, lidskou stránku

problému. Hovořil o tom, že například pro rodiny s dětmi je daleko bezpečnější zůstat, kde právě jsou, pokud se nachází v tzv. bezpečných státech. (kormany.hu 2015s)

V dalším rozhovoru pro Kossuth Rádió na otázku související s kvótami odpověděl, že největším problémem je to, že nikdo neví, o kolika lidech do budoucna se vlastně mluví, navíc se podle něj všichni soustředí až příliš právě na otázku kvót. „*Pokud neochráníme naše hranice, stále budou přicházet desítky milionů migrantů*“, několikrát zopakoval premiér. Co se týká potenciálního počtu příchozích migrantů, existují „*neomezené zásoby*“/“*proud masové migrace je neomezený*“. A jaký je Orbánův názor na to, že lidé z odlišných kulturních a sociálních prostředí ve velkém přicházejí do Evropy? „*Osobně věřím v Evropu a Maďarsko, které je pokračováním jedné tisícileté tradice udržované našimi rodiči, prarodiči,... To by se mohlo změnit, profil naší společnosti by se pomalu bez povšimnutí mohl měnit.*“ Vyjádřil respekt zemím, které se rozhodly žít s velkými muslimskými komunitami. „*Bylo to jejich rozhodnutí. Ale já, to je můj osobní názor, bych radil maďarskému lidu nenásledovat jejich příkladu.*“ (kormany.hu 2015t)

Nejasnosti a falešné naděje jsou podle Orbána tím největším problémem v evropské politice. To souvisí i s jeho nařčením, že „*je to problém Německa*“. Špatná komunikace Německa navenek způsobila těžkosti, se kterými se musí Maďarsko potýkat, dodal Orbán.¹⁵ (kormany.hu 2015t) Situace byla v této době závažná především na nádraží Keleti, které Maďarsko ve dnech 1. až 2. září uzavřelo.

Orbánovi přišlo zcela absurdní, že Německo vytváří finanční plány, „*přichází s návrhy, kolik milionů utratí za uprchlíky, kteří k nám již přišli, namísto toho, aby dali peníze zemím, které sousedí s krizovými zónami, kde by lidé měli získat útočiště nejdříve*“. V projevu při setkání s vedoucími misí v zahraničí také zdůraznil, že „*nemáme problém s muslimy, kteří žijí v Maďarsku, nejsou to imigranti, žijí tu v souladu se zákonem*“. Zabýval se problematikou odlišení „migrantů“ a „uprchlíků“. „*Tito lidé nechtějí status uprchlíka, ale chtějí status uprchlíka v Německu. To je velký rozdíl! To nemá, co dělat s bezpečností, morální odpovědností, kterou neseme pro člověka prchajícího před smrtí, a proto s nimi musíme zacházet jako s migranty spíše než jako s uprchlíky.*“ (kormany.hu 2015w)

¹⁵ Německo ve dnech 24. až 25. srpna oznámilo, že pozastaví deportaci žadatelů o azyl ze Sýrie, která podle Dublinských nařízení musí nastat. Úředníci dostali povolení vyřizovat žádosti od Syřanů i když přešli území jiných států EU. (telegraph.co.uk 2015)

Ve svém stanovisku pro televizi M1 deklaroval: „*Všechna evropská opatření jsou zbytečná bez vhodné ochrany hranic. Mnoho lidí v Evropě podceňuje úroveň rizika*“, protože podle Orbána nejde o 150 tisíc či půl milionu lidí, ale o „*miliony a desítky milionů*“. Opakoval, že „*zásoby imigrantů jsou nevyčerpatelné. Pokud necháme každého vstoupit, zničíme Evropu*“. Oznamoval, že bude usilovat o to, aby byla posílena bezpečnost na hranicích a rozmístěny Maďarské obranné síly v podobných situacích. (kormany.hu 2015u)

V rozhovoru pro rakouskou televizi ORF pobízel k uzavření hranic. Navzdory tomu, že podle nařízení, je zakázáno přejít hranice EU bez platných dokumentů, „*Rakousko povolilo migrantům, jejichž většinu tvoří ekonomičtí migranti, vstoupit na své území bez omezení*“. Dále vydal následující postoj: „*Nebude potřeba používat zbraně na jižní hranici Maďarska, protože brzy bude dokončena konstrukce bezpečnostního plotu, který nelze přejít*“. (kormany.hu 2015v)

Po tom, co Merkelová vydala rozhodnutí o povolení migrantům vstoupit do Německa, se v Maďarsku spouštěla revolta, během níž migranti začali utíkat z ubytovacích zařízení a útočili na policii a odmítali být registrováni, popisoval Orbán v rozhovoru pro německý deník Bild. „*Kam by se měli uprchlíci vrátit?*“, zazněla jedna z otázek. Orbán zdůrazňoval, že „*tito migranti nepřijeli do Maďarska přímo z válečných zón, ale z uprchlických táborů v zemích sousedících se Sýrií: z Libanonu, Jordánska a Turecka. Byli tam v bezpečí. Standard života, který by mohli mít v Řecku, Makedonii, Srbsku, Maďarsku či Rakousku pro ně není dost. Ale je faktem, že není žádné základní právo na lepší život, pouze na bezpečí a lidskou důstojnost*“. (bild.de 2015)

Premiér dále hovořil o maďarském plánu, který hodlají přednést na další schůzi. Součástí plánu by mělo být „*masivní financování zemím sousedícím se Sýrií*“. Postavil se proti přerozdělování migrantů již přítomných v Evropě, protože nikdo neví, na kolik se jejich počet ještě může vyšplhat, navíc je nikdo neudrží v jiných zemích, pokud chtějí do Německa. Hovořilo se i o možném nebezpečí islamizace. „*Jediným východiskem pro ty, kteří chtějí zachovat Evropu jako křesťanskou kulturu je nedovolit více a více muslimům přicházet do Evropy. Ale to je něco, o čem nejsou evropští vrcholní politici ochotni mluvit*.“ (bild.de 2015)

13. září Německo i Rakousko obnovilo hraniční kontroly. K tomu se Orbán vyjádřil takto: „*Lidé v západní a východní Evropě cítí, že jejich životní styl je v nebezpečí, kdekoliv v Evropě se objeví větší islámské komunity, vznikají paralelní*

společnosti. V podstatě bráníme náš životní styl“. Také uvedl, že doposud stála ilegální migrace stát 30 miliard forintů, dá se podle něho očekávat, že náklady ještě porostou. V reakci na kritiku kvůli hraničnímu plotu řekl: *„železná opona byla postavena, aby nám vzala svobodu, zatímco plot, který stavíme nyní, stavíme v zájmu ochrany životního stylu a svobody“.* (kormany.hu 2015aa)

„Nyní jsme zaplaveni nespočtem imigrantů: je to invaze, boří ploty a je nám všem jasné, že k nám nepřišli hledat útočiště a neprchají o život.“ (kormany.hu 2015x) Po schůzce se šéfem Evropské lidové strany Manfredem Weberem řekl, že *„nedávné dny jsme viděli opravdovou rebélii mezi nelegálními imigranty, kteří revoltují proti maďarskému legálnímu systému“.* Podle Orbána zcela odmítají spolupracovat s maďarskými autoritami. Přednesl svůj úmysl, kdy v polovině září mají být ti, kteří nelegálně překročí hranice okamžitě zatčeni. (kormany.hu 2015y)

Po uzavření hranice 15. září, začaly masy uprchlíků přicházet k hranici Horgoš na pomezí Maďarska a Srbska. Maďaři využili vodních děl a slzného plynu k jejich zastavení. Na Orbána a jeho přístup k migrační krizi se snesla mohutná vlna kritiky ze strany mnoha vlivných osobností. Generální tajemník OSN Pan Ki-mun označil opatření (na hranicích se Srbskem, pozn. autora), která užívají Maďaři proti uprchlíkům, tedy lidem unikajícím před válkou a utrpením, za nepřijatelná. (theguardian.com 2015) Načež se Maďarsko ospravedlnilo tím, že tak činili legitimně v reakci na možnou přítomnost teroristů v davu migrantů. Činy Maďarska velmi pobouřily Srby. Srbský premiér označil maďarské jednání za brutální a neevropské. *„Naši severní sousedé nemají žádné právo střílet na srbské území.“* (Kingsley 2015)

Mezi opatření, která Maďarsko použilo k zastavení přílivu imigrantů, patří stavba plotu s ostnatým drátem na maďarsko-srbských hranicích, dále legislativa, která umožní rozmístit armádní složky, které budou mít povoleno střílet gumovými projektily na migranty. Maďarská vláda také zaplatila inzerci v libanonských novinách, která měla odradit migranty ve snahách dostat se k maďarským hranicím. (Robins-Early 2015) Migranti, kteří se do této chvíle pokoušeli dostat do Rakouska přes Srbsko až na maďarské území, začali svou trasu směřovat přes Chorvatsko. Avšak lze říci, že Chorvati působili jako pouhý „dozorce“ při přechodu migrantů přes své území, stejně jako Srbové.

Situace, která vznikla na maďarsko-chorvatských hranicích, znamenala pro maďarskou vládu impuls učinit to stejné, co učinila na hranicích se Srbskem. Výstavba plotu začala 18. září. Orbán v rozhovoru „180 minut“ uvedl, že se Maďarsko nemůže

spolehnout na pomoc z jihu ani ze západu. Moderátor v rozhovoru zmínil, že počet nelegálně překračujících hranici klesl na čtvrtinu, oproti počtu na začátku týdne, tedy před 15. zářím. To Orbán přičetl „*legálnímu posílení, hraničnímu plotu, vojenským složkám na hranicích*“. (kormany.hu 2015z)

„*Musíme ochránit Maďarsko*“, řekl v dalším rozhovoru pro Die Presse. Řekl, že země je také připravena diskutovat o kvótách, tedy o kvótách pouze na dobrovolné bázi. Dále zdůraznil svůj postoj, dle kterého „*uprchlíci představují hrozbu pro evropskou identitu*“. „*Muslimové chtějí lepší životní standardy v Evropě, ale nechťejí změnit jejich kulturu a orientaci*“. Na otázku, zda může uprchlická krize vyprovokovat existenční krizi, odpověděl takto: „*Zatím bych nezacházel tak daleko, ale může se to stát*“. A i přesto, že vlny migrantů přestaly proudit přes maďarské území, „*výzva nezmizí jenom tak, migranti budou přicházet i nadále*“. Označil problém migrace za „*globální problém*“ a uvedl, že je třeba zapojit i OSN. (kormany.hu 2015bb)

Dále hovořil o „*sebevražedném liberalismu*“. „*To, co děláme, omezuje naše vlastní příležitosti v životě, ochuzuje kvalitu našich životů, naše hodnoty jsou v ohrožení a ohrožuje to náš způsob života*“. Dále upozornil, že nechce, aby na maďarské vnímání křesťanské Evropy bylo nahlíženo jako na anti-islamistické. „*Muslimská komunita je cenná*“, dodal při objasňování maďarského postoje vůči islámu. Toto vyjádření se vztahovalo především na muslimy již dlouhodobě žijící v Maďarsku. (kormany.hu 2015z)

Projev před maďarským Parlamentem v pondělí 21. září, lze považovat za doposud jeden z nejvýraznějších, vezmeme-li v potaz „*sílu*“ a důraz slov, která Orbán zvolil. „*Nejenom, že imigranti teď tloučou na naše dveře, ale oni je také bourají. Nejenom pár stovek či tisíců, ale miliony migrantů obléhají hranice Maďarska a Evropy.*“ EU je podle Orbána slabá a krátkozraká. „*Evropa, která vyžaduje od svých 500 milionů občanů respektovat zákony, není schopna přimět migranty podstoupit jednoduchý registrační proces. Zjevně ekonomičtí ilegální migranti se vydávají za uprchlíky. Shledáváme, že naše hranice jsou v nebezpečí, náš způsob života založený na respektování práva je v nebezpečí a Maďarsko i celá Evropa jsou v nebezpečí. To, co se teď děje, je invaze, byli jsme napadeni.*“ (kormany.hu 2015cc)

Dále uvedl důvody, proč je Maďarsko ve sporu s Evropskou unií. Řekl, že do té doby, než bude Evropa schopna jednotné akce, „*jednotlivé státy budou nucené bránit se této brutální hrozbě urputným bojem, tím, že přinesou mimořádné oběti*“. „*Udělalí jsme vše, co jsme mohli v mezích zákona. Maďarský lid rozhodl* (na základě „*national*

consultation“, pozn. autora), *stát musí být ochráněn. Měli bychom se připravit na dlouhodobý boj.*“ Všechny členské země EU by měly začít jednotně chránit jižní hranici Evropy, uvedl Orbán a dodal: „*Neměli bychom stavět uprchlické tábory uvnitř EU, ale na vnější straně*“. Orbán tvrdí, že je třeba primárně se zabývat příčinami migrační vlny, opatření, jako je systém kvót, jsou namířeny spíše proti důsledkům. Kvóty nezajistí to, že do Evropy nepřijde ještě více ekonomických migrantů. „*Lídři v Bruselu ,zapřahají vůz před koně*“. Na závěr svého projevu požádal Parlament o podporu vlády „*v boji proti masové migraci*“. „*Protože máme jen jeden stát a máme povinnost ho chránit.*“ (kormany.hu 2015cc)

Během prezentace svého stanoviska v Parlamentu poukázal na to, že dle mezinárodních konvencí si uprchlíci nemohou zvolit zemi, do které si přejí jít. „*Nikdo na světě není povinen přijímat ekonomické migranty*“, dodal. Znovu hovořil o pravděpodobném vzniku paralelních společností, kdy dojde k ubývání křesťanských a k nárůstu muslimských společností. Přestože jsou země, které věří, že „*je to příležitost*“ (odkazuje na Angelu Merkelovou), „*my to nechceme*“. Hovořil dále o jasné maďarské pozici: „*Z pohledu prostředí známé evropské zkušenosti, nepovažujeme takovou rapidní a nekontrolovatelnou změnu kulturních vzorců za výhodnou pro maďarský lid*“. (kormany.hu 2015dd)

Po summitu Evropské rady 23. září, kde Orbán neuspěl se svým návrhem jednotně bránit vnější hranice, tedy uzavřít řecko-tureckou hranici, začala stavba plotu na maďarsko-chorvatské hranici (dokončena 15. října, hranice uzavřena od 17. října).¹⁶ Chorvatsko se, podle Orbána, nemůže „*vymlouvat*“ na to, že nemusí dodržovat pravidla, protože není součástí Schengenského prostoru. Dále argumentoval, že „*povinné procedury nejsou napojené na Schengen, ale na Dublinské nařízení*“. Nakonec dodal: „*Jsmo ve velkých potížích. Rozměr výzvy je enormní, její potenciál zhoršit se je neomezený a evropští lídři si to musí uvědomit.*“ Také zdůraznil, že maďarská vláda nesouhlasí s „*vítacím postojem*“ EU, totiž s tvrzením, že masová migrace, kterou nyní zažíváme, není problém ani hrozba, nýbrž příležitost. (kormany.hu 2015ee)

Migrace jako řešení demografické situace v Evropě, podle Orbána zcela jistě není dobrým řešením, „*alespoň ne v Maďarsku*“, řekl po návratu z newyorského summitu OSN. „*Nezpochybňuji právo evropského státu usilovat o řešení*

¹⁶ Na summitu přednesl návrhy následujících opatření: vytvoření seznam bezpečných zemí původu, rozlišení mezi ekonomickými migranty a uprchlíky ještě před vstupem do Schengenského prostoru, zvýšení plateb členských zemí EU o 1%. Dále také návrh vytvořit partnerství se zeměmi, bez kterých situace nemůže být vyřešena a vznesl návrh „*globální kvóty*“, tzn. celý svět by se měl podílet na zvládnání migrační krize.

demografických obtížích mladými muži, kteří vypadají jako válečníci z arabského světa. Jestliže lidé té dané země sdílí tento názor, měli by mít možnost zvolit si toto řešení.“ Také se vyjádřoval k postojům maďarské levice, *„která vidí migraci jako příležitost, ne jako hrozbu. Věřím, že je to osudová chyba“*. Na evropské úrovni, je tento postoj Evropské levice překážkou pro nalezení společného stanoviska. (kormany.hu 2015ff)

V rozhovoru pro Wall Street Journal zmínil problém toho, že k zastavení proudění migrantů potřebuje Evropa, aby byla otázka migrace vnímána jako výzva pro celý svět. *„Spojené státy a jiné země, stejně tak i bohaté arabské země by měli přijmout nějaké uprchlíky, protože Evropa to nezvládne. Krize by mohla jednoduše destabilizovat Evropu. Není těžké si představit, že za rok či dva bude stará politická elita nahrazena radikály“*, varoval Orbán. Migrantům by měli dostat možnost pokračovat žít ve vlastních domovech, tedy nehledat nový život v Evropě. (Feher 2015) Zapojení mimoevropských zemí v řešení migračních toků souviselo s otázkou zavedení „globálního systému kvót“, o kterém se hovořilo na summitu OSN. Dále deklaroval, že *„muslimská víra, kterou ctíme a respektujeme, není zodpovědná za hlavní příčiny tohoto masového migračního přesunu. Zvu Vás všechny, abyste se připojili k našim snahám vyhnout se šíření anti-muslimských nálad“*. (kormany.hu 2015gg)

Každý má podle Orbána právo na lidskou důstojnost a bezpečí, nicméně v rozhovoru pro německý magazín Focus dodal: *„ale ne všichni jsou oprávněni k německému či maďarskému životu“*. Poté, co v zemích původu nebude hrozit žádné nebezpečí, je nutné, aby se migranti vrátili zpět, *„nemůžeme vzít každého“*. Hovořil o přístupu Merkelové plném lidskosti a solidarity, založeném na křesťanství, avšak křesťanskou zodpovědnost si vykládá odlišně: *„Musíme lidem pomoci pokračovat žít životy, jaké měly předtím“*. Paralelní společnosti, které v Evropě vznikají, nejsou v souladu s evropskými hodnotami. V rozhovoru pro španělskou televizi Intereconomía TV uvedl, že paralelní společnosti by zapříčinily to, že *„všechny pilíře evropského způsobu života- svobodu slova a víry, rovnost před zákonem a rovnost pohlaví- by mohly být zpochybněny“*. Poukázal na to, že pokud tu chtějí žít spolu s námi, *„musí ukázat, kým ve skutečnosti jsou a jaké jsou jejich záměry“*. (kormany.hu 2015ii)

„Islámská kultura je nyní silnější než naše. Islám nikdy nebyl součástí Evropy, ale přišel do Evropy“, tvoří součást Evropy *„v duchovním smyslu“*, dodal Orbán. Ve stručnosti se také zabíral otázkou, zda je islám slučitelný s demokracií. Svůj odmítavý postoj ilustroval na případu Arabského jara, kde snaha zavést západní demokracii *„nevedla k rozvoji svobody, ale k stavu, kdy i to co zbývalo, bylo ztraceno“*.

(kormany.hu 2015hh) „*Pokud zachováme politiku vítání, budou (migranti, pozn autora) přicházet*“, varoval Orbán. Do konce října 2015 využilo jako způsob ochránit svou hranici výstavbou plotu pět zemí: Maďarsko, Španělsko, Velká Británie, Řecko a Bulharsko. Stavba plotů je podle Orbána až druhým nejlepším řešením, to zcela nejlepší by bylo, kdyby Řecko přijalo asistenci při ochraně jižní evropské hranice. (kormany.hu 2015jj)

30. října premiér opět promluvil v Kossuth Rádió. „*Národy Evropy se začínají probouzet*“, uvědomili si, že imigrace je, podle Orbána, kulturní otázkou a že „*naše identita je v sázce*“. Plán pro zavedení permanentního systému kvót, ke kterému se staví velmi negativně, „*se stává stále větší hrozbou*“, a to především z důvodu zmíněného trvání. „*Je to něco, co nemůžeme přijmout za žádných okolností.*“ Zmínil také zvýšené nebezpečí terorismu, „*i jeden terorista je příliš*“. Jako další nebezpečí označil Orbán svolení „*zvát si*“ vnitřní konflikty Středního východu do EU. (kormany.hu 2015kk)

Nelegální migranti musí být posláni zpět do země, kde poprvé překročili hranice EU, to je jasné stanovisko maďarského premiéra. I když byli registrováni v Maďarsku, nikdo je nesmí poslat zpět do Maďarska, protože většina jich překročila hranice v Řecku. „*Řecko je klíčem k celé situaci.*“ Nicméně, podle Orbána, nedělá svou práci tak, jak by mělo, tedy účinně nechrání jižní hranici. Příliv migrantů je podle Orbána způsoben dvěma příčinami. Zaprvé je to byznys obchodníků s lidmi, zadruhé činnost aktivistů, „*kteří jsou ochotni podpořit cokoliv, co oslabí národní státy*“ (aktivisté za lidská práva, pozn. autora). (kormany.hu 2015kk)

Při zahájení Světového vědeckého fóra Orbán prohlásil: „*Evropa je zaplavena*“. Fakt, že přichází ekonomičtí migranti a uprchlíci dohromady, učinil ze situace „*nekontrolovaný a neregulovaný proces, jehož nejpřesnější definicí je ,invaze*““. (kormany.hu 2015ll) O několik dní později, 12. listopadu, pro švýcarský týdeník uvedl v reakci na otázku kvót: „*My jsme nezničili státy, ze kterých migranti přicházejí. Nikoho jsme nebomardovali. Nikoho jsme sem nepozvali. A teď, ti kteří shodili bomby a vyslali pozvání, je tu chtějí usadit. Je to fér?*“. Odpovídal také na otázku, jak by popsal existenční hrozbu, které je Evropa vystavena: „*Evropa by se neměla izolovat, ale ani by se neměla vzdávat křesťanských základů. Existenční hrozba, které čelíme, znamená, že my, Evropané zapomínáme, jak za sebe bojovat*“. (kormany.hu 2015mm)

„*Mnoho zemí by si dnes rádo vyměnilo místo s Maďarskem a mnoho zemí by bylo rádo mezi státy, které rozeznaly povahu a rozsah hrozby nelegální migrace včas.*“ Podle premiéra Orbána se Maďarsko dokázalo vypořádat s obtížemi, které zemi

provázely po několik měsíců. „*Maďarsko je dnes chráněnou zemí. Vláda naplnila povinnost vůči maďarským občanům*“. (kormany.hu 2015nn)

„*Evropa byla napadena.*“ Po útocích v Paříži v projevu před Parlamentem polemizoval o tom, co vlastně v dnešních dnech znamená humánní přístup: „*zavřít hranice za účelem zastavit ilegální migrace nebo riskovat životy nevinných evropských občanů? V Bruselu stále tvrdí, že imigrace je dobrou věcí.*“ Hovořil také o tom, že evropská ekonomika „*nemůže unést takové břímě*“. Zopakoval, že lidři varovali EU před podněcováním příchodu migrantů. „*Je bolestné jenom zvážit, kolik teroristů již mohlo vkročit na území našeho státu. Cítíme, že samotná existence Evropy je v sázce.*“ (kormany.hu 2015oo) „*Rád bych informoval každého občana Maďarska, že do té doby, co má tato vláda dech ve svém těle, nebudou žádné kvóty, žádné přeshraniční návraty migrantů z jiných zemí.*“ (kormany.hu 2015 pp)

Ve dnech 11. až 12. listopadu se konal summit na Maltě. Zde s politováním hovořil o tom, že „*pár řeckých lodních kapitánů je v boji proti migraci úspěšnější než 28 premiérů po mnoha schůzích*“. Tím, že kapitáni přestali převážet uprchlíky z ostrovů na pevninu, „*téměř ihned zastavili migrační vlnu*“. Což Orbán považuje za další důkaz toho, že v Evropě chybí vůle příliv migrantů zastavit. Jako riskantní vnímá momenty, kdy se diskuze dostanou do bodu, kdy se hovoří o migraci v pozitivěch. „*Současná migrační situace v Evropě není ‚win-win‘ situace, ale ‚lose-lose‘. Jinými slovy, špatná pro všechny.*“ Evropané jsou podle Orbána „*zatíženi komunitou, kterou není schopna integrovat*“. (kormany.hu 2015qq)

V průběhu vysílání pořadu „Tonight“ na televizi M1, byla Orbánovi položena otázka, zda má informace o tom, že by Maďarsko mohlo být přímo ohroženo terorismem, tedy jak to myslel, když řekl „*jsme také v nebezpečí*“ (po projevu v Parlamentu „Evropa byla napadena“, pozn. autora). Odpověděl, že je faktem přítomnost tisíců lidí, jejichž totožnost není nikomu známá. „*A je zřejmé, že někteří z nich využívají masivní tok migrantů k získání přístupu do Evropy jako teroristé. Hrozba trvá a je přímá.*“ (kormany.hu 2015rr)

„*V této době Maďarsko není mezi terči*“, reagoval na otázku týkající se obav veřejnosti a národní bezpečnosti v rozhovoru pro Kossuth Rádió. Maďarsko podle něj není vystaveno ani hrozbě přeshraničních návratů migrantů. Kdo a jakým způsobem by měl, podle Orbána, vyřešit situaci? Řekl, že pokud některý z politiků neví, jak reagovat na složitou otázku související s migrací řekne: „*Potřebujeme evropské řešení*“. To ale není potřeba, oponoval Orbán. „*Potřebujeme národní řešení, každá vláda musí*

implementovat dohody, které podepsala na národní úrovni a potom nebude žádný problém, kterým by bylo nutné se zabývat na evropské úrovni.“ (kormany.hu 2015ss)

Na tiskové konferenci po setkání s makedonským předsedou vlády prohlásil: *„Dublin je mrtvý, Schengen žije“*. Vyjádřil svou snahu o zachování volného pohybu mezi státy Schengenského prostoru. *„Bud' jste členem Schengenské dohody a chráníte její vnější hranice, nebo si vyberete nechránit je, pak byste neměli být součástí Schengenského prostoru.*“ (kormany.hu 2015tt)

„Samozřejmě to není obecně přijímáno, ale z faktického hlediska jsou všichni teroristé v podstatě migranti. Otázkou je, kdy migrovali do EU“, řekl pro *Politico*. Současnou bezpečnostní hrozbu terorismu dával do souvislostí i s paralelními společnostmi v Evropě či se záchranou Schengenského prostoru. (Kaminski 2015)

Některé státy EU, jak zmínil Orbán zejména ty zakládající, se chtějí izolovat od středoevropských zemí. Hovořil o tom, že některé země vnímají jako jednu z cest omezit volný pohyb uvnitř EU, *„chtějí se oddělit od zemí, skrze které migranti přichází do EU“*. Protože Maďarsko už od začátku chtělo zajistit svým občanům volný pohyb po EU, muselo ochránit vnější hranici EU, jak také učinilo, totiž zajistilo vnější hranice Schengenu, uvedl Orbán. Proto je pro Maďarsko *„jakákoliv iniciativa usilující připravit maďarský lid o možnost volného pohybu nepřijatelná“*. Podle Orbána není možné, aby byli Maďaři násilně vyloučeni ze Schengenského prostoru. Také se domnívá, že *„víra v to, že pokud otevřeme dveře imigraci, bude život v Evropě šťastný, zářivý a žádoucí, je šílená“*. Upozornil také na fakt, že se rozšiřuje prostor mezi vůlí a úmysly lidu a vůlí a úmysly evropských státníků. *„Jestli chceme zůstat v demokratické Evropě, musí se masová migrace vyřešit také v souladu s přáním lidu.*“ (kormany.hu 2015uu)

Z rozhovoru pro noviny *Magyar Idők* 24. srpna lze vyzvednout několik tvrzení a myšlenek, které ještě doposud premiér zcela explicitně neformuloval. Na otázku související se zcela odlišnými pohledy Angely Merkelové odpověděl: *„Německá kancléřka je charismatický a silný lídr, o tom není pochyb. Každý, včetně Maďarů, má důvod ji respektovat a věřit jí“*. Prohlásil, že jejím problémem je prostor pro manévrování, vzhledem k existenci široké koaliční vlády, nejenomže její strana CDU nemá většinu v Parlamentu, ani pravice obecně touto většinou nedisponuje. *„Věřím, že německá a evropská levice vnutily kancléřce migrační politiku, kterou je v současnosti nucena reprezentovat.*“ (kormany.hu 2016)

„Pro Evropu se otevřel nový horizont s novými příležitostmi a novými hrozbami“. Narážel na to, že ať už se jedná o jakoukoliv krizi, kterou si Evropa prošla

či prochází, Evropa téměř nereagovala. „*Evropa nebyla schopná odvrátit ani jednu z těchto hrozeb, není schopna je ani předvídat.*“ Celkový pohled na vedení (míněno leadership, pozn. autora) EU je klíčový problém. V současnosti převládá přesvědčení, že časy charismatických a silných lídrů jsou u konce. Avšak když se objeví výzvy a hrozby, „*byrokracie je neschopná reagovat*“. „*Potřebujeme silné osobnosti.*“ (kormany.hu 2016)

V rámci jedné z otázek, moderátor poukázal na to, že hlasitá opozice vůči Maďarsku a Orbánovi samotnému polevuje. Stanou se maďarská řešení akceptovanou definitivní normou? „*Byl bych rád, kdyby se naši partneři v EU dohodli hned na začátku. Nicméně většina evropských lídrů se dala na stranu filozofie Willkommenskultur a v době, kdy jsme zaznamenali jistý úspěch v proměně jejich pohledů, se krize stala téměř nezvladatelnou.*“ (kormany.hu 2016)

3. Kapitola

3.1. Angela Merkelová: „Pomoc těm, kteří pomoc potřebují“

Rok 2015 Angely Merkelové se nesl především v duchu jednání o situaci a průměří na Ukrajině, v duchu řešení řecké krize. Migrační krize se objevila jako téma číslo jedna v plném rozsahu až na podzim. Kancléřka téměř v každém ze svých vystoupení zmiňuje základní hodnoty Evropy, za které Evropani v dějinách bojovali. Svůj listopadový projev v Bundestagu otevírá slovy solidarity s francouzským lidem, používá pojmy, jako jsou svoboda, víra, přesvědčení, demokracie, lidská práva, přátelská a tolerantní občanská společnost. Hovoří také o strachu a teroru. Ovšem je třeba zdůraznit, že tyto pojmy nespojuje s uprchlíky ani migrací. O ochraně demokratických hodnot mluví ve spojitosti s terorismem, konkrétně kupříkladu po útocích v Paříži.

Ústřední linií rétoriky Merkelové je velmi humanitární přístup, kterým se snaží hájit všechny své kroky a rozhodnutí. Ať se jedná o obecnou solidaritu vůči migrantům,

ke které neustále vyzývá, jak na domácím, tak evropském poli, či o opatření svázaných s financemi a změnou zákonů. Svoje postoje zakládá na hodnotách a identitě, které jsou v Evropě zakořeněné. Vnímá jako povinnost pomoci potřebným, tedy těm, kteří prchají před válkou a nebezpečím. Kroky obsahující neustálé prosazování „rozřazení“ uprchlíků na ekonomické a válečné vnímám jako reakci na stupňující se kritiku z řad veřejnosti i politiků, včetně těch, kteří pocházející z partnerské strany CSU.

O bezpečnosti hovořila kancléřka pouze ve spojitosti s možným výskytem teroristů mezi uprchlíky, kteří do Německa míří. Avšak vždy ihned zdůraznila úsilí, které je vynakládáno na to, aby probíhala registrace příchozích a vstup potenciálně nebezpečným jedincům byl znemožněn.

Důležitý rétorický „tah“ Merkelové můžeme identifikovat v kladení důrazu na nutnou spolupráci na úrovni EU a na „sdílení břímě“ přinášející tolik výzev, kterým Německo i EU jako celek čelí. K tomuto lze vztáhnout i vliv vyzdvihování návratové politiky. Do Německa přišlo během roku 2015 nejvíce migrantů. To má logicky za následek finanční i personální zátěž. Občané mohou vnímat ochotu a otevřenost tzv. Wilkommenskultur Merkelové jako nespravedlivou. Proto se snaží poukázat na to, že Německo „v tom není samo“, že usiluje o zavedení spravedlivých kvót a snaží se přesvědčit státy, které se uzavírají o tom, že opatření (např. ploty, rozmístění ozbrojených složek), která přijímají na hranicích, jsou bezvýznamná a „neevropská“.

Jakýsi posun k větší obezřetnosti lze nalézt v tezích, kde říká, že „všichni jsou tu vítáni“, zatímco ke konci roku k výroku dodává: „ale přivítání se pojí s pravidly“. Posun lze přikládat reakcím veřejnosti i politiků, kteří připisují velkou roli faktu, že migranti pocházejí ze zcela odlišných kultur i politického prostředí.

Výzvy, problémy a závazky vyvstávají z jejích výstupů jako největší obtíže. Výzvou pro Německo bude především integrace migrantů. Na půdě EU je pak výzvou, na základě postojů Merkelové, najít konsensus týkající se kvót, zavedení fungujících hotspotů a dohodnout se na poskytování financí pro zajištění ochrany pobřeží, pro pomoc zemím, ve kterých se nachází uprchlické tábory a pro potlačení příčin migrace. Jako největší problém plynoucí z výstupů Merkelové lze jmenovat xenofobní a extremistické nálady. Nejlepší cestou jak najít vhodná řešení je spolupráce na úrovni EU. Nikdo by neměl jednat sám za sebe, protože migrační krize není problémem, který může jakýkoliv stát vyřešit na národní úrovni. Základním směřováním migrační a azylové politiky Angely Merkelové je humanitární pomoc, ulehčení situace těm, kteří se nacházejí v nesnázích, které jsou způsobeny válkou a pronásledováním. Její rétorika je

soustředěna na vyjmutí tématu migrace, uprchlíků a islámu z kategorií ‚ohrožující‘, ‚nebezpečí‘, tedy jejím záměrem bylo tato témata desekuritizovat. Níže jsou uvedeny nejdůležitější řečové akty, z nichž většina vedla k desekuritizaci (viz Tabulka 1):

- *„...není místo pro štvání a urážení lidí, kteří k nám přišli z jiné země.“*
- *„...nezávisle na náboženství, ti, kteří uznávají zákony, žijí tu, umí jazyk, jsou zde stejně jako všichni ostatní vítáni“*
- *„Společně můžeme tyto výzvy zvládnout.“*
- *„Je tu možnost, že to vyřešíme velmi dobře a vyjdeme z toho silnější.“*
- *„Byla tam agresivní, xenofobní nálada, která není v žádném případě přijatelná. Je odpudivé, jak pravicoví extremisté a nenonacisté zkouší hlásat hloupé nenávistné projevy.“* *„Tito násilníci jsou ostudou naší země.“*
- *„Zjistíme identitu syrských občanů a zkontrolujeme, zda tam figuruje jakékoliv teroristické pozadí.“*
- *„Toto je varování pro všechny z nás, že musíme okamžitě najít řešení migrační situace ve shodě s Evropským duchem. A to znamená na základě solidarity.“*
- *„Není žádná biografická zkušenost, žádný historický zážitek, nic, nic neospravedlňuje takové jednání.“*
- *„Německo je velkou zemí. Tuto výzvu zvládneme.“*
- *„Ti, co prošli politickou perzekucí, získají v Německu azyl. Mají právo na to s námi zůstat bez strachu a nesnází.“*
- *„Strach ještě nikdy nebyl dobrým rádcem, v osobním životě, ani v tom společenském. Kultury a společnosti ovlivňované strachem, s jistotou neovládou budoucnost.“*
- *„...nakonec můžeme jenom vyhrát.“*
- *„Už od začátku by měla mít nejvyšší prioritu integrace. Když se to udělá dobře, přinese to více příležitostí než rizik“.*
- *„Jste tu vítáni, ale to přivítání je vázáno pravidly‘. Oni nás neznají a my neznáme je. Musíme tomu dát šanci, odbourat ten strach“*
- *„V krizích se také mohou nacházet příležitosti.“*
- *„Musíme vnímat integraci jako obohacení.“*
- *„Náš způsob života, naše svoboda a náš právní stát jsou mnohem silnější než jakákoliv forma teroru“.*

- *„Z úspěšného přistěhovalectví může země ještě vytěžit- ekonomicky i společensky. Není pochyb o tom, že naše země dosud zvládla mnoho velkých výzev a roste skrze jejich naplňování.“*
- *„Avšak je také pravdou, že můžeme tyto výzvy porazit, protože Německo je silná země.“*

Jediným znakem o posunu směrem k sekuritizaci by mohlo být zavedení kontrol na německo-rakouských hranicích. Takové opatření lze implementovat, pokud jsou bezpečnost státu a veřejný pořádek ve vážném ohrožení. Rakousko, Maďarsko, Slovinsko nebo Česká republika začaly využívat systém namátkových kontrol, zatímco Německo rozmístilo permanentní kontroly (13. září). (ct24.cz 2015d) Nicméně toto nelze považovat za mimořádné opatření, které by bylo reakcí na jakýkoliv řečový akt kancléřky Merkelové.

3.1.1. Vývoj veřejného mínění v Německu

Za účelem zjistit vývoj veřejného mínění v Německu, jsem využila data společnosti *infratest dimap*, která je jedním z největších poskytovatelů výzkumů veřejného mínění v Německu.¹⁷ Dalším zdrojem byla data Evropské komise. Jaký pocit v občanech evokuje imigrace, šetřil dotazník *Eurobarometer*. Pozitivní vnímání imigrace osob příchozích ze zemí mimo EU, nezaznamenalo výraznou změnu, pouze mírný pokles z 38% v květnu na 35% v listopadu 2015. Avšak ani podíl negativního vnímání imigrace se příliš nezměnil. V květnu se jednalo o 53% negativně smýšlejících, v listopadu jejich podíl vzrostl na 58%. Pocity z imigrace osob z ostatních členských zemí EU se během roku téměř nezměnily. Pozitivní pocit zaujímalo zhruba 60% občanů, negativní pocit vzrostl z 33% na 37%. (Evropská komise 2015)

Na začátku ledna 2015 by 41% respondentů volilo CDU/CSU. Podpora křesťanských demokratů dosahovala vyšších hodnot v západní části Německa. 71% občanů vyjádřilo svou spokojenost s prací kancléřky. Již v září 2015 si více než polovina dorazovaných myslela, že Angela Merkelová nejednala správně (53:37). V říjnu v šetření využívajícím metodu „souhlasím/nesouhlasím“ 58% respondentů souhlasilo s tím, že věří, že uprchlíci jsou pro německý pracovní trh perspektivou, 47%, v tomto

¹⁷ Obecná metodologie: telefonický výzkum dotazující se občanů od 18 let, maximální odchylka 1.4-3.1%.

případě většina, souhlasí s tím, že uprchlíci jsou pro život v Německu obohacením. Na druhou stranu 51% respondentů souhlasilo, že mají strach z toho, že do země proudí tolik uprchlíků. 39% vyjádřilo souhlas s tím, že by uprchlíci mohli ohrozit blahobyt Německa. (infratest-dimap.de)

50% respondentů na podzim vyjádřilo svůj souhlas s následující tezí: „*Bojím se příchodu takového množství migrantů*“. Nicméně nesouhlasný postoj zaujímalo 48%, z toho lze tudíž vyvodit, že strach z příchodu migrantů v Německu nepřevládá. Jako hlavní důvody obav z migrantů respondenti zvolili:

- pravicové strany získají podporu (87%)
- vzroste veřejný dluh (85%)
- vzroste konkurence na trhu s bydlením (79%)
- náklady na bydlení a péči se zvýší (78%)
- vliv islámu v Německu bude příliš silný (78%)
- zvýší se kriminalita (76%)
- vzroste hrozba teroru v Německu (75%)
- vliv cizích kultur bude příliš silný (69%)
- je ohrožena německá prosperita (53%)
- vzroste konkurence na pracovním trhu (49%)

(infratest-dimap.de)

Lidé se nejvíce obávají nárůstu veřejných nákladů či konkurence na pracovním trhu, tedy ekonomických důsledků přílivu migrantů. Merkelová ovšem zmiňuje ekonomické úspěchy Německa, nízkou nezaměstnanost či vysoký podíl sociálně pojištěných a označila za „*příspěvek společenskému klidu*“ postup, kdy nenastane konkurence na pracovním trhu mezi těmi, kteří nemohou najít práci několik let a uprchlíky. Občané se tak nemají v těchto otázkách ničeho obávat.

Ještě je důležité zmínit, že 94% respondentů se domnívá, že je správné přijímat migranty prchající před válkou, daleko menší podporu vyjádřili respondenti pro správnost přijímání ekonomických migrantů (41%). (infratest-dimap.de)

Na základě dat *infrates dimap* lze říci, že v prosinci 2015 převažovala nespokojenost s migrační a azylovou politikou Angely Merkelové. Podíl spokojených tvořil 42%, nespokojených 57%. Celková spokojenost s politikou Merkelové klesla na 54%, a to vůbec poprvé během její vlády. Co se týká postoje k Merkelové v souvislosti s její azylovou a migrační politikou, spokojenost vyjádřilo 39% respondentů. Na otázku,

zda může Německo úspěšně zvládnout integraci příchozích migrantů, 41% respondentů odpovědělo pozitivně, 54% se ovšem domnívá, že to Německo nezvládne. (infratest-dimap.de)

Znamená pro Němce imigrace více výhod či nevýhod? V listopadu převažoval souhlas s možností existence více nevýhod, podíl těchto odpovědí tvořil 44%, 37% respondentů souhlasilo s tím, že imigrace poskytne spíše výhody. V prosinci se ukázal negativní trend v hodnocení vlády, celkem 37% respondentů by volilo křesťanské demokraty, což je pokles o čtyři procentní body oproti hodnocení v lednu. I přesto by nejvíce respondentů svěřilo do rukou CDU/CSU řešení problémů v oblasti azylové a migrační politiky i otázku boje proti terorismu. Z toho plyne, že popularita Angely Merkelové i CDU/CSU během roku 2015 klesla, ale stále neztratili důvěru lidí a v otázkách vztahujících se k migrační krizi jsou elementární silou, na kterou se lidé spoléhají.

3.2. Viktor Orbán: „Evropa byla napadena“

Sám sebe považuje za patriota, pro kterého je národ na prvním místě a Evropa je pro něho křesťanskou kulturou. V projevech Viktora Orbána lze najít určité pojmy, na které je napojena velká část jeho projevů, jsou to „národ“, „křesťanství“, „hlas lidu“ a „ochrana hranice“. Hlas lidu, je pro něho zejména důležitý. Ústřední linií jeho rétoriky je tvrzení, říkající zhruba toto: pokud nespustíme společnou akci na evropské úrovni, každý stát individuálně se musí vyrovnat s obtížemi, které plynou s přílivem migrantů a najít řešení problémů s migrací na vlastním území.

Orbán rozlišuje mezi dvěma problémy, kterým Evropa čelí. Evropa nestojí proti uprchlíkům, nýbrž proti těm, kteří neunikají ani válce ani perzekuci, čímž míní ekonomické migranty. Právě ekonomickou migraci vnímá jako ten největší problém. Snaha ochránit Maďarsko, aby se stalo cílem imigrantů, je jeho prioritou. Několikrát hovořil o tom, že není proti islámu, ale proti imigraci. Nicméně soužití rozdílných kultur je podle něho velmi problematické. Narozdíl od Německa je striktně proti vzniku multikulturní společnosti, varuje také před vznikem paralelních společností. To souvisí s jeho obhajováním křesťanského lidu, křesťanských hodnot či křesťanské Evropy.

Při téměř každé příležitosti označuje za otázku nejvyšší naléhavosti důslednou ochranu hranic. Podle zemí východní Evropy, včetně Maďarska, může systém kvót posloužit pouze v případě legální migrace. Orbán se nestaví proti vytvoření nové

legislativy v rámci EU, nezpochybnuje toto právo Komise, ale vnímá jako problém, že nemohou být přijata žádná nová opatření, dokud mezi sebou členské země nenaleznou shodu. Dodržování zákonů je pro něho přednější než solidarita a vstřícnost.

Lze pozorovat i do jisté míry humanitárně zaměřené výroky, kdy podotýká, že samozřejmě nelze nechat uprchlíky tonout ve Středozezemním moři, avšak vždy upozorňuje, že se musí vrátit zpět, pokud nepocházejí ze země, kde probíhá válka či perzekuce. Na druhé straně Orbán zastává velmi trdý postoj v otázce stíhání za nelegální přechod hranic, kdo tak učiní, musí být zadržen a podstoupit příslušné legální procedury. Podle Orbána Evropa vnímala příliv uprchlíků „pouze“ jako humanitární výzvu dlouhé měsíce, až později se začala zabývat technickými a praktickými otázkami. Kritiku Merkelové ze svojí strany explicitně nepřipouští, i když se „skryté“ znaky negativní kritiky a narážky objevují v téměř každém jeho veřejném projevu týkajícího se migrace.

Orbán se domnívá, že evropští politici si neuvědomují, jakou zodpovědnost mají. Pokud jasně nesdělí migrantům, že Evropa nemůže přijmout každého. Ten, kdo přijde, musí projít striktně danou procedurou, a až potom lze určit, zda může zůstat či musí jít. Obrázek Evropy, která přivítá a přijme každého, protože je založená na křesťanských hodnotách, které ukládají povinnost pomoci potřebnému, bude lákat stále více migrantů, o které se evropské státy nemohou postarat. Migranti dostávají naděje, které Evropa nemůže naplnit. Navzdory tomu, že Merkelová také proklamuje možnost přijímat pouze migranty, přechající před válkou, ne ty s ekonomickými motivy, na druhé straně vyzývá „pouze“ k odpovědnosti pomoci, k morálnímu a humánnímu přístupu Evropanů vůči uprchlíkům. Orbánovi by se tak dala na základě výše zmíněného přiřknout snaha o realističtější přístup, současnou „masovou moderní migraci“ nevnímá jako pozitivní jev.

17. června Maďarsko oznámilo, že začne stavět plot na hranici se Srbskem. Za mimořádné opatření tak lze zcela jistě považovat přijetí zákona 6. července, který umožnil stavbu plotu na maďarsko-srbských hranicích. Nutno podotknout, že v momentě uzavření maďarsko-srbských hranic, tak zcela k uzavření nedošlo. Orbán se pouze snažil omezit nelegální přechody a nasměrovat imigranty k přijímacím a registračním stanovištím. Skupinám imigrantů bylo umožněno vstoupit na maďarské území přes hraniční přechody.

Měsíc září byl měsícem mnoha důležitých událostí a změn. Po uzavření nádraží v Budapešti (1. až 2. září), po tom, co svět obletěl obrázek mrtvého chlapce na pláži a po zahájení „dlouhém pochodu“ migrantů se západní části Budapešti směrem do Vídně,

začalo docházet ke změnám v rétorice Viktora Orbána, lze vyzorovat „přitvrzení“ v jeho postojích. Mezi opatření, která Maďarsko použilo k zastavení přílivu imigrantů, patří stavba plotu s ostnatým drátem na maďarsko-srbských hranicích, dále legislativa, která umožní rozmístit armádní složky, které budou mít povoleno střílet gumovými projektily na migranty. Maďarská vláda také zaplatila inzerci v libanonských novinách, která měla odradit migranty ve snahách dostat se k maďarským hranicím.

Další zlom nastal na podzim po teroristických útocích v Paříži. V květnu 2015 považoval za nadsazené hovořit o imigraci ve stejném kontextu jako o terorismu. Nicméně v listopadu již otevřeně hovořil o tom, že není možné určit, kolik teroristů již do Evropy přišlo jako součást migračních vln a také, že si je jistý tím, že využívají migračních toků k tomu, aby se dostali do Evropy.

Níže jsou uvedeny řečové akty směřující k úrovni sekuritizace, lze je označit za sekuritizační kroky. Nezahrnují tzv. plakátovou kampaň, protože podněcování k jejímu provedení nelze nalézt v žádném z jeho výstupů, nelze ji tedy výslovně považovat za tzv. „speech act“. Nicméně je to jasný krok vlády směrem ke snaze ovlivnit občany a přesvědčit je o možném negativním vlivu imigrace na maďarskou společnost.

Řečové akty Viktora Orbána (viz Tabulka 2):

- *„Abych to shrnul, můžeme říct, že nelegální imigrace je stejně tak hrozbou pro Maďarsko i pro Evropu. Je to hrozba pro naše společné hodnoty a naši kulturu a dokonce pro naši diverzitu. Je to hrozba pro bezpečnost Evropského lidu- hrozba, která podryvá naši schopnost stmelit ekonomické úspěchy. Nyní není otázkou pouze to, v jaké Evropě bychom chtěli my Maďaři žít, ale zda to, co dnes nazýváme Evropou, vůbec přežije. Chceme Evropu ochránit pro Evropany.“*
- *„Pokud necháme každého vstoupit, zničíme Evropu.“*
- *„Nyní jsme zaplaveni nespočtem imigrantů: je to invaze, boří ploty a je nám všem jasné, že k nám nepřišli hledat útočiště a neprchají o život.“*
- *„Nedávné dny jsme viděli opravdovou rebélii mezi nelegálními imigranty, kteří revoltují proti maďarskému legálnímu systému.“*
- *„Musíme ochránit Maďarsko.“*
- *„...uprchlíci představují hrozbu pro evropskou identitu.“*

- *„To, co děláme, omezuje naše vlastní příležitosti v životě, ochuzuje kvalitu našich životů, naše hodnoty jsou v ohrožení a ohrožuje to náš způsob života.“*
- *„Můžeme ochránit lidi, když mnozí z nich nejsou ochotní přijmout evropskou kulturu nebo když někteří přicházejí s úmyslem evropskou kulturu zničit?“*
- *„Zjevně ekonomičtí ilegální migranti se vydávají za uprchlíky. Shledáváme, že naše hranice jsou v nebezpečí, náš způsob života založený na respektování práva je v nebezpečí a Maďarsko i celá Evropa jsou v nebezpečí. To, co se teď děje, je invaze, byli jsme napadeni.“*
- *„Jednotlivé státy budou nucené bránit se této brutální hrozbě urputným bojem, tím, že přinesou mimořádné oběti.“*
- *„Nekontrolovaný a neregulovaný proces, jehož nepřesnější definicí je ‚invaze‘.“*
- *„Evropa by se neměla izolovat, ale ani by se neměla vzdávat křesťanských základů. Existenční hrozba, které čelíme, znamená, že my, Evropané zapomínáme jak za sebe bojovat.“*
- *„Je bolestné, jenom zvážit kolik teroristů již mohlo vkročit na území našeho státu. Cítíme, že samotná existence Evropy je v sázce.“*
- *„A je zřejmé, že někteří z nich využívají masivní tok migrantů k získání přístupu do Evropy jako teroristé. Hrozba trvá a je přímá.“*
- *„Samozřejmě to není obecně přijímáno, ale z faktického hlediska jsou všichni teroristé v podstatě migranti.“*

Opatření přijatá v reakci na migrační krizi:

- Přijetí zákona 6. července, který umožnil stavbu plotu na maďarsko-srbských hranicích.
- Stavba plotu s ostnatým drátem na maďarsko-srbské hranici.
- Legislativa, která umožnila rozmístit armádní složky, které budou mít povoleno střílet gumovými projektily na migranty.
- Inzerce v libanonských novinách, která měla odradit migranty ve snahách dostat se k maďarským hranicím.

- Počátek stavby plotu na maďarsko-chorvatské a oznámení stavby plotu na maďarsko-rumunské hranici.

Referenční objekt	Existenční hrozba
Maďarsko (bezpečnost, kultura, kvalita života)	Nelegální migrace
Evropa (bezpečnost, existence, kultura, diverzita, identita, křesťanské hodnoty)	Nelegální migrace

Bez účinného systému, mechanismů a dodržování pravidel se Evropa nemůže posunout v řešení výzvy migrační krize dál. Vyzývá k finanční pomoci zemím, kde jsou rozmístěné uprchlické tábory, tedy v sousedství států, které jsou zasažené válkou. Evropa nesmí dovolit dalším migrantům překračovat hranice. Orbán se během celého roku zcela distancoval od tzv. „Wilkommenskultur“ propagované německou kancléřkou. Uzavření hranic je pro něho způsobem jak ochránit nevinné evropské občany.

Vnímá svou dosavadní činnost při řešení krize jako pragmatickou, lze pozorovat, jak vyzdvihuje úspěchy opatření, která zavedli, tedy postavení plotů, které podle něj účinně funguje. Z Maďarska se postupně stala pouze „pozorovatelská země“. Hovořil dokonce v tom smyslu, že evropské země mohou Maďarsku závidět, jak se zvládlo vypořádat s náporom migrační vlny. Evropa by neměla primárně usilovat o společné řešení, ale měla by nechat členské země chránit vlastní hranice, najít si vlastní řešení. Až poté, co bude tok migrantů zastaven či alespoň omezen, může Evropa přikročit ke společným opatřením.

3.2.1. Vývoj veřejného mínění v Maďarsku

Údaje o veřejném mínění a jeho proměnách v průběhu roku 2015 jsem čerpala z výzkumů a analýz neziskové organizace Nézőpont Intézet¹⁸ a z dat Evropské komise. Z šetření dotazníku *Eurobarometer* vyplynulo, že pozitivní vnímání imigrace lidí ze

¹⁸ Metodologie: telefonický výzkum veřejného mínění dotazující se 1000 respondentů; vzorek se vztahuje k populaci starší 18 let, je tříděn na základě pohlaví, věku, víry, vzdělání, typ bydliště. Maximální odchylka: 3.2%.

zemí mimo EU se příliš v průběhu roku nezměnilo, zaznamenalo pouze mírný pokles z 23% v květnu na 16% v listopadu 2015. Naproti tomu negativní pocit z imigrace narostl z květnových 60% na 81% v listopadu. Procentuální hodnoty v obou zkoumaných obdobích pro případ imigrace z ostatních zemí EU, se pohybovaly kolem 50%, ať už se jednalo o pocity negativní či pozitivní. (Evropská komise 2015)

V průzkumu veřejného mínění z 6. až 9. září se ukázala jasná podpora postojů Viktora Orbána. 87% respondentů se staví proti nelegální imigraci, více jak polovina (55%) podporuje uzavření hranice a pouhých 28% podpořilo systém kvót EU. Ti, kteří jsou pro odmítání ekonomických migrantů vybírali z několika důvodů, proč jsou právě tohoto názoru: ekonomické důvody (32%), teroristická hrozba (29%), kulturní a náboženské rozdíly (16%), zdravotní rizika (14%).

Polovina respondentů se domnívá, že do Maďarska míří především ekonomičtí migranti, 37% myslí, že jsou to primárně váleční uprchlíci. Výstupy plynoucí z otázky, kdo je primárně odpovědný za uprchlickou krizi v Maďarsku byli následující: 24% dává vinu Spojeným státům, 19% EU a vedoucím západním evropským zemím, 17% vidí příčinu ve válečné situaci na Středním východě, 15% zvolilo jako důvod Islámský stát a 5% uvedlo maďarskou vládu.

Podpora Orbánově straně Fidesz-KDNP se na začátku roku pohybovala kolem 25%, avšak již v březnu začala postupně narůstat (29%). NI uvedl, že na základě „národního konsenzu“, který se objevil v září v souvislosti s imigrační otázkou, se podpora vládě zvýšila o 5%. Takto silnou podporu měl Fidesz-KDNP naposledy v minulém roce. Po událostech na hranicích se Srbskem vzrostla podpora mezi občany pro stavbu plotu na 73%. Podpora levicových stran zůstala v průběhu roku téměř nezměněna. Nutno dodat, že dle průzkumu bylo 67% respondentů nespokojeno s výkonem levicové opozice. V listopadu by volilo 48% potenciálních voličů Fidesz-KDNP. (Nézópont Intézet 2015a)

Na konci roku 2015 věřilo 48% Maďarů, že navzdory všemu současnému dění, bude rok 2016 pro zemi dobrým rokem (NI uvádí pro srovnání údaje z prosince 2014 pro rok 2015, kdy tento názor zastávalo 34% občanů), negativní postoj zaujalo 32%. (Nézópont Intézet 2015b)

3.3. Srovnání rétoriky Angely Merkelové a Viktora Orbána

Angela Merkelová sama sebe prohlásila za „kancléřku všech Němců“, bez ohledu na to, jaký je jejich původ. Všechny migranty v průběhu celého roku otevřeně do Německa vítala. Vyzdvihovala rozmanitost, kterou mohou migranti do země přinést, podněcovala k podpoře a respektování multikulturní společnosti. Viktor Orbán se od myšlenky multikulturní společnosti distancoval a několikrát se ohradil vůči německé Wilkommenskultur.

Občané by měli být, podle Merkelové, poháněni hodnotami, na kterých si Evropané zakládají, měli by být solidární, spravedliví, respektovat lidskou důstojnost. Všechna síla by měla být směřována na humanitární pomoc. Orbán na druhé straně vyzýval k tomu, aby byly evropské hodnoty primárně ochráněny. S tím souvisí vnímání možné islamizace evropské společnosti. Podle Merkelové islám k Německu patří, Německo je podle ní imigrantskou zemí. Na druhé straně Orbán prezentoval svůj postoj obhajující Maďarsko jako křesťanskou zemi, ve které není místo pro paralelní společnosti. Odlišnosti islámské a evropské kultury jsou podle něho nepřekonatelné, islám nikdy nebyl součástí Evropy.

Nad čím se Orbán často pozastavoval, byl fakt, že Merkelová vyvíjí obrovské úsilí pomáhat uprchlíkům, kteří se již pohybují po Evropě. Německo přijalo několik akčních balíčků s cílem urychlit registrační a přijímací procedury a pomoci zvládnout finanční náklady spojené s migrací vzniklé ve spolkových zemích. Podle Merkelové migranty nezajímá, zda dojde ke změnám procedur či pravidel, chtějí, aby se o ně někdo

postaral. Došlo také k přijetí opatření o navýšení financí k zajištění úspěšné integrace příchozích.

Naopak Orbán nehovořil o integraci migrantů, ani o navýšení financí na pomoc migrantům. Neboť on se snaží především o zastavení toku migrantů, navyšovat náklady chce pouze za účelem vylepšení ochrany hranic, tedy navýšit finance na rozmístění ozbrojených složek a výstavbu plotů. Orbán vidí jako nejpálčivější úkol zastavit migrační vlnu, až poté se lze zabývat věcmi jako je například integrace.

Oba lídři zastávají zcela rozdílné pohledy na přerozdělování migrantů. Merkelová zaujímá postoj, kde je solidarita v otázce „sdílení této zátěže“ mezi členskými zeměmi na prvním místě. Orbán je zcela proti, systém kvót je podle něho nespravedlivý, nesolidární a nesmyslný.

V čem se jejich názor neliší, je otázka návratu ekonomických migrantů. Merkelová opět zdůrazňuje svůj lidský přístup, když uvádí, že ekonomičtí migranti musí posílat zpět do zemí jejich původu, aby mohli pomoci těm, kteří to nejvíce potřebují. Dle Orbána je ekonomická migrace jedním z největších problémů. Další shodu lze nalézt v podpoře zásahu v zemích, odkud migranti přicházejí, oba také usilují o posílení boje proti převaděčům a pašerákům s lidmi. Oba podporují zlepšení ochrany vnější hranice EU.

Řešit uprchlickou krizi individuálně či společně na evropské úrovni? Merkelová vyjádřila názor, že jednotlivé země nemohou krizi řešit, izolace a stavba plotů je podle ní špatná a neúčinná. Podle Orbána v dané době nebylo možné dojít ke shodě na půdě EU, proto bylo třeba činit z vlastní iniciativy, aby ochránil svou vlastní zemi.

V maďarském politickém prostředí nedošlo k rozvinutí protestních nálad vůči vládě. Z výzkumů veřejného mínění vyplývá, že občané podporují Orbánovu migrační politiku, jeho popularita během roku stoupla. S tímto souvisí i skutečnost, že nárůst negativního cítění vůči imigraci z vnějšku EU korespondoval s postojem Viktora Orbána. Spokojenost s migrační politikou Angely Merkelové v průběhu roku klesla, o několik procentních bodů klesla také podpora CDU/CSU. Podpora osobnosti kancléřky dokonce dosáhla nejnižších hodnot její vlády. Ačkoliv došlo k tomuto poklesu, negativní postoj občanů k imigraci osob mimo státy EU narostl pouze o pět procentních bodů, což je ve srovnání s postojem Maďarů velmi málo.

Závěr

Tento text se věnoval procesu sekuritizace migrace v rámci rétoriky Angely Merkelové a Viktora Orbána. Text se konkrétně zabýval analýzou veřejných výstupů zmíněných lídrů v průběhu roku 2015. Cílem bylo získat přehled o základních znacích výstupů souvisejících s migrací obou státníků, komparovat tyto znaky a analyzovat jakého stupně sekuritizačního procesu bylo v každém z případů dosaženo. Součástí bylo i zkoumání veřejného mínění, které je jedním z faktorů úspěšně dokončeného procesu sekuritizace.

Postoje k migraci současných předsedů vlád Německa a Maďarska se velmi liší, ačkoliv lze nalézt několik bodů, u kterých dosahují jisté míry konsensu. Angela Merkelová poukazovala na utrpení migrantů, na tragédie, ke kterým docházelo během celého roku a na úsilí, které musí Německo, potažmo celá EU vyvinout za účelem pomoci těm, kteří v současnosti pomoc nejvíce potřebují. Vyhranila se proti nenávisťným a xenofobním náladám, které se v Německu objevily. Islám k Německu patří, rozmanitost a multikulturní společnost jsou něčím, o co by se mělo usilovat.

Hlavní snahou její rétoriky bylo na prvním místě zajistit pomoc těm, kteří se již pohybují na území Německa, tedy rozdělit migranty na válečné a ekonomické a posléze vydat veškeré úsilí na integraci těch, kteří mají perspektivu zůstat. Ochrana vnějších hranic a podpora tranzitních zemí či zemí, ve kterých se nacházejí uprchlické tábory, vyplynuly z jejich výstupů až jako druhotné záležitosti. Merkelová migrantům svými projevy a přístupem „otevřela dveře“ do Evropy. Pomocí kvót, užitých na území Německa i EU, hotspotů a společných azylových procedur propagovala politické řešení

krizové situace, která s přílivem migrantů nastala. Izolace jednotlivých států je podle ní neúčinné řešení.

Na opačném pólu stojí země, které oponují přístupu Angely Merkelové v migrační otázce, mezi nimi Maďarsko s jedním z nejhlavnějších oponentů německé migrační politiky, Viktorem Orbánem. Orbán zaujal stanovisko, které hájil po celý rok. Maďarsko, i EU jako celek, jsou založeny na křesťanských hodnotách. Islám nikdy nebyl součástí Evropy, muslimové mají podle Orbána příliš odlišnou kulturu a zvyky pro život v souladu s evropskými hodnotami. Primární snahou jeho rétoriky bylo vytvořit dojem, že není nic důležitějšího než ochránit vlastní stát a jeho hodnoty. Proto je hlavním úkolem zajistit dodržování zákonů a zavedených procedur při přechodu hranic. To lze pouze na základě vlastní národní iniciativy, neboť EU v řešení uprchlické krize nepostupovala rychle ani účinně.

Ve všech svých výstupech označoval kvóty za nespravedlivý, nesolidární i šílený nápad. Za hlavní problémy, které vyzdvihuje ve svých projevech, lze označit nelegální migraci a příliv ekonomických migrantů. Propagoval uzavření hranic, čehož také v případě těch maďarských docílil. Podle Orbána lze přejít ke společné evropské akci a používání příslušných mechanismů a procedur až poté, co bude zastaven tak masivní tok migrantů.

Oba politici se ve svých projevech shodují v tom, že se jedná o globální problém. Je potřeba zastavit příčiny migračních vln a bojovat proti převaděčství a obchodu s lidmi. Důležité je také rozlišovat mezi válečnými a ekonomickými migranty. Merkelová neustále vyzývala k solidaritě, férovosti a také k flexibilitě Němců. Orbán, na druhou stranu, nadevše obhajoval dodržování zákonů, a to, že se Maďarsko nebude nikomu a ničemu přizpůsobovat. Obecně lze rétoriku Angely Merkelové označit za velmi empatickou, zaměřenou na humanitární problematiku migrační krize. Rétorika Viktora Orbána se vyznačovala velkou mírou populismu, nicméně zaujímal pragmatický přístup.

Na základě teoretických poznatků o procesu sekuritizace, lze říci, že každý ze zkoumaných případů dosáhl na jinou úroveň procesu. Rétorika obou politiků se zcela jistě po celý rok pohybovala v politizovaném rámci, protože situace se stala ústředním tématem veřejné debaty. Situace navíc vyžadovala určitou formu vládnutí, organizace a rozhodnutí nejvyšších státních orgánů. Jejich pohledy se začaly upínat k ‚bezpečnosti‘ ve větším rozsahu až po teroristických útocích a hrozbou příchodu teroristů v davu s migranty.

Navzdory tomu, že Angela Merkelová operovala s pojmy ‚bezpečnost‘ a ‚migrace‘ ve stejném kontextu, nelze dojít k závěru, že došlo k sekuritizaci. Důvodem je skutečnost, že nebezpečí v souvislosti s migrací, dle Merkelové, představují teroristé, kteří by potenciálně mohli být součástí migračních vln. Tudíž nebezpečím není migrace jako taková.

Kancléřka se primárně snažila téma migrace desekuritizovat. Apelovala na hodnoty, na jejichž základech je Evropa stavěná a na povinnost a zodpovědnost tyto hodnoty respektovat. Upozornila na propojenost globálního světa, tedy pokud nastane výzva, jakou je migrační krize, musí dojít ke společnému řešení. Německo je podle ní multikulturní zemí, která je dost silná na to, aby se s krizovou situací úspěšně vypořádala. Odsoudila veškeré násilí, nenávist a xenofobii vůči migrantům. I přes kritiku, která přicházela z její vlastní strany CDU, z některých zemí Evropy i ze strany veřejnosti, označovala migraci jako příležitost k růstu, obohacení, spíše než jako rizikovou cestu ke ztrátám a obtížím. V Německu došlo k přijetí mimořádných opatření, ale pouze k zajištění finančních prostředků na péči a organizaci uprchlíků, byla také zavedena opatření k účinnějšímu řízení přílivu uprchlíků na hranicích. O posunu směrem k sekuritizaci by se dalo hovořit, jak bylo zmíněno výše, v souvislosti se zavedením kontrol na německo-rakouských hranicích. Nicméně toto nelze považovat za mimořádné opatření, které by bylo reakcí na jakýkoliv řečový akt Merkelové.

Počáteční kroky směrem k sekuritizaci migrace z pozice Viktora Orbána přišly v podobě vyhlášení opatření okamžitého vzetí do vazby v případě nelegálního přechodu maďarských hranic. Dalším z kroků bylo proklamování možného sociálního napětí, které by mohlo nastat, pokud bude země přehlcena migranty. Největším problémem nebyl příchod válečných uprchlíků, ale ekonomických migrantů a nelegální překračování hranic obecně. Proto se rozhodl požádat vládu a Parlament o vydání legálních opatření ke stavbě plotu, nejprve na hranicích se Srbskem, posléze i s Chorvatskem. Jednání zdůvodňoval zaplavením Maďarska lidmi, kteří revoltují proti právnímu systému země a především neprchají před válkou, ale z ekonomických důvodů.

Desekuritizační snahy lze nalézt v odrazování Maďarů od nenávistných výpadů proti muslimům, kteří žijí v zemi již dlouhou dobu. Tímto krokem se také snažil ukázat, že křesťanské Maďarsko není anti-islamistické. Uvedl, že Maďaři respektují muslimskou víru a vyzýval k boji proti šíření anti-muslimských nálad, protože jejich víra nechová odpovědnost za migrační přesuny. Ještě na počátku roku 2015 tvrdil, že se

nestaví proti islámu, ale proti imigraci. Avšak od září už kladl důraz na nemožné soužití s tak rozdílnou kulturou a vírou. Varoval před vznikem paralelních společností a zcela odmítl ideu multikulturní společnosti.

Další změny nastaly na podzim, zejména po listopadových teroristických útocích v Paříži. Orbán hovořil o „zaplavení Evropy“, o „invazi“, o „existenční hrozbě“, kterou v sobě migrační toky skrývají. Označil migrační toky za ohrožení kultury, národní i evropské identity, za nebezpečí. Sám uvedl, že využili vše, co bylo v mezích zákona, ale musí být učiněno více k ochraně maďarského státu. Za další významný posun k sekuritizaci lze označit tvrzení, že „všichni teoretikové jsou v podstatě migranti“.

Pokud vezmeme v potaz veřejné mínění Maďarů, můžeme označit proces sekuritizace za úspěšný, poněvadž došlo nejenom k využití mimořádných opatření, nýbrž i k aktu „přijetí publika“. Orbána lze považovat za silného, populistického vůdce, jemuž byli občané Maďarska během roku 2015 v otázce řešení migrační krize loajální a podporovali jeho postoje. Stoupla podpora Viktora Orbána jako premiéra i podpora jeho vlády. Více jak tři čtvrtiny obyvatelstva se stavěly proti nelegální migraci, zejména proti ekonomické migraci, sotva třetina podpořila systém kvót.

Za příliš otevřenou a ne zcela kompaktní migrační politiku, klesla kancléřce Merkelové podpora na nejnižší hodnoty zaznamenané během její vlády. Vítačí politika, neochota přijmout limit horní hranice počtu přijatých migrantů, potíže některých spolkových zemí pod náporom migrační vlny, to vše byly příčiny pro spory ve vládní koalici, na půdě EU i ve vlastní straně. Kritika se objevovala i v občanské společnosti, zejména v podobě demonstrací a útoků hnutí Pegida.

Na základě výsledků šetření veřejného mínění, je největším zájmem Němců zachování ekonomických standardů, které by mohly být narušeny momentálním zvýšením nákladů na zajištění migrantů a následnou integraci. Migraci jako fenomén nevnímají jako nebezpečí. Tudíž přisuzují pokles popularity Merkelové strachu z narušení úrovně života německých občanů. Vzhledem k humanitárně založenému postoji, který kancléřka prosazovala, lze usoudit, že ovlivnila vnímání německé veřejnosti ve směru, o který usilovala, protože negativní pocity vůči uprchlíkům nevzrostly svůj podíl žádným razantním způsobem.

Jak bylo již zmíněno výše, Orbánova popularita během roku rostla, s čímž rostla i nevole občanů proti imigraci, zejména proti imigraci ze zemí, které nejsou součástí EU. V Maďarsku podíl negativního vnímání imigrace vzrostl až o 20%. Je diskutabilní, zda je příčinou takového skoku právě postoj a politika Viktora Orbána. Nicméně

v Maďarsku nefigurovala žádná jiná relevantní organizace či instituce, která by podněcovala takové smýšlení, v případě Německa bychom mohli například za takovou hnací sílu považovat hnutí Pegida. Proto vnímám Viktora Orbána za sekuritizačního aktéra, který dovedl proces sekuritizace úspěšně do závěrečné fáze.

Cílem práce byla analýza a následná komparace veřejných výstupů Angely Merkelové a Viktora Orbána a následná aplikace teorie sekuritizace ke zjištění, jaké fáze sekuritizačního procesu bylo v jednotlivých případech dosaženo. Veřejné výstupy obou politiků se značně odlišovaly, v mnoha případech si zcela oponovaly. Z analýzy rétoriky Merkelové a Orbána vyplynulo, že každý z nich operoval s tématem migrační krize v politizované fázi, ovšem Merkelová se během zkoumaného období pokoušela téma desekuritizovat, Orbán naopak vyvíjel snahu o sekuritizaci migrační krize, což se také stalo.

Ačkoliv publikace českých autorů pojednávající o teorii sekuritizace je neuspokojivá, nevyskytly se při psaní práce žádné překážky týkající se zdrojů, neboť odborná literatura zahraničních autorů použita v teoretické části textu byla zcela dostačující. Poskytla obecný přehled o bezpečnostních studiích i komplexní poznatky o kodaňské škole a teorii sekuritizace. V analytické části práce jsem čerpala především z internetových zdrojů. V případě Německa nebylo problematické čerpat přímo z německy reprodukováných výstupů kancléřky. Na druhé straně může být vnímán jako nedostatek neznalost maďarštiny, ovšem domnívám se, že i přes tento fakt bylo možné provést vyčerpávající analýzu, neboť velkou většinu výstupů premiéra lze dohledat v anglickém jazyce.

Kvůli aktuálnosti tématu bylo velmi náročné opomínat skutečnosti či změny, ke kterým denně dochází a nenechat se jimi ovlivnit. Analýza byla prováděna chronologicky, nicméně rozsah bakalářské práce není uzpůsobený tomu, aby bylo možné zabývat se přímou návazností jednotlivých sekuritizačních kroků na události v daném období. Identifikovat tak komplexně celý sekuritizační proces, tedy přímé vlivy mezi událostmi, rétorikou daných aktérů, zavedením mimořádných opatření a přijetím veřejnosti. V textu byly srovnávány pouze řečové akty na obecné rovině, došlo tak k formulaci základních znaků veřejných výstupů aktérů, které v závěru nebyly zasazeny do přímé souvislosti se všemi významnými událostmi migrační krize.

Literatura

„Angela Merkel im ZDF Interview.“ 2015. *ZDF* (zdf.de) 16. 8. (video). Dostupné z: <<http://www.zdf.de/ZDFmediathek/beitrag/video/2468958/Angela-Merkel-im-ZDF-Sommerinterview#/beitrag/video/2468958/Angela-Merkel-im-ZDF-Sommerinterview>>. (20. 4. 2016)

„Angela Merkel vows to 'tangibly reduce' refugee numbers - gets seven-minute standing ovation from party.“ 2015. *Independent* (independent.co.uk) 14. 12. (online). Dostupné z: <<http://www.independent.co.uk/news/world/europe/angela-merkel-vows-to-tangibly-reduce-refugee-numbers-at-party-conference-and-gets-seven-minute-a6773121.html>>. (20. 4. 2015)

Balzacq, Thierry. 2005. „The Three Faces of Securitization: Political Agency, Audience and Context.“ *European Journal of International Relations* 11 (2): 171-201 (online). Dostupné z: <<http://ejt.sagepub.com/cgi/content/abstract/11/2/171>>. (14. 3. 2016)

Balzacq, Thierry. 2011. *Securitization Theory: How security problems emerge and dissolve*. London, New York: Routledge.

„Bericht aus Berlin: Sommerinterview mit Angela Merkel.“ 2015. *ARD* (tagesschau.de) 19. 7. (video). Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/multimedia/video/video-102303~_bab-sendung-211.html>. (20. 4. 2015)

Bild (bild.de). 2015. „Darum baut Ungarn einen Zaun gegen Flüchtlinge“ 12. 9. (online). Dostupné z: <<http://www.bild.de/politik/ausland/viktor-orban/darum-baut-ungarn-einen-zaun-gegen-fluechtlinge-42544402.bild.html>>. (20. 4. 2015)

Bigo, Didier. „Reassuring and Protecting: Internal Security Implications of French Participation in the Coalition against Terrorism.“ (online). Dostupné z: <https://cordis.europa.eu/pub/improving/docs/g_ser_conflict-security_bigo.pdf>. (20. 4. 2016)

- Booth, Ken, Nicholas J. Wheeler. „Rethinking the Security Dilemma“. Dostupné z: <<http://cadair.aber.ac.uk/dspace/bitstream/handle/2160/1924/security%20studies%20chapter%2010,%20Wheeler.pdf?sequence=1>>. (25. 2. 2016)
- Buonfino, Alessandra. 2004. „Between unity and plurality: the politicization and securitization of the discourse of immigration in Europe“. *New Political Science* 26 (1) (online). Dostupné z: <<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/0739314042000185111>>. (21. 3. 2016)
- Buzan, Barry. 1983. *People, States and Fear: The National Security Problem in International Relations*. Wheatsheaf Books Ltd.
- Buzan, Barry. 1991. „New Patterns of Global Security in the Twenty-First Century.“ *International Affairs* 67 (3) (online). Dostupné z: <<http://www.jstor.org/stable/2621945>>. (20. 2. 2016)
- Buzan, Barry. 2008. *People, States and Fear: An Agenda for International Security Studies in the Post-Cold War Era*. ECPR Press.
- Buzan, Barry, Ole Waever, Jaap de Wilde. 2005. *Bezpečnost: nový rámec pro analýzu*. Brno: Centrum strategických studií.
- Buzan, Barry, Lene Hansen. 2009. *The Evolution of International Security Studies*. Cambridge University Press.
- ČT24 (ct24.cz). 2015a. „Maďarsko schválilo zákon posvěcující stavbu plotu proti migrantům“ 6. 7. (online). Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1561364-madarsko-schvalilo-zakon-posvecujici-stavbu-plotu-proti-migrantum>>. (6. 4. 2016)
- ČT24 (ct24.cz). 2015b. „Maďarsko začalo s výstavbou plotu proti migrační vlně“ 13. 7. (online). Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1555917-madarsko-zacalo-s-vystavbou-plotu-proti-migracni-vlne>>. (6. 4. 2016)
- ČT24 (ct24.cz). 2015c. „Německé úřady zakázaly v Heidenau veškrá shromáždění“ 27. 8. (online). Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1574546-nemecke-urady-zakazaly-v-heidenau-veskera-shromazdeni>>. (13. 4. 2016)
- ČT24 (ct24.cz). 2015d. „Schengenský prostor se dostal do situace, která v jeho historii nemá obdobu“ 18. 9. (online). Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1586596-schengensky-prostor-se-dostal-do-situace-ktera-v-jeho-historii-nema-obdobu>>. (13. 4. 2016)
- Die Bundesregierung (Gut leben in Deutschland). 2015. „Kanzlerin Merkel bei ihrem letzten Bürgerdialog“ 27. 10. (online). Dostupné z: <<https://www.gut-leben-in-deutschland.de/SharedDocs/Videos/DE/10-Oktober/2015-10-27-dialog-merkel.html>>. (10. 4. 2016)

„EU summit on migration fails on national egoism.“ 2015. *euranetplus* 26. 6. (online). Dostupné z: <<http://euranetplus-inside.eu/eu-summit-on-migration-failed-on-national-egoisms/>>. (20. 4. 2015)

Eurostat Press Office. 2015. „Asylum in the EU in the first quarter 2015 185 000 first time asylum seekers in the EU in the first quarter of 2015“ (online). Dostupné z: <<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/6887997/3-18062015-CP-EN.pdf/4457b050-26f9-4cf1-bf27-9ffb73ff8c7b>>. (23. 4. 2016)

Evropská komise. 2015. „Public Opinion *Eurobarometer*.“ Dostupné z: <<http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/PublicOpinion/index.cfm/Chart/getChart/chartType/barChart/themeKy/59/groupKy/279/countries/AT/savFiles/702,698,646/periodStart/112014/periodEnd/112015>>. (23. 4. 2016)

Evropská komise. 2016. „Komise představuje varianty pro férový společný evropský azylový systém a zahajuje debatu o řízené migrační politice.“ Dostupné z: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/news/160411_spolecny_evropsky_azylovy_system_cs.htm>. (23. 4. 2016)

Feher, Margit. 2015. „Migrant Crisis Threatens Europe’s Stability, Hungary Leader Warns.“ *Wall Street Journal* 29. 9. 2015 (online). Dostupné z: <<http://www.wsj.com/articles/migrant-crisis-threatens-europes-stability-hungary-leader-warns-1443577861>>. (18. 4. 2016)

„First refugees arrive from Hungary after Austria and Germany open borders“. 2015. *The Guardian* (theguardian.com) 5. 9. 2015 (online). Dostupné z: <<http://www.theguardian.com/world/2015/sep/05/refugees-travelling-from-hungary-can-enter-germany-and-austria>>. (18. 4. 2016)

„Germany drops EU rules to allow in Syrian refugees.“ 2015. *The Telegraph* (telegraph.co.uk) 24. 8. 2015 (online). Dostupné z: <<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/germany/11821822/Germany-drops-EU-rules-to-allow-in-Syrian-refugees.html>>. (18. 4. 2016)

„Hungarian official admits campaign to generate hate against migrants.“ 2015. *EurActiv.com* 7. 9. (online). Dostupné z: <<http://www.euractiv.com/section/justice-home-affairs/news/hungarian-official-admits-campaign-to-generate-hate-against-migrants/>>. (20. 4. 2015)

„Hungary’s poster war on immigration.“ 2015a. *BBC* (bbc.com) 14. 6. (online). Dostupné z: <<http://www.bbc.com/news/world-europe-33091597>>. (23. 4. 2015)

„Hungary’s treatment of refugees is shocking and unacceptable, says UN“. 2015. *The Guardian* (theguardian.com) 17. 9. 2015 (online). Dostupné z: <<http://www.theguardian.com/world/2015/sep/17/hungary-refugees-ban-ki-moon-eu-serbia>>. (18. 4. 2016)

Huysmans, Jef. 2000. „The European Union and the Securitization of Migration.“ *Journal of Common Market Studies* 38 (5) (online). Dostupné z: <<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/1468-5965.00263/pdf>>. (20. 4. 2016)

Huysmans, Jef. 2006. *The Politics of Insecurity: Fear, migration and asylum in the EU*. New York: Routledge.

Kaminski, Matthew. 2015. „All the terrorists are migrants.“ *politico.eu* 23. 11. 2015 (online). Dostupné z: <<http://www.politico.eu/article/viktor-orban-interview-terrorists-migrants-eu-russia-putin-borders-schengen/>>. (23. 4. 2016)

Kingsley, Patrick. 2015. „Refugee crisis escalates as migrants break through Hungarian border.“ *The Guardian* (theguardian.com) 16. 9. 2015 (online). Dostupné z: <<http://www.theguardian.com/world/2015/sep/16/refugee-crisis-escalates-as-people-break-through-hungarian-border>>. (23. 4. 2016)

„Merkelové v Sasku spílali do zrádkyně lidu.“ 2015. *E15.cz* 27. 8. (online). Dostupné z: <<http://zpravy.e15.cz/zahranicni/udalosti/merkelove-v-sasku-spilali-do-zradkyne-lidu-1221977>>. (13. 4. 2016)

„Merkel Under Fire: German Conservatives Deeply Split over Refugees.“ 2015b. *Spiegel Online* (spiegel.de) 9. 10. (online). Dostupné z: <<http://www.spiegel.de/international/germany/merkel-under-fire-from-political-allies-in-refugee-crisis-a-1057066.html>>. (12. 4. 2016)

McSweeney, Bill. 2004. *Security, Identity and Interests: A Sociology of International Relations*. Cambridge University Press.

„More Migrant Talks Needed, Merkel Says.“ 2015. *New York Times* (nytimes.com) (video). Dostupné z: <<http://www.nytimes.com/video/world/europe/100000003765764/more-migrant-talks-needed-merkel-says.html>>. (23. 4. 2015)

„Neue Prognose für Deutschland 2015: Vizekanzler Gabriel spricht von einer Million Flüchtlingen.“ 2015a. *Spiegel Online* (spiegel.de). 14. 9. (online). Dostupné z: <<http://www.spiegel.de/politik/deutschland/sigmar-gabriel-geht-von-einer-million-fluechtlinge-2015-aus-a-1052809.html>>. (12. 4. 2016)

Nézöpont Intézet. 2015a. „FIDESZ-KDNP has not been this strong since September of last year.“ Dostupné z: <http://nezopontintezet.hu/wp-content/uploads/2015/09/Nezopont_Intezet_Polling_research_28-09-2015.pdf>. (23. 4. 2016)

Nézöpont Intézet. 2015b. „One and a half times more people are optimistic now than a year ago.“ Dostupné z: <http://nezopontintezet.hu/wp-content/uploads/2016/01/Nezopont_Intezet_Polling_research_06-01-20162.pdf>. (23. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015a. „Economic migration must be stopped, Prime Minister says.“ (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/economic-migration-must-be-stopped-prime-minister-says>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015b. „Prime Minister Orbán urges more sensible EU regulations on immigration“ 26. 1. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/prime-minister-orban-urges-more-sensible-eu-regulations-on-immigration>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015c. „Viktor Orbán’s Speech at the presentation ceremony for the Golden Umbrella Award.“ 22. 2. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/viktor-orban-s-speech-at-the-presentation-ceremony-for-the-golden-umbrella-award>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015d. „The next years will be about hardworking people.“ 28. 2. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/the-next-years-will-be-about-hardworking-people>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015e. „Member States should have as much freedom in migration matters as possible.“ 23. 4. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/member-states-should-have-as-much-freedom-in-migration-matters-as-possible>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015f. „Civic consolidation is ongoing.“ 4. 5. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/civic-consolidation-is-ongoing>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015g. „Prime Minister Viktor Orbán on the Kossuth Rádió programme: 180 minutes.“ 10. 5. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-on-the-kossuth-radio-programme-180-minutes>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015h. „Prime Minister Viktor Orbán’s Speech in the European Parliament.“ 20. 5. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-s-speech-in-the-european-parliament>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015i. „Viktor Orbán’s speech at the conference: Five Years of Governance.“ 1. 6. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/viktor-orban-s-speech-at-the-conference-five-years-of-governance>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015j. „Viktor Orbán: We should not use only the language of strength.“ 5. 6. (online). Dostupné z:

<<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/viktor-orban-we-should-not-use-only-the-language-of-strength>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015k. „All possible solutions must be taken into account with relation to immigration.“ 12. 6. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/every-possibility-needs-to-be-taken-into-account-in-the-case-of-immigrants>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015l. „Hungary will protect its own, and thereby Europe’s external borders from illegal migrants.“ 20. 6. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/hungary-will-protect-its-own-and-thereby-europe-s-external-borders-from-illegal-migrants>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015m. „Immigrants should not be brought to Hungary; they should be taken away.“ 25. 6. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/immigrants-should-not-be-brought-to-hungary-they-should-be-taken-away>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015n. „The decisions adopted conform to the interests of Hungary and the Hungarian people.“ 27. 6. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/the-decisions-adopted-conform-to-the-interests-of-hungary-and-the-hungarian-people>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015o. „Prime Minister Viktor Orbán’s press conference after his talks with Serbian Prime Minister Aleksandar Vucic.“ 3. 7. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-s-press-conference-after-his-talks-with-serbian-prime-minister-aleksandar-vucic>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015p. „Hungarian Defence Force prepared to begin border fence construction.“ 17. 7. (video). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/video-galleries/hungarian-defence-force-prepared-to-begin-border-fence-construction>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015q. „Prime Minister Viktor Orbán’s presentation at the 26th Bálványos Summer Open University and Student Camp.“ 27. 7. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-s-presentation-at-the-26th-balvanyos-summer-open-university-and-student-camp>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015r. „Those who are overwhelmed cannot offer shelter to anyone.“ 3. 9. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/those-who-are-overwhelmed-cannot-offer-shelter-to-anyone>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015s. „Hungary should not be criticised for doing its duty.“ 3. 9. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/handling-the-migrant-crisis-is-not-an-issue-of-strategy-but-of-regulation>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015t. „If we do not protect our borders, tens of millions of migrants will come.“ 5. 9. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/if-we-do-not-protect-our-borders-tens-of-millions-of-migrants-will-come>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015u. „Austrian and Hungarian heads of government to meet next week.“ 5. 9. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/austrian-and-hungarian-heads-of-government-to-meet-next-week>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015v. „The refugees are not seeking political asylum.“ 7. 9. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/the-refugees-are-not-seeking-political-asylum>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015w. „Viktor Orbán’s speech at a meeting of the heads of Hungary’s diplomatic missions abroad.“ 9. 9. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/viktor-orban-s-speech-at-a-meeting-of-the-heads-of-hungary-s-diplomatic-missions-abroad>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015x. „Viktor Orbán’s speech at the 14th Kötöcse civil picnic.“ 17. 9. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/viktor-orban-s-speech-at-the-14th-kotcse-civil-picnic>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015y. „The EU must help protect Greece’s borders.“ 11. 9. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/the-eu-must-help-protect-greece-s-borders>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015z. „Prime Minister Viktor Orbán on Kossuth Rádió’s ‚180 minutes‘.“ 19. 9. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-on-kossuth-radio-s-180-minutes>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015aa. „There can be no refugee camp in Hungary.“ 15. 9. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/there-can-be-no-refugee-camp-in-hungary>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015bb. „Fence to be built on some sections of Croatian border as well.“ 17. 9. (online). Dostupné z:

<<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/fence-to-be-built-on-some-sections-of-croatian-border-as-well>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015cc. „It is Hungary’s historic and moral obligation to protect Europe.“ 22. 9. (video). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/video-galleries/it-is-hungary-s-historic-and-moral-obligation-to-protect-europe>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015dd. „We need the army for protection of the Croatian and Slovenian sections of border.“ 21. 9. (video). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/we-need-the-army-for-protection-of-the-croatian-and-slovenian-sections-of-border>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015ee. „Statement by Prime Minister Viktor Orbán at the international press conference.“ 25. 9. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/statement-by-prime-minister-viktor-orban-at-the-international-press-conference>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015ff. „Prime Minister Viktor Orbán on the programme „180 minutes“ of the public service radio station Kossuth Rádió.“ 3. 10. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-on-the-programme-180-minutes-of-the-public-service-radio-station-kossuth-radio>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015gg. „Europe will not be able to carry burdens of migration alone.“ 1. 10. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/europe-will-not-be-able-to-carry-burdens-of-migration-alone>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015hh. „We are protecting Europe’s Values.“ 17. 10. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/we-are-protecting-europe-s-values>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015ii. „Multiculturalism is creating parallel societies in Europe.“ 26. 10. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/multiculturalism-is-creating-parallel-societies-in-europe>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015jj. „Fence on the Hungarian border is working.“ 25. 10. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/fence-on-the-hungarian-border-is-working>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015kk. „Interview with Viktor Orbán on the „180 minutes“ programme on Kossuth Radio.“ 1. 11. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s>>

speeches/interview-with-viktor-orban-on-the-180-minutes-programme-on-kossuth-radio>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015ll. „Viktor Orbán's Speech at the Opening of the World Science Forum.“ 7. 11. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/viktor-orban-s-speech-at-the-opening-of-the-world-science-forum>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015mm. „Prime Minister Viktor Orbán's interview with Swiss weekly Weltwoche.“ 13. 11. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-s-interview-with-swiss-weekly-weltwoche>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015nn. „Hungary is a protected country today.“ 10. 11. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/hungary-is-a-protected-country-today>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015oo. „Prime Minister Orbán's address in Parliament before the start of daily business.“ 16. 11. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-s-address-in-parliament-before-the-start-of-daily-business>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015pp. „Prime Minister Viktor Orbán's reply in Parliament.“ 17. 11. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-s-reply-in-parliament20151116>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015qq. „V4 countries to send border patrol and police officers to Greece.“ 12. 11. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/v4-countries-to-send-border-patrol-and-police-officers-to-greece>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015rr. „Televised interview Prime Minister Viktor Orbán on the M1 „Tonight“ programme.“ 20. 11. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/televised-interview-with-prime-minister-viktor-orban-on-the-m1-tonight-programme>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015ss. „Prime Minister Viktor Orbán's interview on Kossuth Rádió's „180 minutes“ programme.“ 20. 11. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-s-interview-on-kossuth-radio-s-180-minutes-programme20151124>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015tt. „The EU Treaty must be reconsidered.“ 20. 11. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/the-eu-treaty-must-be-reconsidered>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2015uu. „Prime Minister Viktor Orbán’s interview on Kossuth Rádió’s „180 minutes“ programme.“ 7. 12. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-interviewed-on-kossuth-radio-s-180-minutes-programme20151204>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka maďarské vlády (kormany.hu). 2016. „Interview given by Prime Minister Viktor Orbán to the newspaper *Magyar Idök*.“ 6. 1. (online). Dostupné z: <<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/interview-given-by-prime-minister-viktor-orban-to-the-newspaper-magyar-idok>>. (20. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové kancléřky (bundeskanzlerin.de). 2015a. „Taking a clear stance against Pegida.“ 6. 1. (online). Dostupné z: <https://www.bundeskanzlerin.de/Content/EN/Artikel/2015/01_en/2014-12-15-pegida-fluechtlinge_en.html>. (12. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové kancléřky (bundeskanzlerin.de) 2015b. „Bridges between nations.“ 12. 1. (online). Dostupné z: <https://www.bundeskanzlerin.de/Content/EN/Artikel/2015/01_en/2015-01-12-kanzlerin-davutoglu_en.html>. (12. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové kancléřky (bundeskanzlerin.de) 2015c. „Pressekonferenz von Bundeskanzlerin Merkel und dem luxemburgischen Premierminister Bettel.“ 16. 6. (online). Dostupné z: <<https://www.bundeskanzlerin.de/Content/DE/Mitschrift/Pressekonferenzen/2015/06/2015-06-16-merkel-bettel.html>>. (12. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové kancléřky (bundeskanzlerin.de) 2015d. „Refugees-federal government to double financial assistance.“ 18. 6. (online). Dostupné z: <https://www.bundeskanzlerin.de/Content/EN/Artikel/2015/06_en/2015-06-18-spitzentreffen-im-kanzleramt_en.html>. (12. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové kancléřky (bundeskanzlerin.de) 2015e. „Rede von Bundeskanzlerin Merkel bei der Verleihung der Ehrendoktorwürde durch die Universität Bern am 3. September 2015.“ 3. 9. (online). Dostupné z: <<https://www.bundeskanzlerin.de/Content/DE/Rede/2015/09/2015-09-04-merkel-bern.html>>. (12. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové kancléřky (bundeskanzlerin.de) 2015f. „Flüchtlingsfrage gesamteuropäisch lösen.“ 4. 9. (online). Dostupné z: <<https://www.bundeskanzlerin.de/Content/DE/Artikel/2015/09/2015-09-04-fluechtlinge-gesamt.html>>. (12. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové kancléřky (bundeskanzlerin.de) 2015g. „German government presents overall strategy.“ 7. 9. (online). Dostupné z: <https://www.bundeskanzlerin.de/Content/EN/Artikel/2015/09_en/2015-09-07-koalitionsausschuss-fluechtlinge-merkel-gabriel_en.html>. (12. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové kancléřky (bundeskanzlerin.de) 2015h. „For a mandatory refugee quota.“ 8. 9. (online). Dostupné z: <https://www.bundeskanzlerin.de/Content/EN/Artikel/2015/09_en/2015-09-09-besuch-schwedischer-ministerpr%C3%A4sident_en.html;jsessionid=09284FA6695B4FC33E75C8A380D6C26D.s3t2>. (12. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové kancléřky (bundeskanzlerin.de) 2015i. „Rede von Bundeskanzlerin Merkel auf der Eröffnungsveranstaltung des 4. ver.di-Bundeskongresses am 20. September 2015 in Leipzig.“ 20. 9. (online). Dostupné z: <<https://www.bundeskanzlerin.de/Content/DE/Rede/2015/09/2015-09-21-merkel-verdi.html>>. (12. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové kancléřky (bundeskanzlerin.de) 2015j. „Changing and accelerating asylum procedures.“ 29. 2. (online). Dostupné z: <https://www.bundeskanzlerin.de/Content/EN/Artikel/2015/09_en/2015-09-29-asyl-fluechtlingspolitik_en.html>. (12. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové kancléřky (bundeskanzlerin.de) 2015k. „Rede von Bundeskanzlerin Merkel am 7. Oktober 2015 vor dem Europäischen Parlament.“ 7. 10. (online). Dostupné z: <<https://www.bundeskanzlerin.de/Content/DE/Rede/2015/10/2015-10-07-rede-bkin-eu-parlament.html>>. (12. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové kancléřky (bundeskanzlerin.de) 2015l. „Effective procedures, early integration.“ 15. 10. (online). Dostupné z: <https://www.bundeskanzlerin.de/Content/EN/Artikel/2015/10_en/2015-10-15-asyl-fluechtlingspolitik.html>.

Oficiální webová stránka spolkové kancléřky (bundeskanzlerin.de) 2015m. „Rede von Bundeskanzlerin Merkel anlässlich des 60. Jahrestages der Abstimmung über das Saarstatut am 23. Oktober 2015.“ 23. 10. (online). Dostupné z: <<https://www.bundeskanzlerin.de/Content/DE/Rede/2015/10/2015-10-23-rede-festakt-saarbruecken.html>>. (12. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové kancléřky (bundeskanzlerin.de) 2015n. „Important humanitarian matters resolved, reports Chancellor.“ 26. 10. (online). Dostupné z: <https://www.bundeskanzlerin.de/Content/EN/Reiseberichte/2015/2015-10-25-treffen-bruessel-balkan-fluechtlinge_en.html>. (12. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové kancléřky (bundeskanzlerin.de) 2015o. „Rede von Bundeskanzlerin Merkel beim Jahresessen des Industrie-Club Düsseldorf e.V. am 4.

November 2015.“ 4. 11. (online). Dostupné z: <<https://www.bundestkanzlerin.de/Content/DE/Rede/2015/11/2015-11-05-jahresessen-industrie-club.html>>. (12. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové kancléřky (bundestkanzlerin.de) 2015p. „Schneller Verfahren, einheitlicher Ausweis.“ 6. 11. (online). Dostupné z: <<https://www.bundestkanzlerin.de/Content/DE/Artikel/2015/11/2015-11-06-kanzleramt-fluechtlingspolitik.html>>. (12. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové kancléřky (bundestkanzlerin.de) 2015q. „Rede von Bundeskanzlerin Merkel bei der Veranstaltung „60 Jahre Gastarbeiter in Deutschland“ am 7. Dezember 2015.“ 7. 12. (online). Dostupné z: <<https://www.bundestkanzlerin.de/Content/DE/Rede/2015/12/2015-12-07-rede-60-jahre-gastarbeiter.html>>. (12. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2014. „Pressstatement von Bundeskanzlerin Merkel und dem bulgarischen Ministerpräsidenten Borissow.“ 15. 12. (video). Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/SiteGlobals/Forms/Webs/Breg/Suche/DE/Solr_Mediathek_formular.html?id=1300958&cat=videos&templateQueryString=bulgaria&doctype=Video>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015a. „Rede von Bundeskanzlerin Angela Merkel auf der Münchener Sicherheitskonferenz 2015.“ 8. 2. (video). Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/SiteGlobals/Forms/Webs/Breg/Suche/DE/Solr_Mediathek_formular.html?id=1320926&cat=videos&doctype=Video>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015b. „Rede von Bundeskanzlerin Dr. Angela Merkel auf dem G7- Dialogforum der Nichtregierungsorganisationen am 20. April 2015 in Berlin.“ 20. 9. (online). Dostupné z: <<https://www.bundesregierung.de/Content/DE/Bulletin/2010-2015/2015/04/52-1-bk-g7-dialogforum.html>>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015c. „Pressekonferenz von Bundeskanzlerin Merkel, Bundesminister de Maizière, Bundesminister Gabriel, Ministerpräsidentin Kraft und Ministerpräsident Seehofer anlässlich des Flüchtlingsgipfels.“ 8. 5. (online). Dostupné z: <<https://www.bundesregierung.de/Content/DE/Mitschrift/Pressekonferenzen/2015/05/2015-05-08-merkel-fluechtlingsgipfel.html>>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015d. „Gemeinsame Aufgabe für Bund und Länder.“ 8. 5. (online). Dostupné z: <<https://www.bundesregierung.de/Content/DE/Artikel/2015/05/2015-05-06-fluechtlinge.html>>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015e. „Gemeinsame Pressekonferenz der Bundeskanzlerin und des französischen Präsidenten.“ 19. 5. (video). Dostupné z:

<https://www.bundesregierung.de/SiteGlobals/Forms/Webs/Breg/Suche/DE/Solr_Mediathek_formular.html?id=1369644&cat=videos&doctype=Video>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015f. „Regierungserklärung von Bundeskanzlerin Dr. Angela Merkel zum Europäischen Rat am 25./26. Juni 2015 in Brüssel vor dem Deutschen Bundestag am 18. Juni 2015 in Berlin.“ 18. 6. (online). Dostupné z:

<<https://www.bundesregierung.de/Content/DE/Bulletin/2010-2015/2015/06/84-1-bk-regerkl-bt.html>>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015g. „Presskonferenz der Bundeskanzlerin und der Regierungschefinnen und Regierungschefs der Bundesländer.“ 18. 6. (online). Dostupné z:

<<https://www.bundesregierung.de/Content/DE/Mitschrift/Pressekonferenzen/2015/06/2015-06-18-merkel-regierungschefs-kanzleramt.html>>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015h. „Rede von Bundeskanzlerin Merkel beim Jahresempfang für das Diplomatische Corps am 13. Juli 2015.“ 13. 7. (online). Dostupné z:

<<https://www.bundesregierung.de/Content/DE/Rede/2015/07/2015-07-14-merkel-diplomatischer-corps.html>>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015i. „Pressestatements von Bundeskanzlerin Merkel und dem französischen Staatspräsidenten Hollande vor ihrem Gespräch am 24. August 2015.“ 24. 8. (online). Dostupné z:

<<https://www.bundesregierung.de/Content/DE/Mitschrift/Pressekonferenzen/2015/08/2015-08-24-pressestatements-merkel-hollande.html>>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015j. „Dankesrede von Bundeskanzlerin Dr. Angela Merkel bei der Überreichung des Großen Goldenen Ehrenzeichens am Bande durch den Bundeskanzler der Republik Österreich am 27. August 2015 in Wien.“ 27. 8. (online). Dostupné z:

<<https://www.bundesregierung.de/Content/DE/Bulletin/2010-2015/2015/08/103-2-bk-oesterreich.html>>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015k. „Rede von Bundeskanzlerin Dr. Angela Merkel beim Besuch der Lange Uhren GmbH am 26. August 2015 in Glashütte.“ 27. 8. (online). Dostupné z:

<<https://www.bundesregierung.de/Content/DE/Bulletin/2010-2015/2015/08/103-1-bk-besuch.html>>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015l. „Pressekonferenz von Bundeskanzlerin Merkel, dem österreichischen Bundeskanzler Faymann, dem serbischen Ministerpräsidenten Vučić, und der Hohen Vertreterin der Union für Außen- und Sicherheitspolitik und Vizepräsidentin der Europäischen Kommission Mogherini anl. der Konferenz zum westlichen Balkan am 27. August 2015.“ 27. 8. (online). Dostupné z: <<https://www.bundesregierung.de/Content/DE/Mitschrift/Pressekonferenzen/2015/08/2015-08-27-wien.html>>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015m. „Sommer-Pressekonferenz von Bundeskanzlerin Merkel.“ 31. 8. (video). Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/SiteGlobals/Forms/Webs/Breg/Suche/DE/Solr_Mediathek_formular.html?id=1418726&cat=videos&doctype=Video>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015n. „Antwort der Bundeskanzlerin auf die Frage nach dem Schutz vor einer Islamisierung.“ 9. 9. (video). Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/SiteGlobals/Forms/Webs/Breg/Suche/DE/Solr_Mediathek_formular.html?id=1429240&cat=videos&doctype=Video>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015o. „Haushaltsrede der Bundeskanzlerin.“ 9. 9. (video). Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/SiteGlobals/Forms/Webs/Breg/Suche/DE/Solr_Mediathek_formular.html?id=1429050&cat=videos&doctype=Video>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015p. „Pressestatements der Kanzlerin und der Ministerpräsidenten Woidke und Haseloff.“ 15. 9. (video). Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/SiteGlobals/Forms/Webs/Breg/Suche/DE/Solr_Mediathek_formular.html;jsessionid=5FA443F38596313FCF036C3F5CF1388D.s5t1?id=1431388&cat=videos&doctype=Video>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015q. „Pressestatements von Bundeskanzlerin Merkel und dem österreichischen Bundeskanzler Faymann.“ 15. 9. (video). Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/SiteGlobals/Forms/Webs/Breg/Suche/DE/Solr_Mediathek_formular.html?id=1431366&cat=videos&doctype=Video>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015r. „Presseunterrichtung der Kanzlerin und des finnischen Ministerpräsidenten.“ 22. 9. (video). Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/SiteGlobals/Forms/Webs/Breg/Suche/DE/Solr_Mediathek_formular.html?id=1434358&cat=videos&doctype=Video>.

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015s. „Merkel: „Ein guter Tag für Kommunen.“ 24. 9. (online). Dostupné z:

<<https://www.bundesregierung.de/Content/DE/Artikel/2015/09/2015-09-24-fluechtlinge-kanzleramt.html>>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015t. „Regierungserklärung von Bundeskanzlerin Merkel.“ 24. 9. (online). Dostupné z: <<https://www.bundesregierung.de/Content/DE/Regierungserklaerung/2015/2015-09-24-regierungserklaerung.html>>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015u. „Regierungserklärung von Bundeskanzlerin Merkel.“ 15. 10. (video). Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/SiteGlobals/Forms/Webs/Breg/Suche/DE/Solr_Mediathek_formular.html?id=1643820&cat=videos&doctype=Video>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015v. „Rede von Bundeskanzlerin Merkel in der Generaldebatte zum Bundeshaushalt 2016.“ 25. 11. (video). Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/SiteGlobals/Forms/Webs/Breg/Suche/DE/Solr_Mediathek_Startseite_formular.html?id=1667506&doctype=all>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015w. „Regierungserklärung von Bundeskanzlerin Angela Merkel zum EU-Rat am 17. und 18. Dezember.“ 16. 12. (video). Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/SiteGlobals/Forms/Webs/Breg/Suche/DE/Solr_Mediathek_Startseite_formular.html?id=1678774&doctype=all>. (8. 4. 2016)

Oficiální webová stránka spolkové vlády (bundesregierung.de). 2015x. „Flüchtlingsszuzug ist ‚Chance von morgen‘.“ 31. 12. (video). Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/Webs/Breg/DE/Mediathek/Einstieg/mediathek_einstieg_podcasts_node.html?id=1680978>. (8. 4. 2016)

Peoples, Columba, Nick Vaughan-Williams. 2010. *Critical Security Studies: An Introduction*. London, New York: Routledge.

Powell, Rhonda Louise. 2008. „The Rational Concept of Security.“ (online). Dostupné z: <<http://ssrn.com/abstract=959266>>. (23. 4. 2016)

„Rede von Angela Merkel.“ 2015. *Christlich Demokratisch Union Deur* (cdu.de). 14. 12. (video). Dostupné z: <<https://www.cdu.de/artikel/rede-von-angela-merkel-0>>. (15. 3. 2016)

Robins-Early, Nick. 2015. „How Hungary’s Viktor Orban Became The Villain Of Europe’s Refugee Crisis.“ *huffingtonpost.com* (online). Dostupné z: <http://www.huffingtonpost.com/entry/viktor-orban-hungary-refugee-crisis_us_5601b038e4b0fde8b0d021e3>. (15. 4. 2016)

„Serbian PM ‚shocked‘ at Hungary’s plan for migrant fence.“ 2015b. *BBC* (bbc.com) 18. 6. (online). Dostupné z:

<<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/6887997/3-18062015-CP-EN.pdf/4457b050-26f9-4cf1-bf27-9ffb73ff8c7b>>. (20. 4. 2015)

"Sich jetzt wegzuducken und zu hadern, das ist nicht mein Angang." 2015. *Deutschlandfunk* (DLF) 4. 10. (online). Dostupné z: <http://www.deutschlandfunk.de/angela-merkel-sich-jetzt-wegzuducken-und-zu-hadern-das-ist.868.de.html?dram:article_id=332881>. (10. 4. 2016)

Taureck, Rita. 2006. „Securitization theory and securitization studies“. The University of Warwick. Dostupné z: <http://wrap.warwick.ac.uk/1082/1/WRAP_Floyd_Securitization_theory_and_securitization_studies_WRAP.pdf>. (25. 3. 2016)

Toğral, Burcu. 2012. „Securitization of Migration in Europe: Critical Reflections on Turkish Migration Practices.“ *Alternatives: Turkish Journal of International Relations* 11 (2): 65-77 (online). Dostupné z: <<http://alternativesjournal.net/article/view/5000150693>>. (25. 3. 2016)

Vultee, Fred. 2010. „Securitization: A new approach to the framing of the ‚war on terror‘.“ *Journalism Practice* 4 (1): 33-47. Dostupné z: <<http://www.tandfonline.com/loi/rjop20>>. (25. 3. 2016)

Waever, Ole. 1995. „Securitization and Desecuritization.“ Pp. 46-86 in Ronnie D. Lipschutz (ed.). *On Security*. New York: Columbia University Press.

Waisová, Šárka. 2001. „Od národní bezpečnosti k mezinárodní bezpečnosti“ *Mezinárodní vztahy* 3 (online). Dostupné z: <<https://mv.iir.cz/article/view/124>>. (20. 3. 2016)

„Wir wollen keine multikulturelle Gesellschaft“ *Frankfurter Allgemeine* 5. 2. 2015 (online). Dostupné z: <http://www.faz.net/aktuell/politik/europaeische-union/viktor-orban-im-interview-ueber-russland-und-umgang-mit-fluechtlingen-13411128-p5.html?printPagedArticle=true#pageIndex_5>. (23. 4. 2016)

Přílohy

Tabulka 1: Řečové akty Angely Merkelové

Speech Act/Move	Politizace	Sekuritizace	Desekuritizace
<i>„není místo pro štvání a urážení lidí, kteří k nám přišli z jiné země“</i>	✓		✓
<i>„jsem kancléřkou všech Němců“</i>	✓		
<i>„nezávisle na náboženství, ti, kteří uznávají zákony, žijí tu, umí jazyk, jsou zde stejně jako všichni ostatní vítáni“</i>	✓		✓
<i>„Solidarita a zodpovědnost musí jít ruku v ruce.“</i>	✓		✓
<i>.Možnost návratu takových osob zpět do Evropy, může ohrozit „naši vlastní vnitřní bezpečnost“.</i>	✓		
<i>„...každá úroveň- vláda, spolkové země, obce- přispívá k tomu, aby byly tyto mimořádné problémy dobře vyřešeny“</i>	✓		
<i>„...tento dokument, zpodobňuje ducha sdílené zodpovědnosti. Jsem absolutně přesvědčená, že čelíme jedné z největších výzev, které kdy Evropská unie viděla“</i>	✓		✓

<i>„je pro nás velmi, velmi důležité být schopní bránit naši bezpečnost; musí být zajištěno, že islámští bojovníci si nebudou moci vynutit svou cestu do Evropské unie“.</i>	✓		
<i>„je tu možnost, že to vyřešíme velmi dobře a vyjdeme z toho silnější“</i>	✓		✓
<i>„Musíme zastavit zlo a kriminální činy obchodníků s lidmi, jejichž zájem tkví v bezohledném vykořisťování vážné situace bezmocných a zranitelných lidí.“</i>	✓		✓
<i>„Co se týká přijímání uprchlíků, musí dojít k férovému přerozdělení zátěže.“</i>	✓		✓
<i>„Rostoucí počet žadatelů o azyl a uprchlíků představuje pro Německo ohromé závazky“.</i>	✓		
<i>„země sice není situací přetížena“.</i>	✓		✓
<i>Musíme se pokusit mobilizovat všechny personální rezervy (míněno úředníků, pozn. autora) k pomoci při registraci“.</i>	✓		
<i>„Byla tam agresivní, xenofobní nálada, která není v žádném případě přijatelná. Je odpudivé, jak pravicoví extremisté a nenonacisté zkouší hlásat hloupé nenávistné projevy.“ „Tito násilníci jsou ostudou naší země.“</i>	✓		✓
<i>„Zjistíme identitu syrských občanů a zkontrolujeme, zda tam figuruje jakékoliv teroristické pozadí.“</i>	✓		✓
<i>„obrovský národní úkol“</i>	✓		
<i>„...více příležitostí než rizik...“</i>	✓		✓
<i>„Není žádná biografická zkušenost, žádný historický zážitek, nic, nic neospravedlňuje takové jednání.“</i>	✓		✓

<i>„tendence hovořit o existujících rozdílech se teď bude znovu stupňovat“</i>	✓		
<i>„Německo je imigrační zemí“.</i>	✓		
<i>„...když někdo začne říkat: ‚Muslimy nechceme, jsme křesťanskou zemí‘. To není správně.“</i>	✓		✓
<i>„Evropa je Evropou všech“</i>	✓		✓
<i>„Toto je varování pro všechny z nás, že musíme okamžitě najít řešení migrační situace ve shodě s Evropským duchem. A to znamená na základě solidarity.“</i>	✓		
<i>„...Německo je velkou zemí. Tuto výzvu zvládneme.“</i>	✓		✓
<i>„Ti, co prošli politickou perzekucí, získají v Německu azyl. Mají právo na to s námi zůstat bez strachu a nesnází.“</i>	✓		✓
<i>„...strach ještě nikdy nebyl dobrým rádcem, v osobním životě, ani v tom společenském. Kultura a společnosti ovlivňované strachem, s jistotou neovládnou budoucnost“</i>	✓		✓
<i>„...nakonec můžeme jenom vyhrát.“</i>	✓		✓
<i>Už od začátku by měla mít nejvyšší prioritu integrace. Když se to udělá dobře, přinese to více příležitostí než rizik“.</i>	✓		✓
<i>„Pokud se budeme muset začít omlouvat, že ukážeme přátelskou tvář v nouzových situacích, potom tohle není moje země.“</i>	✓		
<i>„Jsme silnou zemí. Chceme být rozmanitou zemí.“; „také musíme poznávat odlišné kulturní charaktery“</i>	✓		✓
<i>„globální problém“</i>	✓		

„Nikdo nemůže říkat: ‚Já chci tam a ne do jiné země‘. Neexistuje žádný svobodný výběr země“.	✓		✓
„...očekáváme respekt k pravidlům a hodnotám, které stanovuje naše ústava, také že se na těchto základech integrují do naší společnosti, především s ochotou učit se německy.“	✓		✓
„...jsem přesvědčená o tom, že Německo zvládne přijetí i integraci tolika uprchlíků.“	✓		
„Ale nemůže to být tak, že pouze tři nebo čtyři země ponесou celé břímě uprchlické politiky“.	✓		
„Opravdu masivní počet uprchlíků mění evropskou agendu ještě jiným způsobem, a natrvalo, protože vyzývají (challenge) naše hodnoty a zájmy nás, jako Evropanů...“.	✓		
„...to, co všechno v současnosti prožíváme, je pro Evropu katastrofou.“	✓		
„Jste tu vítáni, ale to přivítání je vázáno pravidly.“	✓		✓
Je důležité přistoupit k těm, kteří „nemají žádnou perspektivu zůstat“ a říci: „Musíte se vrátit domů“.	✓		
„V krizích se také mohou nacházet příležitosti.“	✓		✓
„...musíme vnímat integraci jako obohacení“	✓		✓
„Náš způsob života, naše svoboda a náš právní stát jsou mnohem silnější než jakákoliv forma teroru“.	✓		✓
„Z úspěšného přistěhovalectví může země ještě vytěžit-ekonomicky i společensky.“	✓		✓
„Avšak je také pravdou, že můžeme	✓		✓

<i>tyto výzvy porazit, protože Německo je silná země.“</i>			
--	--	--	--

Tabulka 2: Řečové akty Viktora Orbána

Speech Act/Move	Politizace	Sekuritizace	Desekuritizace
<i>„ochránit Maďarsko před tím, aby se stalo cílem imigrantů“</i>	✓		
<i>„Maďarsko neprosazuje anti-imigrační postoj“</i>	✓		✓
<i>„Je to obrovský úkol a riskantní věc, když kultury žijí společně, tím spíše pokud jde o islám a křesťanství.“</i>	✓		
<i>„My jsme proti imigraci.“</i>	✓		
<i>„Nechceme žádnou multikulturní společnost.“</i>	✓		
<i>„Ale potom je pošleme zpět, odkud přišli. Pokud nejsou politicky perzekuováni“</i>	✓		
<i>„Můžeme ochránit lidi, když mnozí z nich nejsou ochotní přijmout evropskou kulturu nebo když někteří přicházejí s úmyslem evropskou kulturu zničit?“</i>	✓	✓	
<i>„pustíme mylnou představu o multikulturní společnosti předtím, než promění Maďarsko v uprchlický tábor“</i>	✓		
<i>„...jsme svázáni nařízením EU, která ohrožují maďarský způsob vypořádání se s migračním problémem. V případech, které se nás týkají, bychom rádi řešili problémy sami, a my bychom je mohli sami řešit.“</i>	✓		

„Maďarsko je v mnohem horší situaci, než kterýkoliv stát v západní Evropě.“	✓		
„Naše komunita nechce vidět imigranty v Maďarsku.“	✓		
„...všichni žadatelé o azyl přijíždějící do Maďarska ilegálně se zaseknou v Maďarsku, jako v obřím pytli, a to ohrozí samotná naše živobytí, pracovní místa a vše, co budujeme posledních pár let.“	✓		
„Je to porušení jednoho z nejdůležitějších pravidel daného státu a každý pachatel musí být okamžitě vzat do vazby a podroben náležitému řízení.“	✓		
„Maďarsko bude nuceno čelit nezvládnutelnému sociálnímu napětí.“	✓	✓	
„...situace v Maďarsku v současnosti není taková, abychom byli schopni nabídnout imigrantům práci“.	✓		
„...imigranti nejsou to stejné, co uprchlíci. Chtějí lepší život, a proto sem přicházejí.“	✓		
„Pokud uděláme chybu v otázce imigrace jen jednou, pokud na chvíli ztratíme rovnováhu srdce a mysli, nastanou změny, které už později nepůjdou změnit.“	✓		
„Maďarsko nebude usilovat o asistenci při ochraně vlastních hranic, považuje to za svou vlastní povinnost“.	✓		
„Jsme proto pod tlakem ze dvou směrů a nemůžeme to unést.“	✓		
„Maďaři nechtějí nelegální imigranty.“	✓		
„Abych to shrnul, můžeme říct, že nelegální imigrace je stejně tak hrozbou pro Maďarsko i pro Evropu. Je to hrozba pro naše společné hodnoty a naši kulturu a dokonce pro naši diverzitu. Je to hrozba pro bezpečnost Evropského lidu- hrozba, která podryvá naši schopnost stmelit ekonomické úspěchy. Nyní není otázkou pouze to, v jaké Evropě bychom chtěli my Maďaři žít, ale zda to, co dnes nazýváme Evropou, vůbec	✓	✓	

<i>přežije. Chceme Evropu ochránit pro Evropany. “</i>			
<i>„...vše, co se nyní děje před našima očima bude mít výbušné důsledky pro celou Evropu a působí poplach po celém světě.“</i>	✓		
<i>„Musíme přiznat, že pošetilá imigrační politika Evropské unie je zodpovědná za tuto situaci.“</i>	✓		
<i>„...ti, kteří přijíždějí, byli vychováni v jiném náboženství a reprezentují radikálně odlišnou kulturu“</i>	✓		
<i>„ulevit strachu v srdcích lidu Maďarska a Evropy“.</i>			
<i>„Můžeme diskutovat o kvótách a jiných otázkách, ale bez poskytnutí dostačujícího a účinného systému hraničních kontrol nemá smysl diskutovat o čemkoliv jiném.“</i>	✓		
<i>„Pokud neochráníme naše hranice, stále budou přicházet desítky milionů migrantů“</i>	✓		
<i>“proud masové migrace je neomezený“.</i>	✓		
<i>„nemáme problém s muslimy, kteří žijí v Maďarsku, nejsou to imigranti, žijí tu v souladu se zákonem“.</i>	✓		✓
<i>„proto s nimi musíme zacházet jako s migranty spíše než jako s uprchlíky“</i>	✓		
<i>„Mnoho lidí v Evropě podceňuje úroveň rizika“</i>	✓		
<i>„Pokud necháme každého vstoupit, zničíme Evropu. “</i>	✓	✓	
<i>„Jediným východiskem pro ty, kteří chtějí zachovat Evropu jako křesťanskou kulturu je nedovolit více a více muslimům přicházet do Evropy.“</i>	✓		
<i>„ kdekoliv v Evropě se objeví větší islámské komunity, vznikají paralelní společnosti. V podstatě bráníme náš životní styl“</i>	✓		
<i>„...plot, který stavíme nyní, stavíme v zájmu ochrany životního stylu a svobody“.</i>	✓		
<i>„Nyní jsme zaplaveni nespočtem imigrantů: je to invaze, boří ploty a je nám všem jasné, že k nám nepřišli hledat útočiště a nepřehají o život.“</i>	✓	✓	

<i>„nedávné dny jsme viděli opravdovou rebélii mezi nelegálními imigranty, kteří revoltují proti maďarskému legálnímu systému“.</i>	✓	✓	
<i>„Musíme ochránit Maďarsko“</i>	✓	✓	
<i>„uprchlíci představují hrozbu pro evropskou identitu“.</i>	✓	✓	
<i>„Muslimové chtějí lepší životní standardy v Evropě, ale nechtějí změnit jejich kulturu a orientaci“.</i>	✓		
<i>„globální problém“</i>	✓		
<i>„To, co děláme, omezuje naše vlastní příležitosti v životě, ochuzuje kvalitu našich životů, naše hodnoty jsou v ohrožení a ohrožuje to náš způsob života“.</i>	✓	✓	
<i>„Muslimská komunita je cenná“</i>	✓		✓
<i>„Nejenom, že imigranti teď tlučou na naše dveře, ale oni je také bourají. Nejenom pár stovek či tisíců, ale miliony migrantů obléhají hranice Maďarska a Evropy.“</i>	✓		
<i>„Zjevně ekonomičtí ilegální migranti se vydávají za uprchlíky. Shledáváme, že naše hranice jsou v nebezpečí, náš způsob života založený na respektování práva je v nebezpečí a Maďarsko i celá Evropa jsou v nebezpečí. To, co se teď děje, je invaze, byli jsme napadeni.“</i>	✓	✓	
<i>„jednotlivé státy budou nucené bránit se této brutální hrozbě urputným bojem, tím, že přinesou mimořádné oběti“.</i>	✓	✓	
<i>Měli bychom se připravit na dlouhodobý boj.“</i>	✓		
<i>„Nikdo na světě není povinen přijímat ekonomické migranty“</i>	✓		
<i>„Jsme ve velkých potížích. Rozměr výzvy je enormní, její potenciál zhoršit se je neomezený a evropští lídři si to musí uvědomit.“</i>	✓		
<i>„řešení demografických obtíží mladými muži, kteří vypadají jako válečníci z arabského světa.“</i>	✓		

„Krise by mohla jednoduše destabilizovat Evropu. Není těžké si představit, že za rok či dva bude stará politická elita nahrazena radikály“	✓		
„muslimská víra, kterou ctíme a respektujeme, není zodpovědná za hlavní příčiny tohoto masového migračního přesunu. Zvu Vás všechny, abyste se připojili k našim snahám vyhnout se šíření anti-muslimských nálad“	✓		✓
„Islámská kultura je nyní silnější než naše. Islám nikdy nebyl součástí Evropy, ale přišel do Evropy“, netvoří součást Evropy „v duchovním smyslu“	✓		
„naše identita je v sázce“.	✓		
„i jeden terorista je příliš“	✓		
„kteří jsou ochotni podpořit cokoli, co oslabí národní státy“	✓		
„Evropa je zaplavena“.	✓		
„nekontrolovaný a neregulovaný proces, jehož nepřesnější definicí je ‚invaze‘ „Evropa by se neměla izolovat, ale ani by se neměla vzdávat křesťanských základů. Existenční hrozba, které čelíme, znamená, že my, Evropané zapomínáme jak za sebe bojovat“	✓	✓	
„Je bolestné, jenom zvážit kolik teroristů již mohlo vkročit na území našeho státu. Cítíme, že samotná existence Evropy je v sázce.“	✓	✓	
„Rád bych informoval každého občana Maďarska, že do té doby, co má tato vláda dech ve svém těle, nebudou žádné kvóty, žádné přeshraniční návraty migrantů z jiných zemí.“	✓		
„Současná migrační situace v Evropě není ‚win-win‘ situace, ale ‚lose-lose‘. Jinými slovy, špatná pro všechny.“	✓		
„A je zřejmé, že někteří z nich využívají masivní tok migrantů k získání přístupu do Evropy jako teroristé. Hrozba trvá a je přímá.“	✓	✓	

„V této době Maďarsko není mezi terči“	✓		✓
„Samozřejmě to není obecně přijímáno, ale z faktického hlediska jsou všichni teroristé v podstatě migranti.“	✓	✓	
„jakákoliv iniciativa usilující připravit maďarský lid o možnost volného pohybu, nepřijatelná“	✓		
„víra v to, že pokud otevřeme dveře imigraci, bude život v Evropě šťastný, zářivý a žádoucí, je šílená“.	✓		
„Jestli chceme zůstat v demokratické Evropě, musí také vyřešit masovou migraci v souladu s přáním lidu.“	✓		

Tabulka 3: Přehled nejvýznamějších událostí migrační krize za rok 2015

Duben	
13. 4.	potopení lodi převážející migranty do Evropy (400 obětí)
18. 4.	tragédie ve Středozezemním moři (více než 800 obětí)
Květen	
13. 5.	EK: návrh na přerozdělení 20 tisíc uprchlíků novým systémem kvót
Červen	
17. 6.	Maďarsko oznámilo stavbu plotu
Červenec	
13. 7.	Maďarsko začalo stavět plot na hranicích se Srbskem
20. 7.	EU odsouhlasila přerodělit 32 256 migrantů z Řecka a Itálie
Srpen	
27. 8.	nález nákladního vozu v Rakousku s mrtvými uprchlíky (71 obětí)
Září	
1. – 2. 9.	Maďarsko uzavřelo nádraží Keleti
2. 9.	na veřejnost se dostala fotografie mrtvého chlapce na pláži
4. – 5. 9.	„dlouhý pochod“ („pochod naděje“) z Budapešti do Vídně
5. – 7. 9.	Německo oznámilo, že uvítá více migrantů a uprchlíků
9. 9.	Jean-Claude Juncker prezentoval návrh na přerozdělení 120 tisíc uprchlíků na základě kvót
13. 9.	Německo dočasně omezilo vlakovou dopravu a zavedlo kontroly na hranicích
14. 9.	náhodné kontroly začaly provádět také Rakousko, Slovensko a Nizozemí
	německé varování: do Německa může přijít až 1 milion uprchlíků v roce 2015
	Maďarsko deklarovalo stav pohotovosti; kdo překročí hranice ilegálně, bude zatčen
	návrh EU přerozdělit 160 tisíc migrantů
16. 9.	Roszke: Maďarsko použilo slzný plyn a vodní děla proti migrantům
22. 9.	Schváleny kvóty na rozdělení migrantů mezi členské země EU (proti hlasovalo Maďarsko, Česká republika, Slovensko, Polsko)
Říjen	
17. 10.	Maďarsko uzavřelo hranici s Chorvatskem

Listopad	
4. 11.	přerozděleny první rodiny
11. – 13. 11.	oznámení o stavbě další plotů na slovinsko-chorvatských a rakousko-slovinských hranicích
13. 11.	teroristické útoky v Paříži
19. 11.	Makedonie, Srbsko, Chorvatsko uzavřely hranice migrantům z neválečných zemí

Abstrakt

Tato bakalářská práce analyzuje veřejné projevy kancléřky Angely Merkelové a maďarského předsedy vlády Viktora Orbána týkající se tématu migrace. Cílem této práce je na základě teorie sekuritizace vyzkoumat jaké fáze sekuritizačního procesu dosáhla rétorika daných aktérů během roku 2015. Teoretická část se zabývá myšlenkami kodaňské školy, která se věnuje posunu od tradičního vnímání zdrojů hrozeb k nevojenským a nepolitickým hrozbám. Ovšem tato část především zkoumá sekuritizační teorii a sekuritizační proces. Za účelem provedení analýzy jsou využívány veřejné projevy, rozhovory a tiskové konference. Poslední kapitola práce poskytuje komparaci zkoumaných výstupů. V závěrečné části autorka posuzuje, jaké fáze sekuritizačního procesu dosáhla rétorika lídrů Německa a Maďarska. Za účelem zjistit, zda došlo k úspěšné sekuritizaci, práce využívá výzkumy veřejného mínění. Autorka dochází k závěru, že v obou případech bylo dosaženo jiné fáze procesu. Kancléřka se pokusila o desekuritizaci migrace, naopak Viktor Orbán dosáhl fáze úspěšné sekuritizace.

Klíčová slova

teorie sekuritizace, kodaňská škola, migrace, Německo, Maďarsko, řečový akt, sekuritizace migrace, islám

Abstract

The thesis analyzes the public speeches of the prime minister Viktor Orbán and the chancellor Angela Merkel regarding the issue of migration. The purpose of this text is to explore which phase of the securitization process was achieved within the actors' public speeches addressed in 2015 on the basis of the securitization theory. The theoretical part concerns ideas of the Copenhagen school which is focused on the move from traditional perception of the sources of threats to non-military and non-political threats. This part primarily studies the securitization theory and the process of securitization. In order to conduct the analysis the author uses the public speeches, interviews or press conferences. The last chapter of the thesis provides a comparison of the researched outcomes. In the last part the author assesses which of the phases of the securitization process was reached by the leaders of Germany and Hungary. In order to find out if the securitization came to pass the thesis uses public opinion polls. Finally, the author comes to the conclusion that in both cases was reached different phase of the process. The chancellor made an effort to de-securitize the issue of migration, on the contrary Viktor Orbán reached the phase of successful securitization.

Key words

securitization theory, Copenhagen school, migration, Germany, Hungary, speech act,
securitization of migration, islam